

QMÜASİR AZƏRBAYCAN ƏDƏBİYYATI

ZƏLİMXAN YAQUB

SEÇİLMİŞ ƏSƏRLƏRİ

ZƏLİMXAN YAQUB

ШГ
У-24

240544.

SEÇİLMİŞ ƏSƏRLƏRİ

İKİ CİLDDƏ

I CİLD

M.F.Əhmədov və dig. tərəfindən
Azərbaycan Milli
Kutubxanası

“ŞƏRQ-QƏRB”
BAKİ-2006

894.3611-dc21

AZE

Zəlimxan Yaqub. Seçilmiş əsərləri. İki cildə. I cild. Bakı, “Şərq-Qərb”, 2006, 248 səh.

Çağdaş Azərbaycan poeziyasında özünəməxsus yeri, poetik nəfəsi olan Zəlimxan Yaqubun seçilmiş əsərlərindən ibarət ikicildliyinə şeirləri və dörd poeması daxil edilmişdir.

Şairin əsərləri xalqımıza məxsus mütləq dəyərlərin, folklor yaradıcılığı qaynaqlarından süzülüb gələn ənənələrin diriliyi ilə səciyyələnir, ədəbiyyatımızda irsilik ideyasını tərənnüm edir. Aşıq sənətinə, saz şairlərinin poetik texnologiyasına bələd olan şairin qələmə aldığı şeirlər öz bədii-estetik enerjisi ilə oxucu qəlbinə yol tapır, onun ovqatının ifadəçisinə çevrilir.

ISBN10 9952-34-008-7

ISBN13 978-9952-34-008-2

© “ŞƏRQ-QƏRB”, 2006

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
İLHAM ƏLİYEVİN

**“Azərbaycan dilində latın qrafikası
ilə kütləvi nəşrlərin həyata
keçirilməsi haqqında”**

12 yanvar 2004-cü il tarixli sərəncamı
ilə nəşr olunur və ölkə kitabxanalarına
hədiyyə edilir

ÖN SÖZ

Saz və İrfan. Məkkə və Təkyə. Quran və Turan. Ruh və Yaddaş... Zəlimxan Yaqubun şeirləri barədə yazmaq üçün ən əvvəl, bu mötəbər məqamlardan başlamaq lazımdır. Zəlimxan Yaqubu müasirlərindən fərqləndirən də elə əslində, çoxlarının ayrı-ayrılıqda söykəndiyi bu təməl amillərə bütövlükdə istinad etməsidir. Əgər milli-mənəvi dəyərlərimizin bu əsas qaynaqlarından biri Zəlimxanın düşüncə sistemində iştirak etməsəydi, onun zehniyyəti millətin sazi, ruhu, Məkkəsi, təkyəsi, Quranı və Turanından keçib, ruhani iqlimlərin qovşağında qərar tutmasaydı, indi biz bildiyimiz, tanıdığımız Zəlimxan Yaqub hadisəsinə yəqin ki, şahid olmazdıq. Sadaladığımız amillərin Zəlimxan Yaqub yaradıcılığında bir araya gəlib vəhdət kəsb etməsi, şairin yaradıcılıq aurasını bütövlükdə qapsaması, şübhəsiz ki, Azərbaycanda ötən əsrin son çərəyi və XXI yüzilin ilk illəri üçün milli ədəbiyyat hadisəsi olaraq dəyərləndirilməlidir.

Zəlimxan Yaqub haqqında yazdığı bir məqaləsində görkəmli Azərbaycan alimi Xudu Məmmədov qeyd edirdi ki: "Yad tikinti materialları çox asanlıqla yad memarlıq forması gətirdiyi kimi, yad sözlər də yad şeir forması gətirir".

Bu mənada bir şair olaraq "yad tikinti materiallarına" – yad sözlərə və özgə düşüncələrə yönəlməməsi, sazın və klassik irfanın bəxş elədiyi doğma obrazlarla baş-başa qalması, məhrəm keçmişlərə ehya verməsi Zəlimxan Yaquba çağdaş Azərbaycan şerində ayrıca bir mövqə qazandırdı. Müasir poeziyamızda yaddaş amilinin önə çəkilməsi də onun adı ilə çox bağlıdır. Yaşar Qarayev demişkən, sabit, mütləq dəyərlərin əbədiyyatı, onların baba, əcdad, Yəsəvi, Əmrə kökünü və başlanğıcını... Zəlimxan bizə yenidən xatırlatdı, ənənələrin diriliyi və irsiliyi ideyasını tərənnüm etdi.

Yaşar Qarayevin müşahidə etdiyi prosesə təkcə müasir şerimizdə deyil, müasir həyatımızda da böyük ehtiyac vardı. Zəlimxan Yaqubun gücü onda oldu ki, o, ədəbiyyatın böyük ərzinə fitrətən şair olaraq, "ıldırım kimi çaxaraq, günəş kimi parlayaraq" qədəm basdı. Nəsillərin şüurardında yuxuya dalmış ələmlərə can vermək üçün təzahür edənlərin sırasında onun da gəlişi zəruriydi. Tanrı onu başdan-binədən şair biçimində yaratmışdı və Zəlimxanın ədəbiyyatda estetik dəyərlərin nədən ibarət olduğunu öyrənməyə, mənimsəməyə ehtiyacı da yoxdu, çünki o öz missiyasının uğurlu icrasına anadangəlmə şair fəhminə və vergili ilhamına istinad edərək ilk şeirlərindən etibarən başlamışdı.

Mütləq dəyərlərin diriliyinin, baba, əcdad, Yəsəvi, İmrə başlanğıcının isbatına indi həmişəkindən daha çox ehtiyac duyuruq. Axı "millət öz irfanı içəri-

sində yaşamalıdır" (Şeyx Ədəbali) həqiqətinə inananlar bu gün az qala barmaqla sayılacaq dərəcədə azdır. Zəlimxan isə sübut etdi ki, onun gəlişi Ədəbalının Osman Qaziyə tələq etdiklərinə yeddi yüz ildən sonra "Amin!" söyləməkdən ötrü baş verib:

Kitab bizim, Quran bizim, ocaq bizim, pir bizim,
Qıfıl bizim, açar bizim, hikmət bizim, sirr bizim,
...Bizim olan, bizdən olan, bizlərə xoş gəlmisən.

Zəlimxan Yaqubun şeirlərində türkən genetik yaddaşı dipdiridir. Onları məhdud məhəlli çərçivəyə salıb, yalnız bu müstəvidə dəyərləndirmək də olmur. Zəlimxanın obrazlar sistemindəki insanlar minillər boyu təşəkkül tapmış bir şəcərəni ehtiva edir: Alpamış, Manas, Koroğlu, Mete, Attila, Çingiz, Bilgə, Osman Qazi, Fateh, Əmir Teymur, Oğuz xan, Ərtəgrül bəy, Orxan Qazi, Xətayi, Sultan Səlim, Dədə Qorqud, Yunus İmrə, Əhməd Yəsəvi, Hacı Bəktəş Vəli, Tapdıq Əmrə, Mövlana, Nizami, Mənsur Həllac, Nəsimi, Füzuli, Kaşqarlı Mahmud... Siyahını istənilən qədər uzatmaq olar. Üstəlik Zəlimxanın təbi-vaalasinin səfər etdiyi tarixi və coğrafi məkanlar da eyni ümummillə miqyasları qapsayır: Təbrizdən İstanbulacan, Göyçədən Qarabağacan, Naxçıvandan Borçalıyacan, Məkkədən, Mədinədən Anadoluyacan, Bakudan Dərbəndəcən, Kərkükdən Çin səddinəcən... Tariximizin və mənəviyyatımızın bütün guşələrində Zəlimxan Yaqubun ilhamını dindirən vəsilələr çoxdur. Türkün cahan hakimiyyətinə bağlı və heç vaxt utopik olmayan düşüncəsi bu gün həmin də Zəlimxanın yaradıcılığında cərəyan etməkdədir. Və şükür ki, onun Göylə də, Yerlə də rabitəsi daimidir. Özü demişkən, bir əli göydə, bir əli yerdədir, bir əli haqda, bir əli torpaqdadır.

Zəlimxan Yaqubun ilhamı haralara qanad gərir-gərsin, fərq etməz, onun şeirlərinin alt qatında Vətən əxlaqı başlıca yeri mənimsəyir. Bir daha əvvələ qayıdub vurğulamaq istəyirəm ki, ümmət və milliyət duyğusunu səbrlə, təmkinlə, inadla şeirdən şərə, misradan misraya aşılayan Zəlimxan Yaqub Azərbaycanın xalq şairi ünvanına gəlib çatanacan məmləkətin turançı şairi olaraq qalmaq bacardı. Səpmədi, sağa-sola büdrəmədi, heç vaxt "qızıl" Moskvanın, yaldızlı Qərbin şairi olmadı. O, türk milliyətçiliyinin və iman işığının çevrəsində qələm çaldı. Bir Azərbaycanın deyil, ümumi və böyük vətənin şairi olan Zəlimxanın ədəbi və əbədi xisləti dəyişmədi. Gerçəkdən də: "Zəlimxanın şeirlərində Vətən mövzusu mütləq ölçülərdə təsvir olunmur, ölçüsüzliyə çevrilir" (Xudu Məmmədov).

Xalq şairinin ikicildliyini oxuduqca ölçsüzlüyə, müəyyən mənada həm də zamansızlığa qovuşmuş kimi görünən Turan ələminin tarixi VAXTının və əbədi ZAMANının bütün ərkanı ilə necə təzahür etdiyinin də şahidi olursan. Səlim və Xətayi qarğaşasının oxucunu dəbərdən tərəflərinə də hər kitabda Zəlimxan Yaqubun yazdıqlarından düşən işıq kimi bir VƏHDƏT işığı düşmür:

Bizə nə lazımdı? Ağız birliyi,
Ağ baxta yol açan ağ üz birliyi.
Qıpçaq qıvrıqlığı, Oğuz birliyi,
Olsaydı Xətayi-Yavuz birliyi,
Axımadı ildırım, çaxımadı şimşək,
Bu gün yumruq kimi birləşə bilsək...

"Zəlimxanın nəfəsində bizim milli qəhrəmanımız Mete dilə gəlir, Türkdü-
tan dünyası dilə gəlir. Biz bilməliyik ki, Azərbaycanın guşədəşi türklükdür...
Bizim Türkiyə və bütün Türkdüstan dünyasına güvənməyimizdir... Böyük salon-
larda bu eşqi tərənnüm eləyir Zəlimxan. Ona görə biz Zəlimxanı ... ictimai ürək
kimi tanımalı, ondan ibrət götürməliyik" (Xəlil Rza Ulutürk).

Ulutürkün Azərbaycanın guşədəşi adlandırdığı türklük təkə Xəlil bəyin
deyil, bu düşüncəni paylaşan, bu uğurda şəhid olmuş bütün milliyətçi aydın-
larımızın ədəbi-məfkurəvi qayəsi olub. Əbəs yerə deyildi ki, 1937-ci ildə ideal-
pərvər sənətkarlarımızı elə məhz bu məfkurə sisteminə sədaqət göstərdikləri
üçün məhv etmişdilər. Və əgər 1937-ci ildən indiyəcən bu simsar qayələrin
arasındakı körpülər qoruna bildisə, əlaqə bağları qırılmadısa, bu mənada millə-
timizin ayaqda dura bilməsini təmin edən əsas güc mənbəyinin, enerji qayna-
ğının başında daha geniş və böyük miqyasda ədəbiyyatımızın dayandığını etiraf
etməliyik.

Milli poeziyanın daşdığı missiya, təmsil etdiyi əxlaq Zəlimxan Yaqubun
"Döyüşən türk, oyanan türk, qalxan türk" şerinin təlqin etdiyi milliyətçi ovqa-
tın çevrəsində aydın şəkildə yansımada. Şerinin ritmi də, mahiyyəti də müs-
təsna bir türkçülük havasına malikdir, müəllifinin tarix bilgisi, Tanrı dağların-
dan Avropaya qədər şəxələnen savaşı təfəkkürünə istinadlı Zəlimxan Yaqubun
sadəcə poetik deyil, fərdi də deyil, artıq çoxdandır ki, milli yaddaşa sahib oldu-
ğunu əyani təsdiq etməkdədir:

...Gılqamışdan, Alpamışdan, Manasdan
Geri qalmaz dastan olsun bu dastan.
Qurtar bizi bu həsrətdən, bu yasdan,
Dəniz kimi dalğalan türk, çalxan türk.
Döyüşən türk, oyanan türk, qalxan türk!

Hardan hara getdiyini bilən yol,
Üfüqlərə qovuşanda gülən yol,
Atıladan Atatürkə gələn yol,
Qalxan olsun, başın üstə qalxan türk!
Çanaqqala Malazgirdin davamı,
Türk deyil ki, öz qanından qorxan türk!
Təmiz süddən mayalansın, doğulsun,
Mete kimi, Oğuz kimi bir xan, türk!
Yaddaşında sıralansın, anılsın,
Ərtögrül bəy, Osman qazi, Orxan türk!
Yenə Tanrı dağlarını qucaqla,
Dağlar olsun səngərin türk, arxan türk!
Döyüşən türk, oyanan türk, qalxan türk!!!

Savaşı poeziyamızın dəyərli örnəklərindən hesab edə biləcəyimiz həmin
şeyr bərədə müəllifə ünvanladığı yazıda professor Tofiq Hacıyev: "Türkün cild-
cild kitabda deyilməli tarixi coğrafiyasını, qəhrəmanları, sərkərdələri şəcərə-
sini bir şeydə demisən – onları tutmusan, hər anın tarixi rəmzini tapmısan,
türkün tarixini türk sözüne sığışdırmısan, türk sözünün bədii-estetik obrazını
açmısan. "Mete kimi, Oğuz kimi bir xan, türk!" misra deyil, daşlaşmış etnik
tarixdir, türkün şəxsiyyətinin açılmasıdır. Bu misra şerinin içində bir şeydir" –
deyə qeyd edirdi.

Qarabağ ərəfəsindəki millətimizə ünvanlanmış ciddi bir çağırışın əks-
sədası olan "Döyüşən türk, oyanan türk, qalxan türk"ü mütaliə etdikcə düşünür-
sən ki, ictimai həyatımızda 20 Yanvar müsibətindən sonra yaddaş ekologiya-
sının zəhərləndiyi kədərli bir macalda belə şeyrlər yazmaq milləti səfərbər etmək
baxımından çox əhəmiyyətli idi. Bəzən tarixin elə məqamları olur ki, poeziya
ruhun vəsiləsinə çevrilir, cəmiyyətə yaşamaq və var olmaq duyğusunun klas-
sik məşqlərini keçir, millətin ruhunu minordan majora, qərənfiləndən mərmiyə
çevirməyi bacarır. Poeziyamızda iniltili və 20 Yanvardan sonrakı ruh halımız
üçün bəlkə də yeganə qorxulu tendensiyasını bir də Zəlimxan Yaqubun şeyr-
ləri ortadan qaldırdı. Cəmiyyəti yenidən ruha, cana gətirmək naminə yazılan
savaşı şeyrləri Qarabağ faciəsinin finalına hələ ki, zəfərlə gəlib çıxmamış məm-
ləkətin ruhi ehtiyaclarından qaynaqlanırlar:

...Can bizim, baş bizim, ruh-bədən bizim,
Gül bizim, çöl bizim, göy çəmənlər bizim.
Yer bizim, göy bizim, bu vətən bizim,
Milletin yolunda qurbandır bu baş,
Savaşı istəyirəm, deli bir savaşı!

...Zəlimxan Yaqubun qurub-yaratdığı söz aləmində Saz həm də bu poeziyanın həyat və dirilik mənbələrindən biridir. Folklor ənənələrimizə, saz mədəniyyətinə onun qədər içdən bağlanmış, aşiq sənətinin texnologiyasını onun qədər mükəmməl mənimsəmiş başqa bir müasir şairimizi misal göstərmək də çətindir.

Etiraf etməliyik ki, Azərbaycanda muğamın dərk müstəvisində ədəbiyyatın təmsalında Bəxtiyar Vahabzadənin "Muğam" poeması hansı işi görübse, Zəlimxan Yaqubun "Saz" poeması da saz havalarının dərk müstəvisində eyni işi görüb (Türk ədəbiyyatında belə təcrübələr əvvəllər də olmuşdu. Klassik türk ədəbiyyatında Nabinin "Hayriyə", Şəmsəddinin "Deh Mürğ", Vəhbinin "Lütfiyə" məsnəviləri bu qəbildən olan örnəklərdir).

Zəlimxan Yaqubun "Saz" poemasında ədəbiyyat tariximizdə ilk dəfəydi ki, sazın ilahi mənşəyi barədə belə epik vüsetlə bəhs açılırdı. Poema saz havalarını canlı orqanizm, tərcümeyi-hal olan varlıqlar kimi şərh edirdi:

Bəlkə bir üsyandı bu, haqsızlığa,
Divani-məhkəmə, divan deməkdi.
Nahaqdan gedəndə güdazə insan,
Ürəkdə başlanan tufan deməkdi.

Yaxud:

Yox-yox! Sazın tellərində
nə susmaq var, nə lallıq var!
Hər pərdənin ahəngində
bir ölümsüz halallıq var!!!

Zəlimxan haqlıydı. Çünki "Saza və sözə münasibət Azərbaycanda bütün dövrlərin sənət yollarını öz üzərində saxlayan ana gövdədir. Bütün budaqlar bu gövdəni böyüdür və kökə bağlanır. Kənarda cücərmək olsa da böyüyüb bu gövdəyə yapışmaq olmaz. Bu gövdədə cücərib böyümək lazımdır... Kurqanlarda tariximizin keçmiş səhifələri saxlandığı kimi, sazla bağlı ədəbiyyatda da poetik təfəkkürümüzün yüksəliş naxışı saxlanıb" (Xudu Məmmədov).

Gerçəkdən də bu belədir. Hər nə qədər dünyaya çıxış yollarının müasir kodları bilinse də millətin ədəbiyyatını dünyanın ədəbiyyatına çevirmək üçün yol, əsas qaynaq, ilkin həyat çeşməsi xalqın özündən gəlir.

...Zəlimxan Yaqubun poeziyasında Azərbaycan aşiq mühitinin bütün arealı sərgilənib. Allaha şükür ki, qədim-qaim Borçalı da, bu gün artıq itirdiyimiz və

aşılıq şəbəkəsini işğalın viran qoyduğu Göyçə də burdadır. Aşiq sənəti coğrafiyamızın xəritəsi "Saz" poemasında bütün konturlarıyla bahəm yerli-yerində naxışlanıb.

Milli-psixoloji mahiyyəti üzərində daha çox dayanmağa ehtiyac duyduğum Zəlimxan Yaqubun yaradıcılığı ədəbi-estetik baxımdan da Azərbaycan poeziyasının sərvətləri sırasında özünə ləyaqətli yer tutmaqdadır.

Ədəbiyyat adına millətin, millət adına ədəbiyyatın yanında olmağı və qalmaqalı bacaran Zəlimxanın urvatlı poeziyasının məhz bu məqamının etirafı kimi səslənən bu müşahidələr də sərastdı: "Azərbaycan poeziyasının ən dərin qatlarından gələn, zaman-zaman meydana çıxmış müxtəlif "poetik təriqətlər"dən, "bədi sapmalar"dən yüksəkdə dayanan, "xalq ruhunu" dədə mali kimi qürurla daşımağı bacaran böyük şair Azərbaycan ədəbi-bədi düşüncəsinin, estetik fikrinin qarşısında yeni bir meydan açdı, "ədəbiyyat budur, poeziya bundan ibarətdir!" dedi..."

"...Ədəbi təriqət"lərə könül bağlaya bilməyən şair yazır:

Məndən küsdü soyadım,
Namərd olsun qoy adım.
Səni necə oyadım?
Layla, Xocalım, layla.

Bu və buna bənzər firavan misralarında layla qədimliyinə rəğmən çağdaş dərdlərimizin doğurduğu yeni obrazlar və qafiyə sistemi yaradan Zəlimxan Yaqub "ötəri", "ilğım" qafiyələri, demək olar ki, işlətmir, əvəzliliklə "doldurulmuş" qafiyələr onu cəlb etmir".

İdeoloji basqılar hesabına sovet dövründə mahiyyətini itirmiş ənənəvi mövzuları müasir kontekstdə yenidən poeziyaya götürə bilməsi Zəlimxan Yaqub milli ədəbiyyatımız qarşısındakı böyük xidmətlərindən biridir. Zəlimxan Yaqub özünün milliyətçi əhvalı, düşüncələrinin irfani mahiyyəti, çağdaş siyasi proseslərə həssas münasibəti ilə də, eyni zamanda xalq ruhunu şeirlərinin alt qatlarında bərqərar edib milli ruha ehyə verə bildiyi üçün də yazdıqları çoxdandır ki, millətimizin dəyərli ədəbi əmanətlərinə çevrilib.

Azərbaycanın xalq şairi Zəlimxan Yaqub 1950-ci ilin 21 yanvarında Borçalı mahalının Kəpənəkçi kəndində dünyaya gəlib. Kəpənəkçidəki orta məktəbdə təhsil alıb, sonralar isə Bakı Dövlət Universitetini bitirib. Zəlimxan Yaqubu yetişdirən ocaq türk mənəviyyatı və savaşı kitabının səhifələrinə Alxas Ağa Hacaloğlu, Kəpənəkçi Emin Ağa imzasını qoyan, Yaqub oğlu Alı kişi kimi bir el ağsaqqalı yetirən şərəfətli bir ocaqdır.

Yunus İmrədən miras aldığı Tanrı və insan sevgisinə könül verdiyindən- dir ki, Zəlimxan Yaqubun səsi bu qloballaşan dünyanın tən ortasında hər vaxt eşidiləcək və heç zaman qərib olmayacaq. Çünki bir səs ki haqdan gələ, heç zaman qərib olmaz... Çünki türklər dünyanı vətən etməyi bacarır...

Zəlimxan Yaqubun kitabı barədə düşüncələri türk alimi Nizaməddin Onkun sözləri ilə tamamlamaq yerinə düşərdi: "Sinesində alov-alov duyğular parlayan Zəlimxan Yaqub, xalqını, millətini sevən insandır. Türkçüdür. Türk varlığından təsirlənmişdir. Soyuna, keçmişinə içdən bağlıdır. O öz irqinin köklü mədəniyyətə sahib olduğuna inanmış, könlünü buna vermişdir".

Azər Turan

Şeirlər

GƏLDİM

Mən yerin altından çıxdım,
Mən yerin altından gəldim.
Bir ucu göyə bağlı
İlahi səsdən gəldim.

Ruhum halal mayadan,
Mayam nurdan, ziyadan.
Dağdan, daşdan, qayadan,
Dəmirdən, misdən gəldim.

Haray sazı, ün sazı,
Ömür sazı, gün sazı.
Sinəmdə türkün sazı,
Dilimdə dastan gəldim.

Mənəm haqqın aşığı,
Söz haqqın yaraşığı.
Eşqim Allah işığı,
Haqq adlı dostdan gəldim.

Gözüm nəmin yuvası,
Könlüm qəmin yuvası.
Can sitəmin yuvası,
Ələmdən, yasdən gəldim.

Suya döndüm, içildim,
Yola döndüm, keçildim,
Gülə döndüm, açıldım,
Oldum gülüstan, gəldim.

Buludlardan üzüldüm,
Çiçəklərə düzüldüm,
Füzulidər. süzüldüm,
Axdım, Yunusdan gəldim.

RUHUM

Buludla yağış kimidir
ruhda canım, canda ruhum,
Can heç nədi, bədən heçdi,
çırpınmasa qanda ruhum.
Uçuş yeri üfüqlərdir,
bəzədiyi şəfəqlərdir,
Bir nəğmədi, bir əsərdi,
hər çırpınan anda ruhum.
Çiçəklərin ətrindədi,
sevenlərin xətrindədi,
Şərimin hər sətirindədi,
xalis baldı, şandı ruhum.
Qarın rəngindəki ağdan,
torpaqdakı yaşıl tağdan,
Rəng alıb, nişan götürüb,
qalıb bu nişanda ruhum.
Göylər kimi meydanı var,
neçə-neçə heyranı var,
Zəncirlənməz, buxovlanmaz,
qəfəsdə, zindənda ruhum.
Yuva qurar, yuvalanar,
hava duyar, havalanar,
Özünə bir sirdaş tapar,
hər duyan insanda ruhum.
Görüşdüyü mələklərdir,
qovuşduğu fələklərdir,
Həlak olmaz qasırğada,
sarsılmaz tufanda ruhum.
Turi-Sinada Musadı,
çarmıxda Həzrət İsadı,

Həra dağda Məhəmməddi,
dolaşır Quranda ruhum.
Məcnun kimi səhradadı,
Tahir kimi dəryadadı,
Min illərdir qanad çalır,
nağılda, dastanda ruhum.
Tamahları yox eləyər,
gözü-könlü tox eləyər,
Nə dərd olsa, əlac tapar,
şəfadı dərmənda ruhum.
“Məndə sığar iki cahən”,
bu, bir Tanrı nidasıdı,
Əbədilik hökməndi,
hər iki cahənda ruhum.
“Ləhni Davud avazı”dı,
Vaqif, Ələsgər sazıdı,
Ölümə meydan oxuyar,
yaşar Zəlimxanda ruhum.

3 aprel 2003

ARASINDASAN

Ey insan, hayana qaçırsansa qaç,
Savabla günahın arasındasan.
Sağında gündüz var, solunda gecə,
Axsamla sabahın arasındasan.

Gündə bir qorxu var, gündə bir hədə,
Hər gün dərinləşir ürəkdə zədə.
Həyatla döyüşdə, mübarizədə,
Səngərlə silahın arasındasan.

Nəfsidir insanı döndərir ova,
Kimin hünəri var, qapıdan qova?
Oğulsan, əl atma yağlı plova,
Aş ilə tamahın arasındasan.

Vaxt səni döndərə ota, alafa,
Ha yalvar, yırtıcı gəlməz insafa,
Mədəsi dəyirman, ağız kalafa,
Pələnglə timsahın arasındasan.

Açdılar, açılmaz sirin yox sənin,
Soydular, soyulmaz dərin yox sənin,
Allahdan yuxarı yerin yox sənin,
Bəndəylə Allahın arasındasan.

EY ALLAHİ SEVƏNLƏR

Qulaq asın haqdan gələn səslərə,
Qulaq olun, ey Allahı sevənlər!
Qucaq açın "Allah" deyən kəslərə,
Qucaq olun, ey Allahı sevənlər!

Allah olsun dilinizin duası,
Allah olsun gözünüzün şüası,
Allah olsun qəlbinizin mayası,
Çıraq olun, ey Allahı sevənlər!

Gözəlliyn taxtı-tacı qurulsun,
Vurulanlar dönsün bir də vurulsun,
Sizə baxsın, bulananlar durulsun,
Bulaq olun, ey Allahı sevənlər!

Çəsmə duru, dəniz duru, qum duru,
Gül üstə şəh göz yaşından dumduru,
Hikkənizi içinizdə dondurun,
Uşaq olun, ey Allahı sevənlər!

Dinsizlərin insafından, dinindən,
Nifrətindən, qəzəbindən, kinindən,
İblisindən, şeytanından, cinindən,
Uzaq olun, ey Allahı sevənlər!

Göyə baxın, dan ulduzu doğanda,
İşıqlanın, nur zülməti boğanda,
Haqqın nuru yağış kimi yağanda,
Torpaq olun, ey Allahı sevənlər!

Ayaz dəymiş yanaqları qızdırın,
Şaxta vurmuş barmaqları qızdırın,
Buza dönmüş otaqları qızdırın,
Ocaq olun, ey Allahı sevənlər!

Yükünüzü, çəkinizi tanıyın,
Allah adlı təkinizi tanıyın,
Yerə baxın, kökünüzü tanıyın,
Budaq olun, ey Allahı sevənlər!

Könül dostum bir Günəşdi, bir Aydı,
Qəlbimdəki haqdan gələn haraydı,
Zəlimxanın ürəyi bir saraydı,
Qonaq olun, ey Allahı sevənlər!

BİR İNSAN SEVGİSİ, BİR ALLAH EŞQİ

İşığı, neməti boldu, tükənməz,
Min ildi gəldiyim yoldu, tükənməz.
Yerin işığıynan, göyün nuruynan,
Qəlbime ömürlük doldu, tükənməz
Bir insan sevgisi, bir Allah eşqi.

Ruhuma Tanrının sazıynan gəlib,
Bəxtimə gözəlin nazıynan gəlib.
Enib göy üzündən mələk donunda,
Dünyanın ən gözəl qızıynan gəlib.
Qardan, qasırgadan keçib yolları,
Fəslin baharıynan, yazıynan gəlib.
Alın yazısı tək çıxıb qarşıma,
Allahın yazdığı yazıynan gəlib
Bir insan sevgisi, bir Allah eşqi.

"İncil"i yazdırır İsa dilində,
"Tövrat"ı yazdırır Musa dilində.
Cansız canıyla çevirə bilər
Musa ölündəki İsa dilində.
Möhəmməd yaradır Quran dilində,
Fateh danışdırar Turan dilində.
Varlığı, həyatı gözəlləşdirər,
Bütün kainatı gözəlləşdirər
Bir insan sevgisi, bir Allah eşqi.

İlk qadın Həvvədi, ilk kişi Adəm,
İlk sevgi Adəmnən, Həvvədan gəlir.
İnsana vurulmaq, Allaha sevmək
Bu sudan, torpaqdan, havadan gəlir.
Dünya sevgisinə, dünya seyrinə
Hər kəs öz qurduğu yuvadan gəlir.
Duyana ürəkdi, baxana gözdü,
Yazana kitabdı, deyənə sözdü
Bir insan sevgisi, bir Allah eşqi.

Oğullar qəlbinə salır yanğını,
Sürməni qızların qaşına çəkir.
Can verir, qan verir yaratdığına,
Görün, yaradanın başı nə çəkir.
Üreyi yananda bir dolça su tək,
Dənizi qaldırır başına çəkir
Bir insan sevgisi, bir Allah eşqi.

Deməklə dəftərə, qələmə gəlməz,
O, südnən yoğrulub, sümükənən gəlir.
O, mənim könlümə dağlardan ağır,
Dağlardan çəkili bir yükənən gəlir.
Qəbir evində də izləyər məni,
Mən ildən sonra da gözləyər məni.
Gələn sabahlara, gələn günlərə
Çatan səsim olar, sorağım olar.

Bulanmaz zamanın fırtınasında,
Axarı dumduru bulağım olar.
Hər şeyi tanıyar, hər şeyi görər,
Hər səsi eşidən qulağım olar.
Özüylə yaşadar Zəlimxanı da
Bir insan sevgisi, bir Allah eşqi.

7 iyun 2000

ŞAİR SÜFRƏSİ

Bu süfrəyə uzanan əllərimdə ləkə yox,
Bu süfrənin üstündə haram adlı tikə yox,
Burda yavan çörək var, burda yağlı kökə yox,
Bu süfrə duasını özün oxu, ilahi!

Bu nurlu halallığın kökü dərinəndən gəlir,
Saflığı dağ çeşməsi, suyu sərinəndən gəlir.
Bu, əlin qabarından, alnın tərinəndən gəlir,
Bu süfrə duasını özün oxu, ilahi!

Niyə halal yeyəndə zəhər dönüb bal olmur,
Niyə haram deyəndə dillər dönüb lal olmur.
Hamının süfrəsində həmişə halal olmur,
Bu süfrə duasını özün oxu, ilahi!

Hər süfrə bir ocaqdı, hər közdə bir işıq var,
Hər süfrənin başında məhəbbət, barışıq var.
Bəndənin duasında nəşə bir qarışıq var,
Bu süfrə duasını özün oxu, ilahi!

Haqqın dediklərini bəndələr poza bilər,
Nə bir günah tanıyar, nə qorxu, cəza bilər.
Duasız insan oğlu yolundan aza bilər,
Bu süfrə duasını özün oxu, ilahi!

Bu süfrədə kitab var, qələm, bir də mürekkəb,
Yaşaran göz, yanan can, coşan ilham, daşan təb,
Bu süfrənin neməti ulu söz, ali mətlob,
Bu süfrə duasını özün oxu, ilahi!

Bu, şair süfrəsidi, artıq tamahdan uca,
Savabdı başdan-başa, durar günahdan uca.
Kimdi sözün sahibi qadir Allahdan uca,
Bu süfrə duasını özün oxu, ilahi!

MƏNDƏDİ

Ulu Nəsiminin ruhuna salam olsun!

Yenə könlüm xarabadı,
yənə ruhum talan olub.
Nahaq döyüb, haqq döyülüb,
haqqı gözdən salan olub.

Başımda bir duman var ki,
dağ yanımda yalan olub.
Bulud mənəm, duman mənəm,
amanlar, ahlar məndədi.

Qoca da mən, müdrik də mən,
uşaq da mən, çağa da mən,
Kərəm də mən, Lələ də mən,
xaqan da mən, qağa da mən.
Susan da mən, susduran da,
nökər də mən, ağa da mən.
Varlı da mən, yoxsul da mən,
gedalar, şahlar məndədi.

Bağrım başı dəlik-dəlik,
şiş ucunda kabab mənəm,
Dərman mənəm, dərd mənəmdə,
ağrı mənəm, əzab mənəm.

İldırım mən, şimşək mənəm,
nifrət mənəm, qəzəb mənəm.
Gece-gündüz evlər yıxan
qanlı silahlar məndədi.

İblis məkri, şərle böhtan,
demə, təkcə şeytandadı.
Dəvə kinli, qurd xislətli
insan özü meydandadı.
Vuruşmada, çarpışmada
hər gün həcvü-hədyandadı,
Yırtıcılar, əjdahalar,
vəhşi timsahlar məndədi.

Gərək haqqa inanasan,
çiçək açıb, bar tutasan,
Dərə dolu sellər, sular,
zirvə dolu qar tutasan.
Bu ən böyük günahdır ki,
haqqı günahkar tutasan,
Mən bəndəyəm, o Allahdı,
bütün günahlar məndədi.

25 fevral 2000

HAQQA DOĞRU YOL GEDİRƏM

Ay dolandı, il hərlədi çarxını,
Əlli gəldi, keçdim ömrün qırxını.
Görə-görə qan-qadanı, qırğını
Haqqa doğru yol gedirəm nə vaxtdı.

Əsirgəməz Gün işığı, Ay nuru,
Qismətimdi yaz yağışı, yay nuru.
Allah mənə pay göndərüb, pay, nuru
Haqqa doğru yol gedirəm nə vaxtdı.

Dərd gəlsə də özümü şən tutmuşam,
O işığın ətəyindən tutmuşam.
Heç bilmirəm uduzmuşam, uduşmam,
Haqqa doğru yol gedirəm nə vaxtdı.

Açdığım əl fələklərə doğrudu,
Tutduğum üz çiçəklərə doğrudu.
Hər gün üzüm mələklərə doğrudu,
Haqqa doğru yol gedirəm nə vaxtdı.

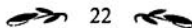
Sudan duru, aydan arı mənəm, mən,
Dağ çiçəyi, zirvə qarı mənəm, mən,
Can sirdaşı, könül yarı mənəm, mən
Haqqa doğru yol gedirəm nə vaxtdı.

Haqqa bağlan, tap qəlbində haqqa bağ,
Haqq axtarma, haqqa boylan, haqqa bax!
Mən sonrayam, haqq əzəldi, haqq qabaq,
Haqqa doğru yol gedirəm nə vaxtdı.

Ulu Tanrım!
“Olmaz”ları “ol!” – eylə,
Ulu Tanrım!
İmanımı bol eylə,
Ulu Tanrım!
Məndən sənə yol eylə,
Haqqa doğru yol gedirəm nə vaxtdı.

GƏLDİM

Dünya mənim idi
mən olmamışdan,
Bilirəm dünyaya
mən nəyə gəldim.
Yazıldı alınma
sözün qisməti,
Sözümü zamana
deməyə gəldim.

Yamac buz olanda,
yal buz olanda,
Yer üzü başabaş
sal buz olanda,
Allah tək olanda,
yalqız olanda,
Tanrıya yardıma,
köməyə gəldim.

29 sentyabr 2000

KÖMƏYƏ HAQQI ÇAĞIRIN

Gəmisini darda qalanlar,
Zəmisini qarda qalanlar,
Namusu torda qalanlar,
Köməyə haqqı çağırın.

Halal haqqı əzilənlər,
Düzü tərsə yozulanlar,
Bəxti qara yazılanlar,
Köməyə haqqı çağırın.

Güldən çox əlaq görsəniz,
Xeyrə şər calaq görsəniz,
Çarmıx, daşqalaq görsəniz,
Köməyə haqqı çağırın.

Əl üzüməyindən,
Balı süzün pətəyindən.
Çəkinməyən kətəyindən,
Köməyə haqqı çağırın.

Var-dövlət də, ad da yalan,
Damaqdakı dad da yalan,
Dost da yalan, yad da yalan,
Köməyə haqqı çağırın.

Çiyinləri əyəndə yük,
Başda biz-biz duranda tük,
Eşqi uca, səbri böyük
Köməyə haqqı çağırın.

Bəndənin verdiyi əhd,
İşi-gücü suç-günahdı.
Haqqın ünvanı Allahdı,
Köməyə haqqı çağırın.

25 noyabr 2001

QURANI SƏHV OXUMA

Biz ona ilahidən
 verilən dərs demişik,
Biz ona ilahidən
 süzülən səs demişik.
Biz ona yaranışdan
 pak, müqəddəs demişik.
Quranı səhv oxuma,
 Allaha ağır gedər.

Onun dərkinə varmaq
 ər oğlu ər işidir,
Zərgərlik sənətidir
 fikirlər zər işidir.
O, Tanrı möcüzəsi
 o, peyğəmbər işidir,
Quranı səhv oxuma,
 Allaha ağır gedər.

Nə ucadı məqamı,
 nə şirindi əzabı,
Tilsimlərin dilidi,
 sualların cavabı.

Dürüst oxu, gözəl de,
 birə mindi savabı,
Quranı səhv oxuma,
 Allaha ağır gedər.

İlqar-iman sahibi
 ocaq olar, kül olmaz,
İmansız bir ürəkdə
 tikan bitər, gül olmaz.
Allaha ağır gedən
 bəndəyə yüngül olmaz,
Quranı səhv oxuma,
 Allaha ağır gedər.

Quran nə bütperəstin,
 nə də ki, bir bütündü,
Yoxdu onu yandıran,
 onu danan büt indi.
Yerlə göy arasında
 dağılmaz bir sütundu,
Quranı səhv oxuma,
 Allaha ağır gedər.

Deryadakı damlada,
 səhradakı qumdadı,
Torpaqdakı toxumda,
 tarladakı tumdadı.
Gündüzlər xəyalımda,
 gecələr yuxumdadı,
Quranı səhv oxuma,
 Allaha ağır gedər.

Üstündə haqqın əli,
 yaradanın zəhmi var,
Bir sözdə min aləmin
 düşüncəsi, fəhmi var.

Demə ki, bağışlayar,
o, rəhmandı, rəhmi var,
Qurani səhv oxuma,
Allaha ağır geder.

Yeri ucadan uca,
yaşı uludan ulu,
Hər nöqtəsi, vergülü,
ilahiden vurğulu.
Övliya da, şeyx də,
imam da onun qulu,
Her qəlbə o kitabdan
yol geder, cığır geder,
Qurani səhv oxuma,
Allaha ağır geder.

15 noyabr 2000

ALLAH EVİNDƏ

Uçur, qanadlanır Allaha doğru
İnsan bir quş olur, Allah evində!
Duyduğu, gördüyü, fikirləşdiyi,
İnsana nüş olur, Allah evində!

Qüdrətdən xəlx olub, nur doğulubdu,
Möcüzə yaranıb, sirr doğulubdu.
Burda Əli kimi şir doğulubdu,
Könüllər xoş olur, Allah evində!

Quşun lələyindən yüngül olur can,
Durulub damarda nura döndür qan.
İncəlir, kövrəlir, saflaşır insan,
Yanaqlar yaş olur, Allah evində!

Allahdan güc alır hər yanda insan,
Cahandan böyükdü cahanda insan.

Qara daş sehrini duyanda insan,
Heyrətdən daş olur, Allah evində!

Qızıl çapırlarla öpüşən günü,
Ən uca arzuyla tapışan günü,
Kəbənin qulpundan yapışan günü,
Bir ömür beş olur, Allah evində!

Şərəfdi insanın dağlar aşması,
Ruhun kükrəməsi, qəlbin daşması.
Bəndənin Allahla yaxınlaşması
Ən böyük iş olur, Allah evində!

Doymazsan, min dəfə baxsan da azı,
Silinməz tarixdi, pozulmaz yazı.
Kəbənin içində qılсан namazı,
Hər şeydən baş olur, Allah evində!

Məkkə-Baki, avqust, 1994

MƏKKƏ YOLU

Bu yol Məkkə yoludu,
Bu yol şərəf-şan yolu.
İnsana, insanlığa
Nurlu Kəhkeşan yolu.

Göydən gələn səslerin,
Səsi duyan kəslerin,
Əsil müqəddəslərin
Əbədi nişan yolu.

Ürəkdən gələn sözün,
Sözden yaşaran gözün,
Gözde alışan közün,
Həddini aşan yolu.

Arzuların, kamların,
Sevgi dolu camlارın,
Haqqa qul adamların
Qaynayıb daşan yolu.

Fürset verər duyana,
Canı haqqa qıyana,
Günahını yuyana
Ən böyük imkan yolu.

Gedən dost, gələn Hacı,
Peyğəmbərin meracı.
Bütün yolların tacı,
Din yolu, iman yolu.

Bu yol Məkkə yoludu,
Duyğuların saf yolu.
Tövbe, etiraf yolu,
Mərhəmət, insaf yolu.

Fikirlərin, hissələrin,
Su kimi şəffaf yolu,
Haqq yolu, vicdan yolu,
Din yolu, iman yolu!

Gözsüzlərə gur işıq,
Cansızlara can yolu!
Əbədiyyət yolunda
Əbədi nişan yolu!!!

Bakı-Ciddə, iyul, 1994

MƏKKƏDƏ

Çağırıldıq qadir Allahı,
Yazıldı qismət Məkkədə.
Çəkdi bizi ziyarətə
Ulu bir qüdrət Məkkədə.

Həftələr aya qovuşdu,
Çeşmələr çaya qovuşdu.
Damla dəryaya qovuşdu,
Yox oldu həsrət Məkkədə.

Şəkər imiş sözden ötrü,
İşıq imiş gözden ötrü.
Zəm-zəm suyu bizdən ötrü
Oldu bir şərbət Məkkədə.

Fikir fikrə həyan oldu,
Səsimizi yayan oldu.
Baxanlara əyan oldu
Əsil həqiqət Məkkədə.

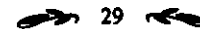
Yerdən göyə məhəbbət var,
Göyden yere məhəbbət var.
Haqqa doğru hərəkət var
Bircədi sifət Məkkədə.

Nur yaranıb, zər doğulub,
İmam, peyğəmbər doğulub.
Əli kimi ər doğulub
Kəbesi Hikmət Məkkədə.

Dilində Quran ayəsi,
Üstündə haqqın sayəsi.
Allahdandı sərmayəsi
Tükənmez sərvət Məkkədə.

Geyindik ehram paltarını,
Ağlığı dağların qarını.
Yeridik qibleyə sarı
Qıldıq ibadət Məkkədə.

Sevgi çələngi toxuduq,
Ətir daddıq, gül qoxuduq.
İmama rəhmət oxuduq,
Yezidə lənət Məkkədə.

Aydınlığı haqqın nuru,
Təmizliyi sudan duru.
Bu şöhrəti, bu uğuru
Yaradıb qeyrət Məkkədə.

Əl vuranda qara daşa,
Az qalır kı, ağlın çaşa.
Nə gördüksə, başdan-başa,
Heyrətdi, heyrət, Məkkədə.

Nahaq yerə ürək yarma,
Haqq olmasan, haqqa varma.
Ey insan, cənnət axtarma,
Gəzdiyin cənnət Məkkədə.

Baxışlardan nur tökülür,
Dodaqlardan dürr tökülür.
Hər yerdən şükür tökülür,
Yoxdu şikayət Məkkədə.

Tarix qədim, dərğah ulu,
Torpaq odlu, çeşmə sulu.
Kim olsa Allahın qulu,
Çəkməz xəcalət Məkkədə.

Baxın Kəbənin yaşına,
Dünya dolanır başına.
Toz qonsa birçə daşına,
Qopar qiyamət Məkkədə.

Ən uca dövlət kimidir,
Ən dadlı qismət kimidir.
Allaha xidmət kimidir
Kəbəyə xidmət Məkkədə.

Hər ürək bir dolu camdı,
Hər könül bir yanan şamdı.
Sabaha bir ehtiramdı,
Dünənə diqqət Məkkədə.

Bir tanış ol, yaxşı tanış,
Qələmim, yaz, dilim, danış.
Allah əli toxunmamış
Yoxdu bir sənət Məkkədə.

Ər demişik ərənlərə,
Haqqa könül verənlərə.
Məhəmmədi görənlərə
Var bir şərəfət Məkkədə.

Yaxın gəlməz ağrı-acı,
İman olsa başın tacı.
Zəlimgan da oldu Hacı,
Tapdı səadət Məkkədə!

Məkkə, iyul, 1994

AÇILDI ÜZÜMÜZƏ KƏBƏNİN QAPILARI

Ulu bir ziyarətin yolunda zəvvar olduq,
Allah bizim yarıımız, biz Allaha yar olduq.
Dünyaya təzə gəldik, biz təzədən var olduq,
Ürəklər sudan duru, könüllər Aydan arı,
Açıldı üzümüzə Kəbənin qapıları!

Sanki quru səhrələr yumşaldı, məxmər oldu,
Göz gördü bu hikməti, ürəyə xəbər oldu.
Dilimizin nidası "Allahu Əkbər!" oldu,
Fikrimiz, düşüncəmiz dağların dümağ qarı,
Açıldı üzümüzə Kəbənin qapıları!

İllərlə vaxt gəzmişik bu qapını açmağa,
Bu məbədin nurunu ruhumuza saçmağa.
Allah verdi firsəti, qanadlanıb uçmağa,
Yüz illərin arzusu yetirdi şirin bəri,
Açıldı üzümüzə Kəbənin qapıları!

Burda iki tərəf yox, hamı bir tərəf oldu
Durna qatırı kimi möminlər səf-səf oldu.
Ehram paltarını geymək ən böyük şərəf oldu,
Yeridi ağ dalğalar üzünü qibleyə sarı,
Açıldı üzümüzə Kəbənin qapıları!

Ağrıların dərmanı, dərmlərin əlacıymış,
Gözün, könlün istəyi, ruhun ehtiyacıymış.
Görüşlərin, yolların, səfərlərin taciymış,
İllərdi yar gezirdim, tapdım həqiqi yarı,
Açıldı üzümüzə Kəbənin qapıları!

Məkkə, iyul, 1994

İŞIQLAN KƏBƏNİN NURUNDA, KÖNLÜM

Bu da bir fürsətdi baxtına düşüb,
Baxtın ucalığı taxtına düşüb.
Zamanına düşüb, vaxtına düşüb,
İşıqlan Kəbənin nurunda, könlüm!

Sirdaş ol ulduzla, Günəşlə, Ayla,
Yoldaş ol çəmənlə, çeşməylə, çayla.
Aldığım işığı dünyaya payla,
İşıqlan Kəbənin nurunda, könlüm!

Amandı, çökməsin sis ürəklərə,
Qaranlıq gətirir his ürəklərə.
Allah nuru payla pis ürəklərə,
İşıqlan Kəbənin nurunda, könlüm!

İmanı olanlar dumandan çıxar,
Şübhədən sıyrılar, gümandan çıxar.
Nə çıxsın, yenə də imandan çıxar,
İşıqlan Kəbənin nurunda, könlüm!

Sığın bu dünyanın yaraşığına,
Peyğəmbər nuruna, haqq işığına.
Çevril seve-seve haqq aşığına,
İşıqlan Kəbənin nurunda, könlüm!

Tanrı işığında hamı nurlanar,
Dünyanın sarayı, damı nurlanar.
Yanar ürəklərin şamı nurlanar,
İşıqlan Kəbənin nurunda, könlüm!

Hər kim qara daşı öyilib öpər,
Dizinə güc gələr, qəlbine təpər.
Yaxşılıq yağdırar, aydınlıq səpər,
İşıqlan Kəbənin nurunda, könlüm!

Süd kimi təmiz ol, qar kimi ağ ol,
Çırpınma şübhənin torunda, könlüm!
Aliş ömrün boyu müqəddəsliyin
Odunda, közündə, qorunda, könlüm!
Bəndənin şöhrəti Allah nurudu,
İşıqlan Kəbənin nurunda, könlüm!

Məkkə, iyul, 1994

HƏZRƏTİ ƏLİYƏ QƏSD OLAN GECƏ

O gecə gözüne getmədi yuxu,
Fikri, düşüncəsi getdi dərinə.
Bəndənin Allaha ağ olmağından
Şikayət elədi peyğəmbərinə.

O gecə zülmətlə əlbəyaxaydı,
Nur kimi dünyaya dağlan kişi.
Kəbənin içində dünyaya gəlib,
Allahın evində doğulan kişi.

Onun gözlərində, baxışlarında
Işıqlar sozaldı, şamlar əridi
Bilmirdi o gecə son gecəsi,
Bilmirdi o səhər son səhəri.

Qəlbine dammışdı nəse elə bil,
Qəlbindən, ruhundan al qanlar axdı.
Özü də bilmədi, sonuncu dəfə
Həsənə boylandı, Hüseyinə baxdı.

O hardan biləydi qarşıda nə var,
Evidən çıxanda gecə yarıydı.
Bağlanan həyatın nurlu gözləri,
Açılan ölümün qapılarıydı.

Kufə məscidinə gedirdi evdən,
Bilmirdi bu gediş son gedişidi.
Ağlına gəlməzdi başına gələn,
Neyləsin, hamısı Allah işidi.

Burda tamamlandı ömür dəftəri,
Son arzu, son istək, son gedişidi.
Dilindən düşmədi Allahın adı,
Son gecə, son namaz, son nəfəs oldu.

Daşıldı yükünü daşınmaz qəmin,
Getdi güdazına bir ağılkəmin.
Qılıncı ənəndə ibn Mülcəmin,
Dünya gözlərində dar qəfəs oldu.

Başından almışdı qəfil zərbəni,
Nurlu saqqalına axırdı qanı.
Tanıdı gözləri sataşan kimi
Qatil Mülcəm oğlu Əbdülrəhmanı!

Əbu Süfyan oğlu Müaviyənin
Qurduğu fitnəyə, fele gedirdi.

Allahın aslanı, Allahın şiri,
Bu qoca dünyadan belə gedirdi.

Arxadan adama yara yetirmək
Alçağın, namərdin işi sayılıb.
Döyüş meydanında döş-döşə gəlib,
Üz-üzə gələnlər kişi sayılıb.

Kişilik hardaydı Müaviyədə,
Öndə kişi durar, daldada gədə.
O heç istərdimi cənab Əliylə
Döş-döşə dayansın, üz-üzə gəlsin.
Gücü çatardımı qara bayquşun
Güneşin nuruyla göz-gözə gəlsin!

Kəder bir dəryadı, sevinc qətrədi,
Dinmək istəyənin dili büdrədi.
Məkkə silkələndi, Kəbə titrədi,
Həzrəti Əliyə qəsd olan gecə!

Qaya parçalandı, daş quma döndü,
Axdı göz yaşları, daşqına döndü.
Çaşdı, eşidənlər çaşqına döndü,
Həzrəti Əliyə qəsd olan gecə!

Kufənin köksündə qanlı yaradı,
Bağrı didim-didim, para-paradı.
Tarixin yanında üzü qaradı
Həzrəti Əliyə qəsd olan gecə!

Kufə, sentyabr. 1994

KƏRBƏLA TORPAĞI

Kərbəla düzündən torpaq götürdüm,
Axdı, damarımda qan oldu torpaq.
Qəlbimdə qaynadı, ruhumda yandı,
Canımda ikinci can oldu torpaq.

Kərbəla düzündən torpaq götürdüm,
Gördüm ki, sərəsər qandı Kərbəla!
İmam Hüseyin ahına döndü,
Ovcumda od tutub yandı Kərbəla!

Çəkdi xəyalımı olub-keçənlər,
Səhrada küləklər əsən günüydü...
Yezidin qılıncı Həzrət Abbasın
Qələm qollarını kəsən günüydü...

Şəhidlik zirvəsi dağlardan uca,
Düşmənin hiyləsi qırx arşın quyu.
Körpələr "Su!" – deyib qovrulan zaman,
Şırhaşır axırdı Dəclənin suyu...

Gözümə körpəce Əliəkəbirin
Dümağ avazıyan rəngi göründü.
On minlik orduyla yetmiş adamın
Döyüşü, qovğası, cəngi göründü.

"Beyət et!" – dedilər imam Hüseyinə,
O təslim olmadı, olmazdı, bəli!
Onu qoyardımı rüsvay olmağa,
Babası Məhəmməd, atası Əli!?

Gözünün önünə gəldi Hüseyin
Ağrıdan qəddini əydiyi gecə.
Zəhərli qılıncı ibn Mülcəmin
Məsciddə Əliyə dəydiyi gecə.

Gəldi, gözlərinin önünə gəldi,
Acı göz yaşları, təəssüf, qəhər...
Məkkənin içində imam Həsəne
Mərvanın əliylə verilən zəhər...

Kufədən Məkkəyə məktublar gəlir,
Onu çağırırdı xəlifəliyə.
Hanı o məktubu yazan "kişilər"?
Onun köməyinə yetişmir, niyə?!

İşini görmüşdü hiylə, xəyanət,
Dərd sinə üstündə kotandı, xışdı.
Məkkədən Kufəyə gələn Hüseyini
Düşməni Kərbəlada qarşılamışdı..

İki yol var idi qarşıda bu gün,
Ya ölüm, ya qalım, hansını seçsin?
Ölsə, əqidesi diri qalacaq
Öz şirin canından, bəs necə keçsin?!

O təslim olsaydı Yezid əmrinə,
Düşməni lovğalanıb, yekələnerdi.
Şəhidlik hüsnünü bezəməseydi,
İslamın tarixi ləkələnerdi!

Ulu peyğəmbərdən bırı səs ucaldı,
Səs nura çevrildi, nur səsə döndü
Çatdı qulağına imam Hüseyinin
Canında bir eşqə, həvəyə döndü!

"Ey mənim isteklim, ey mənim nəvəm,
İşisən, zülmətə əyilmə!" – dedi.
"Allahın yolunda şəhid olursan,
Tapın o qüdrətə, əyilmə!" – dedi.

Kimin nəvəsisən, kim olub atan,
Günahdan çəkinmir günaha batan.
İlan tək qıvrılan, iblistək yatan
Kinə, küdürətə əyilmə!" – dedi.

"Sevgidi insanın Məkkəsi, piri,
Əqidən yolunda yan diri-diri.
Şəhid ol, beledir haqqın tədbiri,
Bağlan o qüvvətə, əyilmə!" – dedi.

Nərsə titrətdi Həzrət Əlinin
Sonsuz səhraları, saysız qumları.
İlahi, mən necə sözə çevirim
Qələmə gəlməyən bu duyumları!

"Bağrımın parası, gözümün nuru,
Tez sarıl silaha, öyilmə!" – dedi.
"Şərə əyiləni haqq bağışlamaz,
Batarsan günaha, öyilmə!" – dedi.

"Sarsılma, düşsən də bərəkə, çətine,
Qoy Tanrım yar olsun mərdə, mətinə.
Peyğəmbər güvənir sədəqətinə,
Sadiq ol Allaha, öyilmə!" – dedi.

"Bilirəm ay oğul, işin dardadır,
Demə gücüm hanı, qüvvəm hardadır?
İslamın sabahı sabahlardadır,
Boylan o sabaha, öyilmə!" – dedi.

Bu səsdən güc alan öyilərdimi,
Əyilməz kəslərə tarix baş öymiş.
Mən indi bildim ki, bu qətiyyət
Kökü hardan gəlir, səbəbi nəymiş!

O yana boylanma, bu yana baxma,
Məni duy, məni sev, mənə bax – dedi.
Qalın kitabların demədiyini
Ovcumda tutduğum bu torpaq dedi.

Kərbəla düzündən torpaq götürdüm,
Tapdım sərvətimi, tapdım zərimi.
Dəftərdən, qələmədən, kitabdan əvvəl
Bu torpaq danışıdı dediklərimi!

Kərbəla, sentyabr, 1994

UCALIQ

Bəşər yaddaşına yazdı, yaşatdı,
Dünyaya tək gəlib, tək gedənləri.
Hər ocaq yetirməz, hər ana doğmaz,
Dünyaya pak gəlib, pak gedənləri.

Kim sürdü ömrünü, kim verdi bada,
Kimi doğmalaşdı, kim döndü yada.
Ucalan görmədim heç vaxt dünyada
Tanrı varlığına şəkk edənləri.

Şöhret min illəri keçdi, haqladı,
Nə dağ silkələndi, nə daş laxladı.
Allah öz qəlbində əziz saxladı,
Allahı qəlbinə həkk edənləri!

Bağdad, sentyabr, 1994

ZİYARƏTİN QƏBUL OLSUN, İNSAN OĞLU!

Bir od axdı ürəyimdən dodağıma,
Sətir-sətir sözlər düşdü varağıma.
Pıçılıtlı bir səs gəldi qulağıma,
Ziyarətin qəbul olsun, insan oğlu!

Bu səfərdə şərəf, zəhmət, yorulmaq var,
Bir inama min inamla vurulmaq var.
Bu səfərdə çalxalanıb durulmaq var,
Ziyarətin qəbul olsun, insan oğlu!

Niyət elə, arzuların seç xasını,
Təmiz saxla qəlbin, ruhun aynasını.
Duyğuların sil tozunu, aç pasını
Ziyarətin qəbul olsun, insan oğlu!

Məzar-məzar xatırladın ölənləri,
Səndən əvvəl bu dünyaya gələnləri.
Sən də aşdın Kərəm aşan bələnləri,
Ziyarətin qəbul olsun, insan oğlu!

Bu Qars oldu, bu Qağızman, bu Ərdəhan,
Bu Konyadı – Mövlanası nurlu cahan.

Dolmabağca qızıl tağlı bir asıman,
Ziyarətin qəbul olsun, insan oğlu!

Sadiq olub haqdan enib gələn ömrə
Dadaloğlu, Qaracaoğlu, Yunus İmrə.
Nurun yağsın neçə qəlbe, neçə ömrə,
Ziyarətin qəbul olsun, insan oğlu!

Heyran qaldım səndə olan bu heyrətə,
Dağ baş əyər dağdan ağır məhəbbətə.
Sən özün də çevriləsən ziyarətə,
Ziyarətin qəbul olsun, insan oğlu!

Bir qaydadı, baxan görər, gəzən tapar,
Eşqin gücü birnəfəsə min dağ çapar.
Yoluna göz dikənlərə işıq apar,
Ziyarətin qəbul olsun, insan oğlu!

Ömür keçir, bir qırpımdı, birçə andı,
Səni bura çəkən qüdrət ruhdu, qandı.
Mən ocağam, sənin adın Zəlimxandı,
Ziyarətin qəbul olsun, insan oğlu!

Konya, 1991

ŞAİRİN ANDI

*Ey qadir Allah! Səna ona görə səcdə eləmirəm ki,
sənin cənnətinə tamahım var, ona görə səcdə elə-
mirəm ki, sənin cəhənnəmindən qorxuram Səna ona
gərə səcdə edirəm ki, sən bu səcdəyə layiqsən*

Həzrət Əli

Allah evi! And içirəm,
Ərənlərin canı haqqı!
Məni sənle görüşdüren
Vaxtın xoşbəxt anı haqqı!

Ürəklərin dolu camı,
Könüllərin yanan şamı,
Gecələrin dadı-tamı,
Sübhün nurlu danı haqqı!

Fikri səf-səf olanların,
Haqqa tərəf olanların,
İşi şərəf olanların
Ölməz adı-sanı haqqı!

Düztin gülü, dağın qarı,
Göyün nuru, yerin barı,
Gülden şirə çəkən arı,
Bal süzdüren şanı haqqı!

Təmizlərin təravəti,
Halalların ləyaqəti,
Zirvələrin özəməti,
Otun, suyun sanı haqqı!

Doğan günün, xoş saatın,
Üzə gülən bir həyatın,
Yerin, göyün, kainatın,
Əbədi nişanı haqqı!

Mənim fikrim, mənim hissim
Haqq yolundan dönməyəcək!
Əqidəmin qulluğunda
Məhəbbətim sönməyəcək!

Əl vurub Kəbə daşına
Olmuşamsa haqq aşığı,
Mənim süfrəm indən belə
Haqq xörəyi, haqq qaşığı!

Ey evimə gələn qonaq,
Süfrəmdə şərab görməzsən.
Canımda bir narahatlıq,
Ruhumda əzab görməzsən.

Haqqı səpə bilməyənlər
Həqiqəti dəre bilməz.
Həç kəs məni əqidəmdən,
Yolumdan döndərə bilməz!

Qarışqa məndən incimez,
Danışaram, dilim təmiz.
Yatanda yatağım halal,
Qalxanda mənzilim təmiz.

Özünü yormasın şeytan,
Onu yaxına qoymaram.
Ömrüm boyu haqq yolunda
Qılıncı qına qoymaram!

İnanıram, mən əl vursam,
Əlim qumu göyərəcəm.
Nəfəsim daşlar üstünə
Düşən tumu göyərəcəm!

Minadan ucalan eşqim,
Kəbədə güc alan eşqim,
Məkkədə hac olan eşqim,
Saf toxumu göyərəcəm!

Mən ki qırx beş yaş içində
Zəvvar oldum ziyarətə,
Girdim Kəbə qapısından,
Durdum haqqa, ibadətə,

Mən ki Zəm-zəm bulağında
Əl-üzümü yuya bildim.
Göz gördü, qulaq eşitdi,
Həqiqəti duya bildim,

Mən ki ehram paltarına
Cənnət ətri səpə bildim,
Dilim "Allah!" deyə-deyə
Qara daşdan öpə bildim.

Mən ki Məkkə xatirəli
Bir səfərin zəvvarıyam,
Peyğəmbərin Mədinəsi*
Bir şəhərin zəvvarıyam.

Bulaqların gözü kimi
Ruhun təmiz olmalıdı.
Könülləri isitməyə
Eşqin dəniz olmalıdı.

Gələn gəlmiş axın-axın,
Daha mənə indən belə,
Hamı doğma, hamı yaxın,
Hamı əziz olmalıdı!

Bu söhbəti mən demirəm,
Bu hikməti Quran deyir.
Haqqın ulu dərğahına
Öz evitək varan deyir.

Meraca çapıb atını,
Dində tapıb həyatını,
Göyün yeddinci qatını
Bir gecədə yaran deyir.

Ziyarəti qəbul olan,
Hekayəti məqbul olan,
Allahına Resul olan
İman əhli iman deyir.

Ulu Tanrım! Varlığımı
Bu imana layiq elə!
Peyğəmbərin damarından
Axan qana layiq elə!

* Məhəmməd peyğəmbər 622-ci ildə Məkkədən Mədinəyə hicrət etmiş, burada müsəlman icması (ummu) yaratmışdır. Peyğəmbərin qəbri də Mədinədədir.

Daha mənə ölüm yoxdu,
Daha mənə zaval yoxdu.
Daha mənim dəftərimdə
Həqiqət var, xəyal yoxdu!

Daha mənim yeriyəndə
Büdrəməyə haqqım yoxdu.
Daha mənim danışanda
Titrəməyə haqqım yoxdu!

Əlin harama haqqı yox,
Dilin yalana haqqı yox.
Qəlbin kine, küdüretə,
Nəfsin talana haqqı yox.

Qadir Allah, daha mənim
Günahımı bağışlama!
Bir nemətə əyri baxsam,
Tamahımı bağışlama!

Şair könlüm, indən belə
Günah sənə işin deyil!
Alan alsın, verən versin,
Tamah sənə işin deyil!

Çəkil xəlvət bir guşəyə,
Qələm olsun, varaq olsun.
Qəlbin, ruhun haqq yolunda
Şöhlələnen çıraq olsun!

Dözüm min bir əzabına,
Hər haqqına, hesabına.
Canım qurban kitabına,
Canı cana layiq ele!

Haqqın yerdə nişanıyam,
Övliyalar mehmanıyam.

Hər kimin ki heyranıyam,
O heyrana layiq ele!

Dərk elədim hikmətini,
Bildim ki, nəyə layiqsən.
Səcdə qılır bəşər sənə,
Sən bu səcdəyə layiqsən!

Qayaların sinəsindən
Qalxan atəşə layiqsən.
Gedən vaxta, gələn günə,
Doğan Günəşə layiqsən!

Buludların yağışına,
Çiçəklərin naxışına,
Ulduzların baxışına,
Göyün rənginə layiqsən!

Bu qurğunun, bu nizamın,
Öz əlinlə yanan şamın,
Bu əbədi ehtişamın
Xoş ahənginə layiqsən!!!

Məktə-Baki, avqust, 1994

ŞƏRİ VARAQDAN OXUMA

Ürəyinə köçür, yaddaşına yaz,
O şəri varaqdan oxuma, qardaş.
Vallah, o misralar varaqlıq deyil,
O şəri varaqdan oxuma, qardaş.

Tanrının dilindən keçib o sözlər,
Allahın əlindən keçib o sözlər,
Kərbəla çölündən keçib o sözlər,
O şəri varaqdan oxuma, qardaş.

Düşüb bir gereksiz axına gəlme,
Məndən uzaqsansa, yaxına gəlme.
O, gerek ürəkdən oxuna, gəlme
O şəri varaqdan oxuma, qardaş.

Varı tanıyarsan, yoxu bilərsən,
Hardadı ağrının çoxu bilərsən.
Mənim gözlerimdən oxu, bilərsən
O şəri varaqdan oxuma, qardaş.

Ürəkdi, yaddaşdı, ruhdı, nəfəsdı,
Havadı, layladı, nəğmədi, sədi,
Bütün qəfəsləri qıran həvəsdı,
O şəri varaqdan oxuma, qardaş.

Ocağı səngimir, közü qaralmır,
Meydanı kiçilib, yeri daralmır.
Varaqlar saralı, yaddaş saralmır,
O şəri varaqdan oxuma, qardaş.

Sənlə kəlmə kəsməz, söhbət başlamaz,
Sənlə əkin əkib, torpaq xışlamaz.
Allah bağışlamaz, bəndə xoşlamaz,
O şəri varaqdan oxuma, qardaş.

8 yanvar 2002

HAQQIN DİLİ

Dilim-dilim dillər açıq,
Ocağın ocaq dili var.
Ağacın ağac ləhcəsi,
Torpağın torpaq dili var.

Könüllərin eşqinə bax,
Duyğuların məşqinə bax.
Sinelərdə daşqına bax,
Sevginin bulaq dili var.

Dərd danışar ah dilində,
Zor danışar şah dilində.
Danışaq Allah dilində,
Yaradanın haqq dili var.

HAQQA ARXA ÇEVİRSƏN

Yaradanın yanında günahımız olmasa,
Başımıza bu qədər qan gəlməz, qada gəlməz.
Tərəzinin gözündə savaba yer qalmadı,
Ruhumuz zəhərlənib, ağzımıza dad gəlməz.

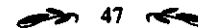
Varlığından qanad tax əsib keçən mehlərin,
Saflıq götür nurundan səhər düşən şəhərlərin,
Haqqa yolu açıqdı əməlisalehlərin,
Dostu şeytan olanın Allahı yada gəlməz.

Haqqa arxa çevirsən, yeyərsən kötəyindən,
Dada bilməzsən eşqin balından, pətəyindən.
Nahaq yerə yapışma Tanrının ətəyindən
Allahı çağırırsan, Allahdan səda gəlməz!

AYDIN ÜFÜQLƏRƏ BAX, DURUL – DEDİ

Nəyi istəyirsən, hər şeyi verdi,
Dünyaya baxmağa göz verdi Allah.
Bizim əlimizdə qələm işlədi,
Bizim dilimizə söz verdi Allah.

Ocaq bir yerimiz, su bir yerimiz,
Bu dağlar, bu dağlar səbir yerimiz.
Öləndə hazırkı qəbir yerimiz,
Kəfəne bükməyə bez verdi Allah.

Nəfsə, iştahaya olma qul, – dedi,
Nəfs edər adamı qara pul, – dedi.
Aydın üfüqlərə bax, durul, – dedi
Nur verdi, od verdi, göz verdi Allah.

Köhlən havalandı, meydan dar oldu,
Bəzən baharda da yağan qar oldu.
Bir az gəncliyimiz tezbazar oldu,
Bir az ağrıları tez verdi Allah.

Meydan əllinin yox, yüzün olaydı,
Uzun yaşamağa üzün olaydı.
Ömrümüz bir az da uzun olaydı,
Heyif ki, möhleti az verdi Allah.

TANRIM

Həmişə yüksəliş həsrindəyəm,
Məni yüksəklərə tuş elə, Tanrım!
Bir zirvə yanında zirvəyə döndər,
Bir qartal yanında quş elə, Tanrım!

Yandır, közə döndər, kömürə döndər,
Qayalar üstündə mamıra döndər,
Məni daşa döndər, demirə döndər;
Bir qala bürcündə daş elə, Tanrım!

Qovuşdur ilhamı qaynar çağına,
Qaldır söz gəmimi Ağrı dağına.
Döndər misraları dağ bulağına,
Sən də o çəşmədən nuş elə, Tanrım!

Qəlbində ləkə yox, ruhunda zədə,
Dədələr zirvədi, zirvələr dədə.
Məni uca saxla öldürəndə də,
Belə bir müqəddəs iş elə, Tanrım!

QOCATƏPƏ CAMESİNDƏ

Qocatepə camesi... namaz cümə namazı,
Tanrı ibadətində qırx min adam var, azı.
İlk dəfə silkələndi qəlbim, ruhum, varlığım,
Əyilmək taleyimə mənim minnətdarlığım!
Əyildim ucalığa qırx min adamla birgə,
Ulu bir intizamlı, dürüst nizamlı birgə!
Əyilməz türk övladı nə sultana, nə şaha,
Əyilməz türk övladı nə zora, nə silaha!
Əyilir bu gün ancaq
Ayağının altındakı müqəddəs bir torpağa,
Başının üstündəki uca, qadir Allaha!
Türk oğlu nə düşməne, nə bir yada əyilər,
Əyilsə əqidəyə, etiqada əyilər!
Türk oğlu dizə çökməz, diz çöksə dağlar belə!
Acı zəhərə dönsə, ən şirin çağlar belə!
Diz çökür bu gün ancaq
Ən qədim bir millətin yenilməz inamına,
Çatır burda ürəklər arzusuna, kamına.
Dilimizə dad verir Quranın hər ayəsi,
Haqqı tapınmaq olmuş insanlığın qayəsi!
Bizi haqqa bağlayır göyə açılan əllər,
Dumduru düşüncələr, tərtemiz, saf əməllər!
Dilimdə xeyir-dua şerimi yazı-yaza,
Çağırıram dünyanı haqq yolunda namaza,
Çağırıram dünyanı türk yolunda namaza!!!

Ankara, 1990

MÖVLANA TÜRBƏSİNDƏ

Xorasandan çıxan köç Bağdaddan, Şamdan keçib,
Neçə günəşli gündə, aylı axşamdan keçib.
Əqidədən doğulub, ölmez inamdan keçib,
Neçə-neçə can yatır Mövlana* türbəsində!

* Böyük türk şairi və müfəkkiri Cəlaləddin Rumi (1207-1273)

Candakı ruha baxdım, ruhdakı canı gördüm,
Bir zərənin içində bütöv cahanı gördüm.
Qədim Konyanı gördüm – demək dünyanı gördüm,
Nə qədər insan yatır Mövlana türbəsində!

Atası Bahəddinlə övladı Sultan Vələd,
Elmlərin sultanı, haqqa dərindən bələd.
Bu müqəddəs ocağa olma, könül, nabeled,
Dumduru vicdan yatır Mövlana türbəsində!

Haqq yolunda ərıyən, yana-yana şam olan,
Etiqadı yenilməz, əqidesi tam olan,
Sözü Allah kəlamı, bayrağı islam olan,
Tanrıya heyran yatır Mövlana türbəsində!

Sözü qələmə gəlməz, haqq-hesaba sığışmaz,
Hər suala yerləşib, hər cavaba sığışmaz.
Bir kitabın açması min kitaba sığışmaz,
Ulu bir dastan yatır Mövlana türbəsində!

Allahdan aşağıda ucaların ucası,
Ustadların ustadı, xocaların xocası.
Şəmsin* könül həmdəmi, Şərqi ulu qocası,
Haqqa mehriban yatır Mövlana türbəsində!

Bura ümid qapısı – dərdə dərmana gəldim,
Dərindən nəfəs dərib, yenidən cana gəldim.
Torpağına baş əydim, dinə, imana gəldim,
Dürüst bir iman yatır Mövlana türbəsində!

Hökmü var bu həyatda hər saatın, hər anın,
Bir evdə doğulan kəs şöhrətidir hər yanın.
Sahili var dünyada hər dənizin, deryanın,
Sahilsiz ümman yatır Mövlana türbəsində!

* XIII əsr Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Şəms Təbrizi

Sevenə söhbət açar sevilenin adından,
Çıxmaz şəri, söhbəti sərrafların yadından.
“Rəngsizəm, nişansızam!” – deyən söz ustadından
Əbədi nişan yatır Mövlana türbəsində!!!

Konya, 1991

UNUTMA

Ovçu, ova çıxırsan,
Silahını unutma!
Bir damla qan axıtsan,
Günahını unutma!

Dərvişəm deyən kişi,
Dərvişlik paltarını
Əyninə geyən kişi,
Hara gedirənsə, get
Yaradanın, Tanrının
Dərgahını unutma!

Axşamdan yatan oğul,
Bal kimi yuxuların
Ətrinə batan oğul,
Ele ayıl, ele yat
Zülmət gecələrdə də,
Davam eləsin həyat.
Axşamını fikirləş,
Sabahını unutma!

“Ey dilində həmişə
Dedi-qodu gezdiren,
Qəlbində iblis məkri,
Şeytan odu gezdiren
Danışanda həmişə
Başının üstünə bax.
Nəyi unutsan, unut,
Allahını unutma!

GİZLİDİ

Aşkar olan heç nə yoxdu.
Həyatda hər şey gizlidir.
Baxdığın göylər qapalı,
Yer gizlidir, göy gizlidir.

Qaranın üzü sürtülü,
Hara gəldi hey dürtülü.
Yaşılın üstü örtülü,
Mavi gizli, göy gizlidir.

Doğranan, dəlinən deyil,
Kəsilen, bölünən deyil.
Dodaqda çalınan deyil,
Könüldəki ney gizlidir.

“Bağ”dan “Boq”a yol gəlmişik,
Tərs yeriyib, sol gəlmişik.
Dərddən əli bol gəlmişik,
Sevinc gizli, toy gizlidir.

Bağdaddadı, Misirdədi,
Təbrizdəki qəsrədi.
Köküm hansı əsrdədi?
Nəsil gizli, soy gizlidir.

Kimlər getdi, kimlər gəldi?
Qayaları kimlər dəldi?
Dədəm Qorquddan əvvəldi,
Dastan gizli, boy gizlidir.

Demə, şerin zərifiyəm,
Demə, elmin arifiyəm.
Demə, sufi, hürufiyəm,
Əlif gizli, bey gizlidir.
Aşkar olan heç nə yoxdu,
Həyatda hər şey gizlidir.

ARZU

Nə ömür tükənə, nə yol tükənə,
Yeriyib gedəsən dağlara doğru.
Zaman əllərində yumağa dönə,
Keçəsən çağlardan-çağlara doğru.

Aşılmaz sədləri bir-bir aşasan,
Bir gün qaynayasan, bir gün daşasan.
Getdikcə özünə yaxınlaşasan,
Yatasan köklərə, tağlara doğru.

Təzə cığır sala, iz tuta insan,
Yolu da yol kimi, düz tuta insan.
Üz qoya Allaha, üz tuta insan,
Gədə dirilərə, sağlara doğru.

RUH

Ruhun qanadlarını qırmaq olmaz həyatda,
Ruhsuz heç bir cəbhəni yarmaq olmaz həyatda.
Ruhla oyan, ruhla yat, davam eləsin həyat,
Ruhsuz bir addım yola varmaq olmaz həyatda!

RUHUM

Nə vaxt sakit olacaqsan,
Narahat, nigaran ruhum?
Bir bucağa çəkilməklə
Yoxmu sənin aran, ruhum?

Tərs durub yana çəkдилər,
Her gün meydana çəkдилər.
Qansızlar qana çəkдилər,
Sağalmazmı yaran, ruhum?

Sən zirvədə görünən qar,
Sən budaqda yetişən bar.
Bir yerdə tutmadın qərar,
Gah dağsan, gah aran, ruhum.

Ulduza yaraşlıq olub,
Günəşə sarmaşlıq olub,
Dan yerinə işıq olub,
Qaranlığı yaran ruhum.

Keçilməz hədləri keçib,
Qorxulu sədləri keçib,
Bütün sərhədləri keçib,
Varılmazə varan ruhum.

ŞAİR

Mövzularını yoxa çıxıdı,
duyğularını tükəndi,
Bəlkə, daha deyiləsi
sözü yoxdu şairin?
Üroyinin qapıları
gözəlliyyə bağlanıb,
Bəlkə, daha görmək üçün
gözü yoxdu şairin?

Yüzdilliklər, minilliklər gəlib
keçir aradan,
Zaman özü bircə-bircə seçir
ağı qaradan.
Hər şairə öz yanında yer göstərmir
yaradan,
O dərğahda biri varsa, yüzü yoxdur
şairin.

İlham dağın çeşməsidir, söz çəmənin
çiçəyi,
Haqdan gəlsə solan deyil, sözün bircə
ləçəyi.
Bəndə ilə danışmağa yoxsa dili, dilçəyi,
Allah ilə görüşməyə üzü yoxdur şairin.

HEYİF GÖY ÜZÜNƏ, HEYİF GÖYLƏRƏ

Göylərin bakirə vaxtı var idi,
Göyün də göy kimi baxtı var idi.
Allahın yanında xətri, hörməti,
Peyğəmbər yanında taxtı var idi.
İbrahim dilində, İsa dilində,
Məhəmməd dilində, Musa dilində
Göydən "İncil" gələr, "Tövrat" gələrdi,
Quran ayəsinin hər gəlişiyə
Dünyaya təzə bir həyat gələrdi.
Hələ göy üzünə insan oğlunun
Raket zərbələri tuşlanmamışdı.
Hələ göy üzünə allahsızların
Qəfil hücumları başlanmamışdı.
"Ağlısız köpəklər ulduza hürüb",
Göy üzü bu qədər daşlanmamışdı.
Min il gözələsən də bu yer üzünə
Daha göy üzündən bir ayə gəlməz.
Tək bircə nöqtəsi, vergülü belə
Bir günə, həftəyə, bir aya gəlməz.
Nahaqdan Allahı çağırmaq əbəz,
İnsanı şeytandan ayırmaq üçün
Allahın özü də haraya gəlməz.
Şeytanın fitvası tutub dünyanı
Çirkab olan yerdə Allah görünməz.
İnsanın başına öz əməlləri
Corab olan yerdə Allah görünməz.

Şeir də, aye də, nəğmə də, söz də,
Göylərin durulan yerindən gələr.
İnsanın ilahi bir məhəbbətlə,
Göylərə vurulan yerindən gələr.
Heyif göylərdəki büllur saflığa,
Heyif ləkələnmiş bu şəffaflığa.
Bir dəfə deməklə qəlbim soyumaz,
Bəlkə milyon kərə,
bəlkə min kərə,
Heyif göy üzünə,
heyif göylərə.

SÖZ

Ürək kökü, səs qanadı, el gücü,
Zərif sözdü, kövrək sözdü, incə söz.
Bal dillərdə qaymaqlanar, ballanar,
Lal dillərdə qısılandı küncə söz.

Ovu quşun caynağından saldırar,
Hökmü ilə çay dayanar, sal durar.
Söz yıxanı Tanrı çətin qaldırar,
Şillə sözdü, yumruq sözdü, pəncə söz.

Könül ovlar, qəlb ovsunlar, dil açar,
Güllekeçməz qayalara yol açar.
Səpiləndə pardaqlanar, gül açar,
Xam torpaqdı qoyulanda dincə söz.

İlahidən gələn nurdu, şüadı,
Tanrıların dilindəki duadı.
Şəhər-şəhər yaratmışıq bu adı,
Təbriz sözdü, Dərbənd sözdü, Gəncə söz.

Onsuz ömrün nə balı var, nə şanı,
O qaynadır qaynayanı, daşanı.
Söz Allahın yer üzündə nişanı,
Allah özü, mənəcə sözdü, mənəcə söz.

GƏLİB

Üzdən ağladığım yadıma gəlmir,
Ağlasam, göz yaşım ürəkdən gəlib.
Sevgim də, sözüüm də, məhəbbətim də,
Nə varsa bəşikdən, bələkdən gəlib.

Gah sola boylandım, gah da ki, sağa,
Yeridim başıma qar yağa-yağa.
Qalxa bilməşəmsə uca bir dağa,
Bu, təmiz arzudan, dilekdən gəlib.

Varlığım titrəyər, ürəyim esər,
Qəmli söz qəlbimi doğrayar, kəsər.
Qeriblər dilində yazdığım esər
Durnanın saldığı lələkdən gəlib.

Ancaq özümündü itən sözlərim,
Haqqındı göyərək bitən sözlərim.
Yerin qulağına çatan sözlərim
Göyün üzündəki meləkdən gəlib.

Sazla havalıyam, sözlə diriyəm,
Səvendə bildim ki, eşqin pırıyem.
Xəstə Qasımların mən də biriyəm,
Mənə bu xəstəlik fələkdən gəlib.

ÇIRAQQALA

Memar dostum Ömər Qoçuluğa

Her qalanın adında bir zamandan nişan var,
Bu qala nur qaladır, bu qala Çıraqqala!
Tacından Güneş öpər, taxtından yaşıl çəmən,
Düşmən üçün göz dağı, dost üçün yaraq qala!

Durar öz səngərində, bərəni, bəndi gözler,
Göz olar sərhədime, şəhəri, kəndi gözler,
Sağı doğma Bakını, solu Dərbəndi gözler,
Qoymaz haqqın yerini şər tuta, nahaq ala!

Oduyla, alovuyla açılıb lala kimi,
Zaman bağına basıb istekli bala kimi.
Her insanın ömründən bu məğrur qala kimi,
Tarixlərdə yadigar səs qala, soraq qala!

Əllərinlə sığal çək, əldən od alsın qaya,
Ruhlar salama gəlsin, erənlər çatsın haya.
Her səhər zirvəsindən boylan bütün dünyaya,
Her axşam ətəyində sönməz bir ocaq qala!

Bu ucalıq eşqinə qoy dillənsin ozanım,
Mən də coşum, çağlayım, öz zamanım, öz anım.
Ey mənim tale adlı kitabımı yazanım,
Qoyma bu yer tarixin gözündən iraq qala!

Zaman görər işini, yazı döner qışına,
İlişərsən taleyin kotanına, xışına.
Şair, dön bu qalanın kərpicinə, daşına,
Belkə qoca dünyada səndən bir varaq qala!!!

BAX, BU YAŞAMAQDI, BAX, BU HƏYATDI

Mənə gəl-gəl dedi bu axşam, bu dan,
Aldım qüvvətimi torpaqdan, sudan.
Yetişdim istəkdən, bitdim arzudan,
Elə ki bu dünya qəlbimə yatdı,
Ürəklə dilləndim, ürəklə dedim:
Bax, bu yaşamaqdı, bax, bu həyatdı!

Məhlə mayalandı, şehlə yuyuldu,
Sözümdən həyatın ətri duyuldu.
Şərim ki güllərin ətrinə batdı,
Bax, bu yaşamaqdı, bax, bu həyatdı!

Köklər zolaq-zolaq, budağa bağlı,
İnsan yurda bağlı, dağ dağa bağlı.
İgidlər həmişə yarağa bağlı,
Cığırılar kəmənddi, qayalar atdı.
Köhlən səyirdirəm belədən-bele,
Bax, bu yaşamaqdı, bax, bu həyatdı!

Elə ki ömrümü güldürdü baxtım,
Elə ki zirvədən dünyaya baxdım,
Elə ki ucada quruldu taxtım,
Səsım də Tanrının səsine çatdı.
Allahdan bir özge umacağım yox,
Bax, bu yaşamaqdı, bax, bu həyatdı!

Nə kamandan gəlir, nə neyden gəlir,
Avaz haqdan enir, səs göyden gəlir.
Tərəvət güneydən, qzeydən gəlir,
Qəlbim də, ruhum da donub elə bil,
Gözəllik önündə heyrandı, matdı
Bir günün ləzzəti bir ömrə dəydi,
Bax, bu yaşamaqdı, bax, bu həyatdı!

Torpaq yer üzündə gör neçə rəngdi,
Bulud göy üzündə gör neçə çatdı.
Yerlərlə, göylərlə əlləşə bilsən,
Bax, bu yaşamaqdı, bax, bu həyatdı!

Seli də, çayı da, arxı da gördüm,
Ötüm də, həsrət də, qorxu da gördüm,
Ömür pilləsində qırxı da gördüm.
Bu yarı yaşında işığa dönüb,
Nur verə bildimse bir çıraq qəder,
Bar verə bildimse bir budaq qəder,
Od verə bildimse bir ocaq qəder,
Desələr, Zəlimxan həyat yolunda
Hər gün addımını inamla atdı,
Düşmən də dost olub deyər ürəkden:
– Bax, bu yaşamaqdı, bax, bu həyatdı!

BAŞKEÇİD

Sıxanda könlümü aran yerləri
Quş olub çiyinə qonam, Başkeçid.
Yaşıl yaylaqlara yarım demişəm,
Dilberim, istəklim, sonam Başkeçid!

Yəllərin əliylə açıla yaxam,
Dünyaya qoynundan boylanıb baxam.
Qarınla əriyəm, selinlə axam,
Buzunla bərkiyəm, donam, Başkeçid!

Bədbəxt o kəsdir kı, eşqi dayazdı,
Mın dəfə başına dönsem də azdı.
Adını ömürlük qəlbimə yazdı,
Çalanda laylamı anam Başkeçid!

Vuruldu şəhərə, bağlandı kəndə,
İstəyim dayanıb durmadı gəndə.

Uca zirvələrdən söhbət düşəndə,
Mən sənə getirdim inam, Başkeçid!

Sözle xatırlasın, söhbətlə ansın,
Zəlimxan eşqinlə yandıqça yansın.
Qoy sənin adınla qoşa dayansın
Özülüm, şöhrətım, binam Başkeçid!

BAŞKEÇİD YAYLAĞI

Bura yüz yaşında bir qoca gəlsə,
Göz işığa gələr, diz qüvvət tapar.
Baxar gözəllərin şux yerinə,
Hər bulaq başında bır cənnət tapar.

Baxmaz baharına, qışına baxmaz,
Saçlar qar olsa da, başına baxmaz.
Təbiət insanın yaşına baxmaz,
Könül doxsanında mehəbbət tapar.

Şəhlə dodaqlansın güllərin camı,
Yaşa ürəyincə arzunu, kamı.
Bele bir oylaqda gəzən adamı
Nə dərd üstələyər, nə həsrət tapar.

Qaytarma üstündə dillənəydi saz,
Qayıda biləydim qoynuna hər yaz.
Burda aşiq olsa, şirin bır avaz,
Burda şair olsa, şəriyyəət tapar.

Xoşdu bu yerlərdə duman da, sis də,
Meylin nə çəkirsə, dağlardan iste.
Hər çay kənarında, hər bulaq üstə,
Ömür bir əbədi tərəvət tapar.

Zəlimxan, yaşama torpaqdan ayrı,
Közün nə ömrü var ocaqdan ayrı?
Sözün bu arandan, yaylaqdan ayrı,
Nə dildə səslənər, nə şöhrət tapar.

SƏHNƏ

Min illərdir qış gələndə qar yağır,
Min illərdir leysan yağışlar yağır.
Yağıb,
yağır,
yağacaq yenə!

Min illərdir güllər öpür səfəqdən,
Min illərdir Günəş doğur üfüqdən.
Doğub,
doğur,
doğacaq yenə!

Min illərdir şimşək pozur sükutu,
Min illərdir torpaq sağır buludu.
Sağıb,
sağır,
sağacaq yenə!

Min illərdir atmaq olmur həsrəti,
Min illərdir işıq boğur zülməti.
Boğub,
boğur,
boğacaq yenə!

Nə gördümsə, təzə heç nə görmədim,
Yer üzündə hər nə varsa, köhnədi.
Bu qədimlik, bu köhnəlik içinde
Dünya hər gün təzələnen səhnədi!

YAŞIL ÇƏMƏN

Qəmli-qəmli üz tutmuşam dərgahına,
Məni qəmdən uzaq elə, yaşıl çəmən!
Macalım yox ömrüm boyu qalmaq üçün,
Bircə günlük qonaq elə, yaşıl çəmən!

Təmizlənim zirvələrin qarı kimi,
Ətirlənəm budaqların barı kimi.
Ləçəklərdən şirə çəkən arı kimi,
Sevgimi bir bulaq elə, yaşıl çəmən!

Qəm küsdürür, dərd ağladır ürəkləri,
Məlhəm kimi qoy yarama çiçəkləri.
Səhər vaxtı əsib keçən küləkləri
Saçlarımda daraq elə, yaşıl çəmən!

Yaxşı yağıb, qışda görüb qar işini,
Yaz toxuyub arğacını, ərişini.
Ətir payla, yurdumun hər qarışını
Gözlerimə çıraq elə, yaşıl çəmən!

Mən gəlmişdim nəfəsini qoxlamağa,
Söz vermişdim ömrü cavan saxlamağa.
Nə qalıb ki elli yaşı haqlamağa,
Qaytar məni uşaq elə, yaşıl çəmən!

GÖYGÖL

Sazın "Müxəmməs"i, "Misri", "Dilqəm"i,
Tarın "Çahargah"ı, "Şur"udu Göygöl.
Böyük Nizamiden yadigar qalıb,
Xalqımın gözünün nurudu Göygöl.
Ləkəsiz qəlbidi Azərbaycanın,
Odur ki, bu qədər durudu Göygöl!

BİR ŞAİR "DOST"UMA

Qardaş, mən də bu torpağın oğluyam,
Elə bilmə, çox uzaqdan gəlmişəm.
Əzizlərin, doğmaların dostuyam,
Nə ögeyem, nə qıraqdan gəlmişəm.

Üzdəniraq, yad qazanda bişmişən,
İsti vurub, tuluxlayıb şişmişən.
Sən zənbillə göyden yerə düşmüşən,
Mən ruhumla enib haqdan gəlmişəm.

Neçə dəfə buzdən, qardan çıxmışam,
Min sınaqdan, mın bir dardan çıxmışam.
Sıldırımli qayalardan çıxmışam,
Diş göynədən buz bulaqdan gəlmişəm.

Kışı pozmaz ilqarını, əhdini,
Saya salmaz müxənnətin cəhdini.
Çəmənlər-çəmənlər çiçəklərin şəhdini,
Süzə-süzə bal-qaymaqdan gəlmişəm.

Söyürtmüşəm babaların atını,
Tanımışam nişanını, zatını.
Öyrənmişəm yerin yeddi qatını,
Qədirbilən bir ocaqdan gəlmişəm.

Əsən yellər qanad verib, qol verib,
Coşan sellər çağlamağı bol verib.
Qarlı dağlar sinəsindən yol verib,
Gen etekli göy yaylaqdan gəlmişəm.

Sədasından çox yatanlar ayılar,
Halal ilham haqq vergisi sayılar.
Dalğa-dalğa yer üzünə yayılar,
Bir nəğməyem, min dodaqdan gəlmişəm.

Kült getdisə, çörək olmaz kündədən,
Göyə çıxsa, Allah olmaz bəndədən.
Ha səpirsən, heç göyermir səndə den,
Mən zəmili bir oylaqdan gəlmişəm.

Mən qırmışam bulaqların buzunu,
Sən udmusan varaqların tozunu.
Nəyə gerek söz-söhbətin uzununu?
Sən kitabdan, mən torpaqdan gəlmişəm.

GÖZƏLDİR

Payız kövrəldəndi, bahar coşduran,
Məni sərt eleyen qış da gözəldir.
Ürəyin daşdı mı, demə, ay insan,
Duymağı bacarsan, daş da gözəldir.

Bir gözəl çıxanda çəməne, düzə,
Fikir ver yanağa, nəzər sal üzə.
Gözəllik baxarmı əyriyə, düzə,
Demə ki, eyridi, qaş da gözəldir.

Zəlimxan, olmasın nə ah, nə aman,
Ağrıdan ağlamaq yamandır, yaman.
Sevincin qəlbini dolduran zaman,
Yanaqdan süzülən yaş da gözəldir!

GETMƏRƏM

Su içmişəm bulağından dağların,
Bulaq olub süzülməmiş getmərəm.
Yazın xeyli həsrətini çəkmişəm,
İntizardan üzülməmiş getmərəm.

Gözüm qalıb naxışında, zehində,
Dayanmışam küləyində, mehində

Qoy islanım yağışında, şehində,
Dolusunda özilməmiş getmərim.

Vurulmuşam şimsəklərin oynuna,
Sığınmışam çəmənlərin qoynuna.
Misralarım çiçəklərin boynuna
Muncuq kimi düzilməmiş getmərim.

Aran anam, yaylaq bacım, dağ atam,
Gərək hər gün şirə çekəm, tağ atam.
Şerim olub düzə lezzət, dağa tam,
Bu yerlərə yazılmamış getmərim.

XOŞBƏXTƏM

Bu gecə dünyanın ən xoşbəxtiyəm,
Bulaq bir yanımda, çay bir yanımda.
Təbiət nazımla oynayır mənim,
Ulduz bir yanımda, Ay bir yanımda.

Həyat hər insana bir həvəs verir,
Od ürək, od baxış, od nəfəs verir.
Dinirəm, səsimə çöllər səs verir,
Sükut bir yanımda, hay bir yanımda.

Dağlar nə möhtəşəm, nə vüqarlıdır,
Zəlimxan, kainat necə varlıdır.
Ətək çiçəklidir, zirvə qarlıdır,
Qış bir yanımdadı, yay bir yanımda.

ÇAMLICA

İstanbula baxırsansa, Çamlıcadan bax,
Qoy gözüne gözəlliyin taxtı görünsün.
Ən istekli nəğməsinə oxusun dodaq,
Qoy tarixin ən işıqlı vaxtı görünsün!

İstanbula baxırsansa, Çamlıcadan bax,
Baxışında bu şəhərin baxışı qalsın.
Ürəyində Günəş boyda yansın çilçıraq,
Yaddaşında sarayların naxışı qalsın!

İstanbula baxırsansa, Çamlıcadan bax,
Qəlbin dəniz laylasına, qoy qulaq assın.
Fatehlərə, sultanlara açılan qucaq,
Bir gecəlik qoy səni də bağına bassın!

İstanbula baxırsansa, Çamlıcadan bax,
Yoxuş çıxıb yol yerisən, zəhmətə baxma.
Az da olsa, ucalığa qonaq ol, qonaq,
Bu bir Tanrı fürsətidir, əldən buraxma!

İstanbula baxırsansa, Çamlıcadan bax,
Türkiyənin göz bəbəyi gözde nur olsun.
Elə bax ki, sinən altda alışsın ocaq,
Doğma səslər qaynağında səs gur olsun!

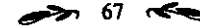
İstanbula baxırsansa, Çamlıcadan bax,
Heyran qalıb, hər baxışa uyarsan onda!
Nə deməkdə kişilərin qoyduğu papaq,
Türkün gücü nə deməkdir, duyarsan onda!!!

İstanbul, 1991

SAXLA

Qocalıb gedirəm aran yerində,
Yaylaq, məndən ötrü dağ yeri saxla.
Çəkim sığılımı körpə güllərə,
Bağbanlıq eşqinə bağ yeri saxla.

Sellərə yem olar sümiyüm, ətim,
Vətənsiz qəribəm, torpaqsız yetim.

Qoy sənin qoynunda bərkəyim, bitim
Kökündən üzülmez tağ yeri saxla.

Yeriyir üstümə dərd qucaq-qucaq,
Solən bir yarpağam, sənən bir ocaq.
Qəbrimi qazmağa bır parça torpaq,
Kəfənim olmağa ağ yeri saxla.

TƏBİƏT ALLAHIN ŞAH ƏSƏRİDİ

Yenə təbiətlə üz-üzəyəm mən,
Döş-döşə, baş-başa, göz-gözəyəm mən.
Çıxmışam dünyanın adiliyindən,
Gözəllik adlanan möcüzəyəm mən.
Belə duymamışdım gözəllikləri,
Dünyaya gəldiyim gündən bəridi.
Bir səs dalğalandı qulaqlarımda:
– Təbiət Allahın şah əsəridi!

Gəlir ildırımlar kəllə-kəlləyə,
Şimşəklər döyüşür hey kəllər kimi.
Hər zaman döyüşlər sərkərdəsidi,
Qayalar dayanıb heykəllər kimi.
Bilinmir tarixi, bilinmir yaşı,
Buluddan nəm çəkir dağların başı.
Tanrıdan gəlmedi nəqşi, nəqqaşı,
Günəş qızıldı, şəfəq zəridi.
Günəş də dilləndi, şəfəq də dedi:
– Təbiət Allahın şah əsəridi!

Çeşməsi çağlayır mın illər boyu,
Dərədə çay axır, dağda qar durur.
Qartal zirvənin, kəkliyi daşın,
Dağ kəli qayanın yaraşığdır.
Arısı çəmənin, quşu havanın,
Balığı deryanın yaraşığdır.

Nazlanır bextəvər gözəllər kimi,
Çiçəklər xanımdı, güllər pəridi.
Böcək də, arı da səs-səsə verdi:
– Təbiət Allahın şah əsəridi!

Vurula-vurula gördüklərinə
İnsan şair oldu, peyğəmbər oldu,
Oğul igid oldu, kişi ər oldu.
Bulaqdan saflığı götürə bildi,
Sudan şəffaflığı götürə bildi,
Qayadan sərtliyi götürə bildi,
Palıddan mərdliyi götürə bildi.
Qolları yollara bənzətədi dünya,
Cıgırlar qollarda ezelə kimi.
Şimşəkdən öyrəndi qəzəbi insan,
Coşdu tufan kimi, zəlzələ kimi.
Dalğanı görəndə daldı xəyala,
Dəniztek qabardı, çəkildi insan.
Qara şuma baxdı, qara torpağa,
Şum kimi, yer kimi əkildi insan.
Rəssamda dağların şəklini çəkən,
Daşlara can verən heykəltərəşdi.
Dağı görməyən gözleri bağlı,
Daşı duymayanın ürəyi daşdı.
Təbiət eşqinə, sənət eşqinə,
Nə qədər ürəklər yandı, əridi.
İnsan əsər dedi yaratdığına.
– Təbiət Allahın şah əsəridi!

Əli baltalılar ayaq saxlasın,
Yaşını kəsənlər başını kəsər.
Qurudar suyunu gen dərələrin,
Yazını, yayını, qışını kəsər.
Qışda qar yağmaz, yazda yağışı,
Nələsi kamana, neyə çəkiler.
Bir parça yaşillıq görmək istəsə,
Yağlı əppək olub, göyə çəkiler.

Qaynar çeşmələri duru saxlamaq,
İşığı qorumaq, nuru saxlamaq,
Yer üstə ocağı, piri saxlamaq,
Torpağın ruhunu diri saxlamaq,
İnsanın ən böyük cavabdehliyi,
Bəşərin ən böyük dərdi-səridi.
Allahı qoruyar şahı qoruyan,
Təbiət Allahın şah əsəridi!!!

TƏBİƏTİN QOYNUNDA

Dan sökülür, gül açılr, şəh düşür,
Acı sözdən, bəd sifətdən xəbərsiz.
Qartal süzür qayaların qaşında,
Kələlkəndən, əsarətdən xəbərsiz.

Bir daş olam, dönmə burda kaş daşa,
Arxa durur, dayaq olur daş daşa.
Mın illərdi dağlar verib baş-başa,
Xəbislikdən, xəyanətdən xəbərsiz.

Könül sevir, göz oxşayır, can təpir,
Yaddaşlara möhür vurur iz, ləpir.
Ulu göylər Yer üzünə nur səpir,
Yer üzündə cinayətdən xəbərsiz.

İnsan bilir çətin nədir, zor nədir,
Diri-diri yaşadığın gor nədir.
Gül nə bilsin hiylə nədir, tor nədir,
Ətir saçır siyasətdən xəbərsiz.

İnsan oğlu zilin, bəmin içində,
Gah sevincin, gah da qəmin içində.
Ömür sürüb cəhənnəmin içində,
Kim olubsa bu cənnətdən xəbərsiz.

SALAM, SARVAN DAĞLARI

Torpaq adı, daş adı, ocaq adı, yurd adı,
Haqqın nuru, işığı həmişəlik burdadı.
Dağa çıxıb Zəlimxan, Musa kimi Turdadı,
İlahi bir eşq ilə baxır sizlərə sarı,
Salam, Sarvan dağları!

Əlli yaşında çıxdın ürcahıma, uğruma,
Yüz ilin həsrətə basdım səni bağrıma.
Şır-şır axan suların məlhəm oldu ağrıma.
Göy yaylaqlar başında sən çiçəksən, mən arı,
Salam, Sarvan dağları!

Yaddaşında ellərin neçə qəmli dastanı,
Əbədi sükutdadı Sarvanın qəbristanı.
Torpaq burda şəhlə yox, göz yaşıyla istanı,
Möhürlənib daşlara yurdun ötən çağları,
Salam, Sarvan dağları!

Aşırımlar, belənlər ömrün-günün sınağı,
Xınayaxdı yeridi qayaların yanağı.
Qızlar təpəsindədi gözəllərin yığnağı
Pərvazlanır bəy-gəlin, sığallanır qız, qarı,
Salam, Sarvan dağları!

Borçalı mahalının sərvətisən, zərısən,
Neçə-neçə dostumun dilinin əzbərisən
Ovsunlu bir gözəllik, sehirlili bir pərisən,
Ruhumun yaraşığı, eşqimin şirin bari,
Salam, Sarvan dağları!

Mın illərlə kişnəyib babamın atı burda,
At üstündə keçirib ömrü, həyatı burda,
Nağıl, dastan, oxşama, qoşma, bayatı burda,
Yenə də arzuların yamyaşıldı tağları,
Salam, Sarvan dağları!

İrvahımlı, Qavıllı, Gərəkməzli, Bədelli,
Xaccaoğlu, Dəlallar, Talıblı xalqa bəlli.
Nay Vəlinin bulağı könlümüze təsəlli,
Bu adları qorumaq elin qeyreti, arı
Salam, Sarvan dağları!

Məmmədخانlı, Çıldırçı, Gərəkməzli, Kələlər,
Şair qədəmlərinə çiçək səpər, gül ölər.
Bu yerlər başımızdan qızıl tökər, ləl ölər.
Aşib-daşar sel kimi elin dövləti-varı,
Salam, Sarvan dağları!

Qazı yurdu, Qarğalar, Güləmmədli, Qaralar,
Məhəmmədlər, Koxalar qəlbi qəmdən aralar.
Yurdun havası dəysə, tez sağalar yaralar,
Məlhəməmi özün qoy, yaramı özün sarı,
Salam, Sarvan dağları!

Niyə saydım dalbadal bür bu qəder adları?
Yazdım ki, gen açılısın yaddaşın qanadları.
Yurda sahib oğullar yəhərlesin atları,
Yaxına buraxmasın yağlıları, yadları.
Millətin qucaqlasın karvan-karvan dağları,
Salam, arxam-dayağım,
Görüşümüz mübarək,
Salam, Sarvan dağları!

TƏBİƏTİN OVSUNUNA DÜŞƏNDƏ

Nə hirs, nə də acıq olur, İlahi,
Sinə necə varaqlanır, yumşalır.
Ürək necə açıq olur, ilahi,
Təbiətin ovsununa düşəndə.

Nifrət olmur, qəzəb olmur, kin olmur,
İşıq olur, baxışlarda çən olmur.
İnsaf, iman üreklərdən gen olmur,
Təbiətin ovsununa düşəndə.

Çəmənin, çiçəkin, quşun,
Yaddaşın, həvəsin, huşun.
Yaz sənindi, yay sənindi, qış sənini,
Təbiətin ovsununa düşəndə.

Yada düşməz ağrı-azar söhbəti,
Dedi-qodu, küçə-bazar söhbəti.
İlham gələr, qələm yazar söhbəti,
Təbiətin ovsununa düşəndə.

Qanqalsansa, dönüb çiçək olursan,
İblissənsə, dönüb mələk olursan,
Qayasansa, dönüb ipək olursan,
Təbiətin ovsununa düşəndə.

Lilpar adlı dolça yaşıl, cam yaşıl,
Dəyə yaşıl, daxma yaşıl, dam yaşıl,
Duyğuların dönüb olur yamyaşıl,
Təbiətin ovsununa düşəndə.

Arıya bax, bal süzür, şən yaradır,
Cana məlhəm, gözə dərman yaradır
Hər mənərə bür Zəlimxan yaradır,
Təbiətin ovsununa düşəndə.

KƏNDİRLİ QARTAL

Sənin ki məskənin dağlar başıdı,
Sən ki öyrənmisən hündürə, qartal!
Dərələr dibinə kim salıb səni,
Niyə ilişmişən kəndirə, qartal?

Gözün əllərdədi, baxışlardadı,
Gah ələ baxırsan, gah etə, qartal!
Zirvələr sultanı nə günə qalıb?
Gəldim bu səhnədən dəhşətə, qartal!

Doğra o kəndiri çaynaqlarınla,
Səmalar fətchi, qayalar şahı!
Hünərin çatmasa, çağır köməyə,
Yerdə peyğəmbəri, göydə Allahu.

Mahir bir ovçunun baş tutub ovu,
Pusquya salıbdı, bəndə salıbdı.
Allah uçmaq üçün yaradıb səni,
Sürünmək kökünə bəndə salıbdı.

Bülbül qəfəsdə də coşub oxuyur,
Can dustaq olsa da, dili lal deyil.
Qartal buludları yarmaq üçündü,
Şığıya bilmirsə, o qartal deyil.

YOL

Yola çıx, yola çıx,
Yolları yollara dola çıx!
Eniş en, yoxuş qalx,
Sağa çıx, sola çıx!
Yaxanı yelə ver,
Ömrünü yola ver,
Baş açıq, qol açıq!
Səfərdən qalana
Həmişə yol bağlı.
Səfərə çıxana
Həmişə yol gözəl,
Həmişə yol açıq!!!

DAĞLAR QONAQLIQ VERİR

Qonaq gəlib dağlara, sazlı-sözlü, qələmli,
Sevincindən kövrəlib, baxır gözləri nəmli.
Yenə də bulaq başı tamaşalı-sənəmli,
Şair gəlib dağlara, dağlar qonaqlıq verir.

Yenə qaynar çeşmədən bir gözəl su getirir,
Yenə çoban sürüden qumral quzu getirir
Yerdən, göydən, havadan Tanrı ruzu getirir
Şair gəlib dağlara, dağlar qonaqlıq verir.

Cığır tutub əlindən yüksəklərə qaldırır,
Qaya "dirşəklən" deyir, çəmənlə xalı saldırır.
Səllər, sular dil açıb saz havası çaldırır,
Şair gəlib dağlara, dağlar qonaqlıq verir.

Gah açılır – nur yağır, gah tutulur – çən gəlir,
Duyğumuz, düşüncəmiz zirvələrə tən gəlir.
Üzündə gül hələsi neçə gülbədən gəlir,
Şair gəlib dağlara, dağlar qonaqlıq verir.

Baxır göyün rənginə, baxır qarın ağına,
İnsan burda qovuşur ömrün zirvə çağına.
Ürəyini süfrətək açıb öz qonağına,
Şair gəlib dağlara, dağlar qonaqlıq verir.

Qaya, mamır, daş-kəsək, yağış, bulud, çən, çisək,
Nurlu gün, təmiz hava, yumşaq meh, sərin külək.
Havalanıb coşanda sinəyə sığmır ürək,
Şair gəlib dağlara, dağlar qonaqlıq verir.

DAĞLAR OĞLU

Dağ çeşməsi istərəm, dodağından öpməyə,
Dağ yağışı istərəm, ürəyimə səpməyə.
Dağ zirvəsi istərəm, qanadlanıb süzməyə,
Dağ yolları istərəm, sinəsində gəzməyə.
Dağ çiçəyi istərəm, ətriylə məst olmağa,
Dağ qartalı istərəm, könlümce dost olmağa.
Dağları səsləməkdən dilimdə dağ bitdi, dağ,
Dağısız dağlar oğluna çətin olub yaşamaq!!!

QAYTAR ALDIQLARINI

Mən bir kənd adamıyam, sığmıram şəhərlərə,
Allahım, qaytar məni, geniş düzlərə qaytar.
Gecələr ulduz dərim göylərin yaxasından,
Dan yerinə qovuşdur, saf gündüzlərə qaytar.

Dünyaya quru gələn dünyadan quru getdi,
Uğursuz ömürlərin əldən uğuru getdi.
Asfalt döşmələrdə gözümün nuru getdi,
Şəhdən düşən işığı sönen gözlərə qaytar.

İllər əldən çıxanda yellərdən yeyin gedir,
Çaxnaşmalar içində baş gedir, beyin gedir.
Tanrı, nə itirirsən, mayadan nəyin gedir?
İşıqlı çöhrələri solmuş üzlərə qaytar.

Düşüb ömrün axşamı, səhər gedib, dan gedib,
Qandakı tərər gedib, damardakı qan gedib.
Hər dəfə dərd gələndə canımızdan can gedib
Qaytar gücü, quvvəti, heysiz dizlərə qaytar.

Gör nə tez başa çatdı tamaşamız, serimiz,
Üstümüzü qar aldı, isinməmiş yerimiz.
Yox, deyəsən səninlə baş tutmur alverimiz,
Qaytar aldıqlarını, qaytar bizlərə, qaytar.

BİR KÖHLƏN AT MİNDİM QARABULAQDA

Qarlı Başkeçidin göy yaylaqları
Çəkdi xəyalımı dağlara sarı.
Yarısın sevgidən hamının yarı,
Mənim də sevgim var odda-ocaqda,
Bir köhlən at mindim Qarabulaqda!

İfçin yəhərləndi sevdiyim bir at,
At üstə başqa cür görünür heyat.
Şimşəkden kişnərti, küləkdən qanad,
Dədə kişilərin sözü dodaqda,
Bir köhlən at mindim Qarabulaqda!

Beynişan oğullar çapdı atları,
Deydi bir-birinə göyün qatları.
Yarışa çağırıdım yelqanadları,
Nisgilim, həsrətim qaldı uzaqda,
Bir köhlən at mindim Qarabulaqda!

Mən dəli bir ovçu, dağ dəli bir ov,
Əlimi yandırdı çəkdiyim cilov.
Burmundan od çıxdı, ağızından alov,
Seyirdim yağışda, çapdım quraqda,
Bir köhlən at mindim Qarabulaqda!

Dilimdə söz yandı, əllərimdə saz,
Cilvələndi bahar, çiçəkləndi yaz.
Oldum Dəmirçəoğlu, oldum Xan Eyvaz,
Koroğlu nərəsi dindi qulaqda,
Bir köhlən at mindim Qarabulaqda!

Bu Söyünçaydı, bu Salamməlik,
Birine həsrətəm, birinə ləlik.
Dağlar dilə gəldi: qal həmişəlik,
Səhərin ayazı gəzdi yanaqda,
Bir köhlən at mindim Qarabulaqda!

Qızıl üzəngili, gümüş yəhərli,
Cilovu qızıldan, naxışı zərli,
Tərən tamaşalı, meydan tərərli,
Uçan qartallarla səsdə-soraqda,
Bir köhlən at mindim Qarabulaqda!

Üz tutun müqəddəs torpağa sarı,
Döşdə gülü öpün, zirvədə qarı.
Gəlin, Borçalının mərd oğulları,
Borçalı qalmasın gözdən iraqda,
Çapın Qıratları Qarabulaqda!!!

BAHARIN GƏLİŞİ

Yenə təbiətin gəlhağəliidi,
Torpağın tükenməz sərvətinə bax!
Arının çiçəklə öpüşməsinə,
Bülbülün budaqla söhbətinə bax!

Açılıb dağların çatılan qaşu,
Sevincdən süzülür gözünün yaşı.
Toxum dimdiyində qaldırır daşı,
Darının dağ boyda qüvvətinə bax!

Allah vergisidir hər gül, hər çiçək,
Öpür şəh damlası, oynadır külək.
Baxırsan, qızarır qız yanağıtok,
Gülün heyasına, ismətinə bax!

İsınır qayanın, daşın nəfəsi,
Geriye çəkilir qışın nəfəsi.
Çör-çöpə can verir quşun nəfəsi
Leylək yuvasının hikmətinə bax!

Can verir ovçuya, qan verir ova,
Tərənir yaz yeli, durulur hava.
Gör necə bərkiyib qurduğu yuva
Quşun dimdiyindən kəlbətinə bax!

Əlləşər, can verər xəstə nar üçün,
Zirvə qar üçündü, bağça bar üçün.

Nə qədər yol gəlib bir bahar üçün,
Qaranquş ömrünün həsrətinə bax!

Yerin sirdaşdır, göyün həyanı,
Torpaqdan götürür gücü, mayanı.
Pahdın kökləri yarır qayanı,
Yaşamaq eşqinin qüdrətinə bax!

Yerlə pıçıldaşır, göylə danışır,
Sözə söhbət edir, neylə danışır.
Nələri dindirir, neylə danışır,
Sən bir Zəlimxanın qismətinə bax!

MEYDAN HƏQİQƏTİNDİR

Xalq ilə görüşməyə üzü olan oğullar,
Xalq ilə danışmağa sözü olan oğullar,
Xalqın beyni, üreyi, gözü olan oğullar,
Meydan sizindir bu gün!

Bu torpağın odunu yer üzünə yayanlar,
Yurdun hər qarışını göz bəbəyi sayanlar,
Məsləkdə Nəsimiyə, Babəkə oxşayanlar,
Meydan sizindir bu gün!

Qanı təmiz, qəlbi saf, eşqi duru olanlar,
Çohrəsində, üzündə haqqın nuru olanlar,
Canında el qeyrəti, dağ qüruru olanlar,
Meydan sizindir bu gün!

Ocağa keşik çəkən, gül qoruyan kimsələr,
Bəd nəfəsdən, yad gözədən el qoruyan kimsələr,
Dillərin hücumundan dil qoruyan kimsələr,
Meydan sizindir bu gün!

Nə bəxşşidir, nə paydır, nə hədiyyə, nə sovqat,
Zəhmətin bahasıdır bizə verilən həyat.
Qartal vətəndaşlarım, qeyrətlə çalın qanad,
Meydan sizindir bu gün!

Vəzifəyə, şöhrətə satılanlar, satanlar,
Böyüklər kölgəsində xumarlanıb yatanlar,
Xalqı güdaza verib aralığı qatanlar,
Tərk edin bu meydanı!

Tufanda gəmi görək, qayıq olmaq çətindir,
Mürğülü başlar üçün ayıq olmaq çətindir,
Layiqli bir millətə layiq olmaq çətindir,
Tərk edin bu meydanı!

Dar gündə qılıncınız, sipəriniz yoxdusa,
Dağı, daşı tərpedən tərəpiniz yoxdusa,
Şadlığımızdan, yasımızdan xəbəriniz yoxdusa,
Tərk edin bu meydanı!

Bir həqiqət çıxmasın fərsizlərin yadından,
Cəsarət tələb edir Vətən hər övladından.
Utanın Koroğlunun, Xetainin adından
Tərk edin bu meydanı!

Öz işini görməmiş boşuna axmaz zaman,
Heç bir kəsin başında nahaqdan çaxmaz zaman,
Cəlladın qəbrini də rahat buraxmaz zaman,
Tərk edin bu meydanı!

Bilirəm, sizdən ötrü
Bu şöhrəti, bu adı,
Bu ləzzəti, bu dadı,
Maşınları, bağları,
Rəngarəng otaqları,
Göyçək katibələri,
Saymaq ilə tükənməz
Nələri və nələri...
Tərk eyləmək çətindir.
Tərk edin bu meydanı, meydan həqiqətidir!

ƏN BÖYÜK QƏHRƏMANLIQ

Qanqalların içində çiçək ömrü yaşamaq,
İblislərin içində mələk ömrü yaşamaq,
Ən böyük qəhrəmanlıq!

Hiylədən uzaq olmaq məkrin odu içində,
Dili təmiz saxlamaq dedi-qodu içində,
Ən böyük qəhrəmanlıq!

Qarasında batmamaq qəlbi, ruhu hislərin,
Toruna ilişməmək tamahtan hərislərin
Ən böyük qəhrəmanlıq!

Başsızların içində salamat baş saxlamaq,
Huşsuzların içində iti yaddaş saxlamaq,
Çiyində dağ gəzdirib, ürəkdə daş saxlamaq
Ən böyük qəhrəmanlıq!

Qarına nökrələrin, mədəsinə qulların,
Var-dövlətin içində mənəvi yoxsulların,
Qara qəpiyə dönmüş, dəbdən düşən pulların,
Zamanında yaşamaq,
Göz tökən xəbislərin dumanında yaşamaq
Ən böyük qəhrəmanlıq!

Nə qədər əlləşirsən, çəkilmir bu dumanlıq,
Eh, birdimi, beşdimi insan tutan yamanlıq?
Yamanlığın içində yaxşılığı bacarmaq
Ən böyük qəhrəmanlıq!

HƏR ŞEY GÖZƏL OLACAQ

Sıxılma, ey ürəyim,
Təngimə, ey nəfəsim.
Solma, ömür çiçəyim,
Enmə, uçalan səsim.
Heç nəyi istəmirəm,
Həyata, insanlığa
İnam bəsimdir, bəsim.
Nur verirsə gözüme
Vətən adlı gur ocaq
Hər şey gözəl olacaq.

Bilmirəm səndə yenə
Yersiz darılmaq nədir?
Düşüb dumana, çənə,
Yolda yorulmaq nədir?
Sevincdən üz döndərib
Qəmə vurulmaq nədir?
Kökden düşüb susmağın
Vallah nahaqdır, nahaq
Hər şey gözəl olacaq.

Güvən yaratdığına,
Gücü ver ilhamına.
O çatdırır insanı
Arzusuna, kamına.
Səsini qoş ellərin
Toyuna, bayramına.
Yaz bu günün şərni,
Al, bu qələm, bu varaq
Hər şey gözəl olacaq.

Sinəyə çək ətrini,
Çiçəyə dön tağında
Bil torpağın qədrini,
Nəmət ol qucağında.
Havalan qartal kimi
Aranında, dağında.
Oğlusansa bu yurdun,
Sənindir sə bu torpaq,
Hər şey gözəl olacaq.

Nəgmə deyən dilin var,
Daha nə istəyirsən?
Arxa duran əlin var,
Daha nə istəyirsən?
Dildən, eldən, Vətəndən,
Qiyətli nə gəzirsən,
Baha nə istəyirsən?

Bu el sənin elindir,
Ellərin yaratdığı
Bu dil sənin dilindir.
Hər sinənin altında
Çatılırsa gur ocaq,
Hər qayanın döşündə
Çağlayırsa gur bulaq,
Sayma özünü qonaq,
Düşmə həyatdan uzaq,
Hər şey gözəl olacaq,
Hər şey gözəl olacaq.

BARIŞMARAM

“Barış” – deyib gülümsəmə mənə sarı,
Mən başımı yaran daşla barışmaram!
Tanımışam mənə dağlar çəkənləri,
Him-cim ilə, gözələ-qaşla barışmaram!

Düşməni mənə zor göstərdi, zor elədi,
Ocağımı kül elədi, qor elədi.
Ağlamaqdan gözlerimi kor elədi
Yanağımdan axan yaşla barışmaram!

Dağım vardı, izim orda iter daha,
Cığırılarda boz qanqallar bitər daha,
Aldanmışam, aldandığım yeter daha,
Qəlbi şikəst, ağıl çaşla barışmaram!

Zaman mənə bir amansız şert bağladı,
Cəllad oldu, bağlaşmanı sətər bağladı,
Qollarımı qəm sarıdı, dərər bağladı,
Sinəm üstədən keçən xışla barışmaram!

Zülmətləri işıq boğsa, sevinərdim,
Taleyimə Günəş doğsa, sevinərdim,

Yerə yağsa, yurda yağsa, sevinərdim,
Ruhumdakı qar-yağışla barışmaram!

İki yol var, bir zülmətdi, bir işıqdı,
Yollar, izlər, əqidələr qarışıqdı,
Hər savaşın sonu bür gün barışıqdı,
Tarix boyu bu savaşla barışmaram!

SƏBR ELƏMƏ

Düşün, qardaş, öyüd sənə aldatmasın,
Düzün tersə yozulanda səbr eləmə!
Xəyanətə qurban gedən oğullar var,
Səflərimiz pozulanda səbr eləmə!

Bu taledir... – kim piyada, kimlər atlı,
Qana batdıq, gör bu daşı kimlər atdı.
Düşməni vurdu, yoxsa ağıl kəmlər atdı
Barmağın da cızılarda səbr eləmə!

Çəkməliyik, bizə dərdir zaman verib,
Alan deyil, verdiyini yaman verib.
Sənə güllə atanlara aman verib,
Qan yaradan sızılarda səbr eləmə!

Qara yellər üstümüzdən esə bilər,
Əyri ellər yolumuzu kəsə bilər,
Babaların ruhu bizdən küsə bilər
Tarix saxta yazılarda səbr eləmə!

Bir doğrunun üreyindən gələn haqq səs
Mən yalanın hökmü ilə bata bilməz!
Alçaqların qəbrini qaz, kökünü kes
Sənə qəbir qazılarda səbr eləmə!

ŞƏHİD QANI

*Məyus olma, amandır,
Məyus olmaq yamandır.
Qorxaq diləksiz yaşar,
Millətim qəhrəmandır!*

Məhəmməd Hadi

Həyatımda ilk dəfə bu qəder qan görürdüm,
Qızıl qana bələnmiş sökülən dan görürdüm,
Qan içində çalxanan Azərbaycan görürdüm
Yerdən, göydən, dənizdən axırdı şəhid qanı!

Əzizinəm qan ağlar,
Könül ağlar, can ağlar.
Bu gün yaman günündür,
Mərd yanar, meydan ağlar.

Həyatımda ilk dəfə bu qəder gül görürdüm,
Hər gülün arxasında sınıan könül görürdüm,
Bütün Azərbaycanı mələl-müşkül görürdüm,
Dünyanı yandırır, yaxırdı şəhid qanı!

Əzizim nələr gördüm,
Dərd dağı dələr gördüm.
Mən şəhidin yanında
Bir xalqı mələr gördüm.

Həyatımda heç zaman belə dərd görməmişdim,
Dərdi belə amansız, belə sərt görməmişdim,
Mənim düşmənim qəder mən namərd görməmişdim,
Namərdlərin başında çaxırdı şəhid qanı!

Əzizinəm yas günü,
Yas – qara libas günü.
Qoymaram qiyamətə
Qala bu qisas günü.

Bu yükü götürməyə hər çiyyində tab olmaz,
Hər sözü, cümləsi qan, heç belə kitab olmaz,
Bir xalqın üreyində bu qəder əzab olmaz,
Bir milləti yay kimi sıxırdı şəhid qanı!

Əzizim sıxar məni,
Bir yana çıxar məni.
Bu qəder göz yaşları
Dağ olsam, yıxar məni.

Yağış olub yağırdı, qar olub əriyirdi,
Dağ olub tərənirdi, daş olub yeriyirdi,
Bizimlə ağlayırdı, bizimlə kiriyirdi,
Hamının gözələrindən baxırdı şəhid qanı!

Əzizim qara qanlı,
Çək zülfün dara qanlı.
Cəllad, əlin qurusun
Gülle sərt, yara qanlı.

Dost-düşməni seçirdi ayran ilə yağ kimi,
Tanırdı dünyaya şəhidləri sağ kimi.
Bir inamı yerindən qaldırırdı dağ kimi,
Bir inamı kökündən yıxırdı şəhid qanı!

Əzizim başa çıxdı,
Yol gəldi daşa çıxdı,
Bir inama güvəndim
Əllərim boşa çıxdı.

Xalqıma yamaq olan maymaqların, kütlərin,
Yalan üstə oyləşən allahların, bütələrin,
Peysəri yoğunların, qəlbi, beyni lütələrin,
Axır ki, axırına çıxırdı şəhid qanı!

Əzizim yalan olmaz,
Yad dərdə qalan olmaz.

Kişi satqın çıxmasa,
Torpağı talan olmaz.

Heç vaxt şərin atını uzağa sürmək olmaz,
Belə ağır günahın altına girmək olmaz.
Onu torpaqdan silib, yerden götürmək olmaz
Düşməni qoy yaxşı bilsin, ağırdu şəhid qanı!

Əzizim keçər gedər,
Gələnlər köçər gedər,
Hər kəs öz əkdiyini
Axırda biçər gedər.

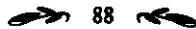
Alçaqların başında qiyamətlər qoparan,
Vətənin dar günündə dəniz kimi qabaran,
Zaman-zaman bu xalqı haqqa doğru aparan
Yoldu, izdi, naxışdı, cığırdu şəhid qanı!

Əzizim ordu məni,
Qan tökdü yordu məni.
Qoy bu dünya tanısin
Şəhidlər yurdu məni!!!

AND YERİMİZ

Vətən bizim qiblemiz,
Vətən eşqi şahımız.
Unutsaq bu hikməti,
Yuyulmaz günahımız.

Qar oldu, ayaz oldu,
Gah qış, gah da yaz oldu.
Qılınc oldu, saz oldu
Ən kəskin silahımız.

Getsin duman-çenimiz,
Sünbüllənsin dənimiz.
İtməsin dənənimiz,
Batmasın sabahımız.

Göydədi sönməz işıq,
Göydədi yar-yarışıq.
Göylərə bağlanmış, q
Yerdə qalmaz ahımız.

Bir arzunun şamıyıq,
Bir sevginin camıyıq,
Biz Allah adamıyıq,
Eşidər Allahımız.

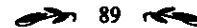
Göz-dolan, baxdıqca bax,
Nə çox dünyada torpaq.
Azərbaycandır ancaq
Andımız, "vallah"ımız!

QALMAZ

Bu gün qara geymişəm, qara günümdür mənim,
Dünyanı silkələyən ahım, ünümdür mənim.
Şəhidlər xiyabanı qiblem, yönümdür mənim,
Öz dərdimi çəkməsəm, özgələr dərdə qalmaz!

Tale məni köklədi bur qəmli zaman üstə,
Yatan yatır məzarda, qalan qalib can üstə.
Ağladaram dünyanı saz üstə, kaman üstə,
Bu gün ölüm dəyməmiş sim qalmaz, pərdə qalmaz!

Çox uzaq gedə bilməz bu qurğular, hoqqalar,
Dönər Mısır qılınca, düz yalanı şaqqalar.
Lap dünya dağılsa da öz yerini haqq alar,
Heç vaxt xeyrin qisası böhtanda, şərdə qalmaz!

Xəyanət küləkləri harın-harın əssə də,
Ölüm, həsrət, ayrılıq qapıları kəssə də,
Dərddli könül inciyib ruzigardan küssə də,
Mərdlər arxayın olsun, dünya namərdə qalmaz!

Vicdanın işığında həyat duru görünər,
Hər addımda dünyanın bir uğuru görünər.
Şəhidin torpağında haqqın nuru görünər,
Cəlladın sifətində ismətdən pərdə qalmaz!

Sınar dağların beli, bu qədər ah götürməz,
Adı insan olan kəs belə günah götürməz.
Yerdə bəndə götürsə, göydə Allah götürməz,
Qəm yemə, dəli könlüm, nəhaq qan yerdə qalmaz!

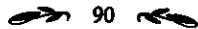
NİFRƏTİM

Nə zaman ki haqq döyülür, nəhaq döyür,
Nə zaman ki şər qapına ayaq döyür,
Nə zaman ki evdə səni "qonaq" döyür
Tufan elə, külək kimi əs, nifrətim!

Günümüzü göy əsgiyə düyən olsa,
Haqqımızı zor gücünə yeyən olsa,
Ana yurdun sərhədinə dəyən olsa,
Şimşəyə dön, sal göylərə səs, nifrətim!

Bir daşına qıyan olsa, min zilə çək,
Köhlənini yola çıxart, mənzilə çək.
Sınaq günü bəmdə durma, sən zilə çək,
Belə yerdə görə gərək deyil pəs, nifrətim!

Öz yerinə yağış olub yağmalıyam,
Öz yurduma Günəş olub doğmalıyam.
Xəyanəti beşiyində boğmalıyam,
Silah götür, daha bəsdir, bəs, nifrətim!

Bu torpağın taleyini qoruması,
Kimə gərək quru torpaq, quru masa
Azərbaycan arzularından yarımasa
Qılınca dön, küt başları kəs, nifrətim!

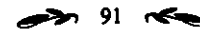
SƏN QALİB GƏLƏCƏKSƏN

Addımbaşı ölümle çarpışan şirim mənim,
Ölümsüzüm, ölməzəm, əbədi dirim mənim
Gur ocaqlar yandıran ocağım, pirim mənim,
Yüz minlərin içində minim yox, birim mənim
Allah özü də təkdir, baxma meydanda təksən,
Sən qalib gələcəksən!

Haqsızlığın içində boğulan haqlar da var,
Səddi keçilməz olan ağır sınaqlar da var,
Kürəyinə sancılan qanlı bıçaqlar da var,
Əlindən, ayağından çəkən alçaqlar da var.
Ağrıların, dərdlərin olsa da dağlarla tən,
Sən qalib gələcəksən!

Qoşqar, Kəpəz ağrıdan qamətini əysə də,
Halal bərəkətinə haram əllər dəysə də,
Qapını axşam-səhər qara yellər döysə də,
Bu torpaq başdan-başa qara libas geysə də,
İşıqlı yollarını tutsa da dumanla çən,
Sən qalib gələcəksən!

Yerlə göy sənə qarşı silaha sarılsa da,
Müqəddəs sərhədlərin min yerden yarılsa da,
Yeddi milyon əsgərin yarısı qırılsa da,
Qəhrəman oğulların alınından vurulsa da,
Gülüb nəhaq qanlara, olsa da düşmənin şən,
Sən qalib gələcəksən!

Bır gecənin içində ağaran saçın da var,
Suları qan axıdan Qarqar da, Xaçın da var,
Sızlayan Qarabağ da, inləyən Laçın da var,
Min dəfə ağır olan çəkilməz dərddər də var,
İçimizi qurd kimi yeyən namərdlər də var.
İstiqlalın yolunda zülüm, zillət də çəksən,
İstiqlala çatmağa keyli həsrət də çəksən,
Sən qalib gələcəksən!
Sən qalib gələcəksən!

ÇIXIŞ EDİR XƏLİL RZA

*Şəhid oğulun yasında şair atanın
çığışı Xəlil Rzani sağlığında ölməz
elədi, qanlı yazılan Azərbaycan
tarixinin bir parçasına çevirdi*

Əyilməzlik Ulutürkün əslindədi, soyundadı,
Pəlid kimi qamətində, çinar kimi boyundadı.
Elə bil ki, öz oğlunun yasında yox, toyundadı,
Azadlığın, istiqlalın tarixini yaz-a-yaza,
çığış edir Xəlil Rza!

Oğlun öl, sən kədərin ayağına enməyəsən,
Çırağını söndürələr, sən yenə də sönməyəsən,
İlqarından, imanından, məsləkindən dönməyəsən,
Bu qüdrətə qıyanlara Allah özü versin cəza,
çığış edir Xəlil Rza!

O ağlamır, əvəzində yer ağlayır, göy ağlayır,
Saz dil deyir, tar oxuyur, kaman yanır, ney ağlayır.
Bu gün ona qulaq asan nə varsa, hər şey ağlayır.
Ürəyindən, baxışından qızıl qanlar sıza-sıza,
çığış edir Xəlil Rza!

Təbriz təkce onun deyil, bu millətin balasıdır,
O, tarixin yaddaşında şəhid kimi qalasıdır.

Dünya boyda ata qəlbi dözümlü, səbir qalasıdır,
Dinlədikcə düşünürəm, görək deyil cəza-fəza,
çığış edir Xəlil Rza!

Dedim bu gün səsi çıxmaz, gördüm daha gurdu Xəlil,
Şəhidlərin başı üstə şölələnən nurdu Xəlil.
Bəlkə elə İsrafilin özü çalan surdu Xəlil,
Silkələyir yer üzünü qopan tufan, gələn qəza,
çığış edir Xəlil Rza!

Bir şairin əqidəsi bir millətə çələng olur,
Böyüdükcə gözümüzdə nəhənglərdən nəhəng olur
Nifrət ilə, qəzəb ilə doldurulmuş tüfəng olur,
Gözü kora, qəlbi daşa, beyni kütə, ağı aza,
çığış edir Xəlil Rza!

Qollarında el gücü var xəyanəti boğmaq üçün,
Himə bənddi, düşməni üstə atəş olub yağmaq üçün
Günəş kimi baş-başadır dan yerindən doğmaq üçün
Ocaq kimi yana-yana, dəmir kimi qıza-qıza,
çığış edir Xəlil Rza!

Təpəşindən çıxan tüstü burum-burum qalxır göyə,
Həmi yanır, həm yandırır "Azərbaycan" deyə-deyə,
Qara dağlar yuxılsa da, çətin, şair boyun əyə
Köləliyin, xəyanətin məzarını qaza-qaza,
çığış edir Xəlil Rza!

Əyri düzü, pis yaxşını, nahaq haqqı yığa bilməz,
Şər xeyiri sona kimi sıxışdırıb, sıxa bilməz.
Əqidəsi olan kəsin axırına çıxa bilməz
Heç bir zindan, heç bir məhbəs, heç bir ölüm, heç bir qəza,
çığış edir Xəlil Rza!

Şəhid oğul, şair ata – hər ikisi zərif, həssas,
Toyu dənən eləmişdik, nə tez düşdü, tez gəldi yas?

Ana torpaq, şəhidini sevgilərlə bağına bas,
Yenə üzü baharadı, yenə yolu qışdan yaza,
Çıxış edir Xəlil Rza!

Qoy dinləsin qoca dünya,
Çıxış edir Xəlil Rza!
Qoy inləsin qoca dünya,
Çıxış edir Xəlil Rza!

SUAL-CAVAB

Bu çay niyə nərə çəkir?
Arxasında qarlı dağ var!

Bülbül niyə cəh-cəh vurur?
Xidmətində güllü bağ var!

Cəməni niyə naz eləyir?
Sünesində gur bulaq var!

Arı niyə bal getirir?
Öpüşdüyü gül dodaq var!

Könül niyə kökdən düşmüşür?
Tapındığı bir ocaq var!

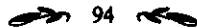
Şair niyə havalanır?
Güvəndiyi bu torpaq var!

14 sentyabr 2002

MƏN ÖLƏNDƏ ÜZÜMÜ BORÇALIYA ÇEVİRİN

Orda duydum el ruhunun sazını,
Orda sevdim bir kişinin qızını,
Orda çəkdim gözəllərin nazını,
Mən öləndə üzümü

Borçalıya çevirin.

İçərimdə həsrət adlı yükü var,
Ürəyimdə yaraların kökü var,
Ləlveri var, Ağlağanı, Lökü var,
Mən öləndə üzümü
Borçalıya çevirin.

Mənim könlüm bu torpağı seviridi,
Qürbət ellər ömrü yelə sovurdu.
Belkə, elə Allah özü çevirdi
Mən öləndə üzümü
Borçalıya çevirin.

Öpsün esən yellər, yağan yağışlar,
Oxşasın sevdiyim şirin baxışlar.
Məkkə də, qible də məni bağışlar
Mən öləndə üzümü
Borçalıya çevirin.

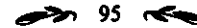
Su vətəndi, balıq torda qəribdi,
Eldən ayrı qəbir, gor da qəribdi,
Mən qürbətde, Vətən orda qəribdi,
Mən öləndə üzümü
Borçalıya çevirin.

Qoyun məni torpağının altına,
Torpağının, yorğanının altına,
Üzüm olsun ayağının altına,
Mən öləndə üzümü
Borçalıya çevirin.

6 iyul 2002

BORÇALIYLA AZƏRBAYCAN ARASINDA

O elimdi, o kəndimdi, bu şəhərim,
O həsrətim, bu sevincim, bu qəhərim,
Belli deyil nə axşamım, nə səhərim
Mən qalmışam axşamları dan arasında.

Üfiqlerde o bir qartal, mən bir lələk,
Zirvələrdə o bir qaya, mən bir çiçək.
Yaralıyq, o bir candı, mən bir ürək,
Yaşayırıq ürəklə can arasında.

Bədən birdi, ət dırnaqdan ayrı deyil,
Torpaq birdi, kök budaqdan ayrı deyil.
O məmləkət bu torpaqdan ayrı deyil,
Ayrı nə var ürəklə can arasında?

Biz bilirik təkənməyin əzabı nə,
Biz dözüürük ayrılığın əzabına.
Biz gəlmişik şahın, xanın qəzəbinə,
Dava düşüb xalq ilə xan arasında.

Qürbət eller gözümüzün qırıq yeri,
Kimsəsizlər bağrımızın yanıq yeri.
Sınıq körpü könlümüzün sınıq yeri,
Höküm oxunub saatla an arasında.

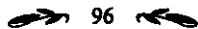
Duyğularım ener bəmə, qalxar zilə,
Bu yollarda dərdim düşüb dildən-dilə.
Bir ömürdü, ərirdürəm gile-gilə,
Borçalıyla Azərbaycan arasında!

6 mart 2001

ƏSGƏR QARDAŞIMA MƏKTUB

Arxaya çəkilsən, arxa – uçurum,
Kənara dayansan, kənar – ölümdü.
Kişinin qeyrəti coşar – qələbə,
Kişinin vüqarı sınar – ölümdü!

Yurdun iti hürməz, atı kişnəməz,
Keşikdə igidi, ərı yoxdusa.

Torpağın altında rahat yatarmaz,
Torpağın üstündə yeri yoxdusa!

Yadların yemine, suyuna döndük,
İçilə-içilə gedirik elə.
Böyüye-böyüye tarixə gəldik,
Kiçilə-kiçilə gedirik elə!

Tüstü burum-burum yüksəlir göyə,
Duman içindədir Azərbaycanım.
Şübhələr, gümanlar yedi, doğradı,
Güman içindədir Azərbaycanım!

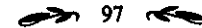
Özün qaz səngəri, özün aç yolu,
Dumandan, gümandan çıxart milləti!
Ən güclü ordunun zərbəsinə dön,
Ən ağır zamandan çıxart milləti!

Qələbə pay deyil, hədiyyə kimi
Gətirib hardansa verələr sənə.
Özün qazanmasan lənət oxuyar
Bu dağlar, bu düzlər, dərələr sənə!

Güvənə bilməsən öz qüdrətinə,
Oyuncaq əllərdə oyun olarsan.
Ordunun içində məğrur bir kişi,
Sürünün içində qoyun olarsan!

Gördük qazancını qoyun olmağın,
Mən bu gün möhtacam şir oğlu şirə.
Torpağı silkələ, göyü parçala
Döndər məmləkəti ocağa, pирə!

Zaman gösterecek öz aynasında
Neylədi, kim hansı tərəfə döndü.
Kım xalqı tapşırdı şərəfsizlərə,
Kım xalqın yolunda şərəfə döndü!

Mənim şah damarım, mənim sağ gözüm,
Mənim dağ tərəfim sən olmalısən.
Millet taleyini tapşırıb sənə,
Ən böyük şərəfim sən olmalısən!

Satqına, alçağa, xainə dönsən,
Düşmənin oxuna, yayına dönsən,
İblisin, şeytanın tayına dönsən,
Sən də qurtarmasan Vətəni dardan,
“Yoxdur umacağım pərvərdigardan!!!”

ŞERİM

Haqqın var baş olub, başda durmağa,
Qaldır məmləkəti ayağa, şerim!
Mısrılar meydanda mərmiyə dönsün,
Kəlmələr gülləyə, darağa, şerim!

Neçə ki, oğlunu itirir ana,
Neçə ki, körpələr bəlenir qana,
Hay vurub, qıy vurub Azərbaycana
Sarıl təpə-dırnaq yarağa, şerim!

Dərk etməz budağı, anlamaz kökü,
Biganə kəslərin tərpenməz tükü.
Sən götür çiyinə ən ağır yükü,
Gəl, çəkmə yaxanı qırağa, şerim!

Ən güclü silahım yar olsun sənə,
Açılan sabahım yar olsun sənə.
Üstümdə Allahım yar olsun sənə,
Dön millet yolunda çırağa, şerim!

Kim necə aparır özünü, sən de,
Doğrunu sən danış, düzünü sən de.
Yaralı günümdə sözünü sən de
Sümüyə direnən bıçağa, şerim!

Axmasın gözlərdən yaş, necə dözsün,
Yanıb qaralması, daş necə dözsün,
Can necə tablasın, baş necə dözsün,
Bu qədər qaçqına, qaçağa, şerim?!

İndidən yaxşıca hesabını çək,
Yerimiz, yurdumuz bilinməyəcək.
Ləkəmiş tarıxdən silinməyəcək,
Biz layiq olmasaq bu çağa, şerim!

İşimiz ağırdı, yolumuz çətin,
Güclüden güclü ol, mətindən mətin.
Sən ki sahibisən bu məmləkətin,
Dönmə öz evində qonağa, şerim!

Durma ortalıqda, ya ucal, ya en?
Boş-boş tüstülənmə, ya alış, ya sön.
Döyüşçü qəlbində əqideyə dön,
Sınmasın düşəndə sınağa şerim!

Qızıldan bahadır hər gün, hər saat,
Gözləmir, heç kəsi gözləmir heyat.
Torpağı silkələ, göyləri oyat,
Sığışma dəftərə, varacağı, şerim!

Aranın gülü ol, dağın çiçəyi,
Yerin tufanı ol, göyün şimşəyi
Od tutub yananda eşgər ürəyi,
Benzə durma gözlü bulağa, şerim!

Çiyində dərd yükü daşıyan olsa,
Qəmli bir ev olsa, aşıyan olsa,
Harda bır ağrıyan, üşüyen olsa,
Dön orda alışan ocağa, şerim!

Nə qədər od yağır, nə qədər dolu,
Yenə də eşq ilə dolusan, dolu.
Özün sal cığır, özün aç yolu,
Baxma bu saxtaya, sazağa, şerim!

Yerində danışdır, yerində dindir,
Düşmənin suçunu boynuna mindir.
Haqq da, ədalət də, yer də sənindir,
Haray sal yaxına, uzağa, şerim!

Sev güllü yazını, qarlı qışını,
Səslə kotanını, hayla xışını.
Qoru bu torpağın hər qarışını,
Baş əy bu müqəddəs torpağa, şerim!

Daşan dənizə bax, coşan sələ bax,
Kükreyən tufana, əsən yelə bax.
Allah necə baxır, sən də elə bax,
Çiçəyə, ağaca, yarpağa, şerim!

Parla Günəş kimi, gəl səhər kimi,
Qarşıla zəfəri sən zəfər kimi,
Yazıl misra-misra şah əsər kimi,
Qələbə günündə bayrağa, şerim!!!

DUR AYAĞA, MƏMLƏKƏTİM

Düşməni bilir bu torpağın altı nədir, üstü nə,
Onunçün də od yağdırır gecə-gündüz üstünə.
Qurban olum dumanına, qurban olum tüstünə,
Qılınca dön, həqiqətim, qalxana dön, qeyrətim!
Dur ayağa, məmləkətim, qalx ayağa, millətim!

Şuşa, Laçın, Xocalı qovrulur öz yağında,
Yetmiş yeddi yara var sinələrin dağında.
Vaqif, Şəmşir, Ələsgər düşmənin tapdağında,
Dağ yandırır intizarım, daş yandırır həsrətim,
Dur ayağa, məmləkətim, qalx ayağa, millətim!

Məzarsızdı meşələrdə qaçqın olub ölənlər,
Kəfənsizdi son tikəni körpəsiylə bölənlər.

Qismətimiz uçurumlar, aşırımlar, bölənlər,
İçerimi yedi-tökdü hirsim, kinim, nifrətim,
Dur ayağa, məmləkətim, qalx ayağa, millətim!

İtkinlərim tapılsa da, ölənlərim dırılmaz,
Baltalanıb budanmışam, budaqlarım görünməz.
Ağac əkdim, meyvələri öz əlimlə derilməz,
Yağılardan pencesində cəhənnəmdi cənnətim,
Dur ayağa, məmləkətim, qalx ayağa, millətim!

Haqsız meydan suladıqca əlimizdən haqq gedir,
Gözümüzdən arx açılır, çay gedir, bulaq gedir
Qarış-qarış, parça-parça yurd gedir, torpaq gedir,
Mən ki əsir olmamışdım, nədir bu əsarətim?
Dur ayağa, məmləkətim, qalx ayağa, millətim!

Nifrətini silah elə, gəl, silahı gözləmə,
Sarıl bu gün inamına, gəl, sabahı gözləmə.
Haqqa güvən, nə gedanı, nə də şahı gözləmə,
Ona-buna göz dikənə yoxdu mənim rəğbətım,
Dur ayağa, məmləkətim, qalx ayağa, millətim!

Torpağımız necə dəfə tapdalanmış, talanmış,
Duru gözlü çeşmələrə qızıl qanlar calanmış.
Babəkım də, Koroğlum da, Xətəm də yalanmış,
Haqqımızı qaytarmasaq, sən arxasız, mən yetim,
Dur ayağa, məmləkətim, qalx ayağa, millətim!

Mənim qızıl üzüyümdə yaqut qaşdı Kəlbəcər,
Mənim ağlar gözlerimdə qanlı yaşdı Kəlbəcər.
Öz əlimlə öz başıma dəyən daşdı Kəlbəcər,
Daha bəddi yad əllərdə talan oldu sərvətim,
Dur ayağa, məmləkətim, qalx ayağa, millətim!

Nə Tərtərdə ləzzət qaldı, nə Qarqarda, Xaçında,
Oğul qanı xanlandı anaların saçında.
Şəhid oldum Xocalıda, şəhid oldum Laçında,
Bu yolların son ucunda şəhidlikdi qismətim,
Dur ayağa, məmləkətim, qalx ayağa, millətim!

AZƏRBAYCAN TORPAĞIYAM

Bu dağ mənim öz dağımı,
Mən bu dağın bulağıyam.
Çəməninə közə dönmüş,
Şölələnmiş cırağıyam.

Bu daş mənim öz daşımı,
Öz tarixim, öz yaşımı,
Qaya məğrur qardaşımı,
Onun səsi-sorağıyam.

Bu yol mənim öz yolumdu,
O tay, bu tay sağ-solumdu.
Xəzər sinəm, Kür qolumdu,
Xan Arazın fərağıyam.

Seçməliyəm tükəndən tükü,
Ağırdı çiynimin yükü.
Köküm Dədə Qorqud kökü
Qaracaoğlan bulağıyam.

Deməsinlər gəldi-gəder,
Keçirmərəm ömrü hədə.
Öləndə də qəbrim qəder
Azərbaycan torpağıyam!

TORPAQ MƏNİ YAMAN ÇƏKİR ÖZÜNƏ

Son payızın çiçəyinə dönmüşəm,
Torpaq məni yaman çəkir özünə.
Kövrəklərin kövrəyinə dönmüşəm
Torpaq məni yaman çəkir özünə.

Boran görmüş Lələ mənim dünyada,
Kərəm çəken nalə mənim dünyada.

Yazıq Qerib ilə mənim dünyada
Torpaq məni yaman çəkir özünə.

Qartal çəkir, qaya çəkir, daş çəkir,
Gül anamın gözündəki yaş çəkir,
Fikrim hər gün doğma yurda baş çəkir,
Torpaq məni yaman çəkir özünə.

Qalmır canda nə dözümlüm, nə tabım,
Boş hay-küyden nə tapmışam, nə tapım?
Gündən-günə çoxaldıqca əzabım
Torpaq məni yaman çəkir özünə.

Görüşəndə ləzzətini çəkirəm,
Ayrılanda həsrətini çəkirəm,
Vuruşanda qeyrətini çəkirəm,
Torpaq məni yaman çəkir özünə.

Çaylağı da, çəməni də mənimdi,
Qürbəti də, Vətəni də mənimdi,
Bələyi də, kəfəni də mənimdi,
Torpaq məni yaman çəkir özünə.

Gözde çiskin, dağda duman çoxalır,
Məndən küsən, məndən uman çoxalır,
Qeriblərin sayı yaman çoxalır,
Torpaq məni yaman çəkir özünə.

HƏÇ NƏDİR

Xoş arzular bezəyidir dünyanın,
İnsan ömrü saf dileksiz heç nədir.
Od Günəşin, su torpağın şöhrəti,
Bağça gülsüz, bağ bezəksiz heç nədir.

Könül doymaz gözəllikdən, gözəldən,
Qara saçə yaraşıqdı gözəl dən.

Çılpaq dağa yazıq dedik özəldən,
Zirvə qarşız, döş çiçəksiz heç nədir.

Ağıl gerek ürəkləri eşidə,
Ömür verə hər naxışa, çeşidə.
Qızıl olsa beş barmağın beşi də,
Ürək əlsiz, əl ürəksiz heç nədir.

İnsan üçün az yanmadı canım, az,
İstəmərəm el yolunda yanıam az.
Bağlı qapı bin-bərəket tanımaz,
Yurd qonaqsız, ev çörəksiz heç nədir.

Ha alışa, ha sızlaya, ha yana,
Çox çətin ki, yatan bəxtlər oyana.
İgid gerek arxasında dayana,
Ağır gündə el köməksiz heç nədir.

Sev, əzizlə budağın, kökünü,
Daşı ömrün qayğısını, yükünü.
Ay Zəlimxan, dərk eləsən bu günü
O, sabahsız, gələcəksiz heç nədir.

ARXALANMIŞAM

Ana qucağına bala sığınar,
Dağların döşünə qala sığınar,
Arılar pətəyə, hala sığınar,
Torpağım, mən sənə arxalanmışam!

Ümidən, qayğıdan çəkım var mənim,
Çiyimdə dağ boyda yüküm var mənim,
Gövdəyəm, derində köküm var mənim,
Budağım, mən sənə arxalanmışam!

Gözünə işıq ver doğulan kəsin,
Nurun azalmasın, odun sönməsin,

Boranlı günlərdə üzün dönməsin,
Çırağım, mən sənə arxalanmışam!

Şərim gözün kimi duru görünsün,
Sözümde dünyanın nuru görünsün,
Qoyma kəlmələrim quru görünsün,
Bulağım, mən sənə arxalanmışam!

Arzu yollarında qalmayım geri,
İlhama yaradım nəğməni, şəri.
Nəslimin ən qədim ziyarət yeri,
Ocağım, mən sənə arxalanmışam!

ƏYİLMƏZ

Öz eşqi var hər ucalan zirvənin,
Dağa təpə deyilməz ki, deyilməz.
Şimşəklərin pəncəsində didilməz,
Səl ağzında yeyilməz ki, yeyilməz.

Diri var ki, tez bükəsən ağlara,
Ölü var ki, dayaq olub sağlara.
Qarğaları qaldırarsan dağlara,
Qartal kimi öyülməz ki, öyülməz.

Hər ucalıq bür alçağa dərđ olar,
Üzdə gülər, ürəyində pərt olar.
Ömrü boyu mətin olar, mərəd olar,
Sərt qayalar öyilməz ki, öyilməz!

OLAR

Ürəyin sazdırsa, sazı gözləmə,
Təlsiz, təzenəsiz dil açmaq olar.
Qəlbində yaz varsa, yazı gözləmə,
Qışın ortasında gül açmaq olar.

Anlasan dilini odun, ocağın,
Duysan nefesini doğma torpağın,
Elə genişlənər qoynun, qucağın,
Gəl, deyib dağlara qol açmaq olar.

Ona arxalandın, er oğlu ersən,
Əllərin sevindir barını dərsən.
Nə qədər torpağı yaxşı becərsən,
O qədər süfrəni bol açmaq olar.

Dağılmaz, pozulmaz nizamın olsa,
Özüllü, mayalı ilhamın olsa,
Daşı mum eleyən inamın olsa,
Daşın da qəlbinə yol açmaq olar.

GÖZƏLLƏŞDİRƏR

Baxarsan, bağ olar quru səhralar,
Eşqimiz bu bağı gözəlləşdirər.
Qəlbimiz qələmə tərər götürər,
Sözümüz varacağı gözəlləşdirər.

Dünya dilimizə danışıq verər,
Axşam od paylayar, dan işıq verər,
Şəvə saçımıza dən işıq verər,
Yüz qara bir ağı gözəlləşdirər.

Durular, saflaşar qəlbın aləmi,
Heç olar kədəri, puç olar qəmi.
Yerdə şəhə döner buludun nəmi,
Damlası yarpağı gözəlləşdirər.

Duyğular köklənər inamın üstə,
Gece de gün doğar ilhamın üstə,
Ürək yandıraraq hər şamın üstə,
Nurumuz çıraqçı gözəlləşdirər.

Yer bizim, göy bizim, neçə ki, varıq,
Ətəkdə çiçəyik, zirvədə qarıq.
Dünyadan köçəndə yaddan çıxmarıq,
Ruhumuz torpağı gözəlləşdirər!

YAXŞIDI

Səsin, ünün eşidilməz olanda
Ünsüz ömrü yaşamasan yaxşıdı.
Qible seçib namazına durmasan,
Yönsüz ömrü yaşamasan yaxşıdı.

Qəlbin, ruhun hər gün ağlar, kirimez,
Arzuların ayaq açıb yerimez.
Yüz il qalsa buzun, qarın ərimez,
Günsüz ömrü yaşamasan yaxşıdı.

Yağış yağsa, barlı bağa xeyri var,
Tər çiçəyə, yaşıl tağa xeyri var,
Nə zəmiyə, nə torpağa xeyri var,
Dənsiz ömrü yaşamasan yaxşıdı!

Həyat şirin, ömür gödək, gün baha,
Bağışlanmaz, kim batarsa günaha.
Tapınmasan sevgi adlı Allaha
Dənsiz ömrü yaşamasan yaxşıdı.

BU XALQIN

Oymaq-oymaq eli gezdim, dolandım,
Fikir verdim hikmətinə bu xalqın.
Yatardımı əl qələmə, dil söze,
Vurulmasam söhbətinə bu xalqın.

Oylağımıdı qarlı dağlar, binələr,
Sərvətimdi söhbət dolu sinələr.

Eşqi dastan, özü nağıl nənələr
Nur yağdırıb ismətinə bu xalqın.

Gərək hər gün ezizləne, qoruna,
Baş əyəsən ocağına, qoruna.
Qurban olum babaların goruna,
Naxış vurub şöhrətinə bu xalqın.

Dədələşib Salur Qazan oğullar,
Tüp dağıdan, Halay pozan oğullar,
Al qanıyla tarix yazan oğullar,
Heykəl qoyub qeyrətinə bu xalqın.

Sevdiyinə əyri baxmaz dünyada,
Verdiyini başa qaxmaz dünyada.
Otum bitib, suyum axmaz dünyada,
Düçar olsam nifrətinə bu xalqın.

Qanad açıb səmalara uçan da,
Şöhrət tapıb zirvələri qucan da,
Günəş olub yerə işıq saçan da,
Arxalanıb zəhmətinə bu xalqın.

Zirvə qardı, yüksəklərdə qara bax,
Göl güzğüdü, saçlarını dara, bax,
Nərmənazik bayatılı Qarabağ
Bir misaldı cənnətinə bu xalqın.

Min nemətlə dolar qoynu, qucağı,
Qonaqlı ev heç söndürməz ocağı.
Hər kim olsa bu yerlərin qonağı,
Səcdə qılar adətinə bu xalqın.

İlhamıdı coşqun çaylar, dənizlər,
Saflığıdı müqəddəsler, təmizlər.
El sevəni aləm sevər, əzizlər,
Zaval yoxdu qiymətinə bu xalqın.

Yaxşını da, yamanı da tez görür,
Gördüyünü düz tanıyır, düz görür,
Ağıl kəsir, könül duyur, göz görür,
Sözmü çatar hikmətinə bu xalqın.

Ağrımayan ürək ola, baş ola,
Can sirdaşım torpaq ola, daş ola.
Arzuların sayı qəder yaş ola,
Ömür verəm xidmətinə bu xalqın.

İKİ DÖVLƏT, İKİ TALE

Məğlub olmuş dövlətə bax, Almaniya!
Qalib gəlmiş dövlətə bax, SSRİ!
Birincinin adı bu gün ön cərgədə,
İkincinin qarışıqdı göyü, yeri.
Birincinin addımları məğrur, mətin,
İkincisi caynağında səfaletin.
Birincisi bölünmüşdü iki yerə,
Bütövləşdi – bir can oldu.
İkincisi “sarsılmayan” bir qalaydı,
Uçdu – yerlə yeksan oldu!
Vaxtın hökmü dediyini yaman dedi.
Qalib kimdi, məğlub kimdi,
Son sözünü zaman dedi!

ƏLİNİ ÜZMƏ MİLLƏTDƏN

Düşəcək düşmən başına
Bu daş iridi, qardaşım.
Səsimiz gur çıxan kimi
Çoxu kiridi, qardaşım.

İstisi var nəfəslərin,
Qanadı var həvəslərin.
Mənim səsim bu səslərin
Mində biridi, qardaşım.

Yoxdu içində hikkəsi,
Sevgidi pulu, sikkəsi.
Hər kənd bu xalqın Məkkəsi,
Hər ev piridi, qardaşım.

Bəd söz çıxar bədnəyyətdən,
Uzaq qaçar qətiyyətdən.
Əlini üzme millətdən
Bu xalq diridi, qardaşım!

DÖYÜŞƏN TÜRK, OYANAN TÜRK, QALXAN TÜRK

Ayaz nədir, şaxta nədir, bürkü nə,
Nə qorxudar haqq yolunda türkü, nə?
Birə düşsün düşmənlərin kürküne,
Dəniz kimi dalğalan, türk, çalxan, türk!
Döyüşən türk, oyanan türk, qalxan türk!

Silkələdin göyün yeddi qatını,
Qucaqladın doğu ilə batını.
Dur, yəhərle erənlərin atını,
Dəniz kimi dalğalan, türk, çalxan, türk!
Döyüşən türk, oyanan türk, qalxan türk!

Sabaha bax, əsr səni gözləyir,
Qala səni, qəsir səni gözləyir.
Məhkum səni, əsir səni gözləyir,
Dəniz kimi dalğalan, türk, çalxan, türk!
Döyüşən türk, oyanan türk, qalxan türk!

Qılınmasa başımızın çarası,
Silinərmə üzümüzün qarası.
Altay ilə Anadolu arası
Dəniz kimi dalğalan, türk, çalxan, türk!
Döyüşən türk, oyanan türk, qalxan türk!

Döyüşdədir aqlın, huşun yolları,
Döyüşdədir uçan quşun yolları,
Döyüşdədir qurtuluşun yolları,
Dəniz kimi dalğalan, türk, çalxan, türk!
Döyüşən türk, oyanan türk, qalxan türk!

Əritmişən əriyəntək qar suda
Romani da, Bizansı da, Farsı da
Qala kimi təzədən qur Qarsı da,
Dəniz kimi dalğalan, türk, çalxan, türk!
Döyüşən türk, oyanan türk, qalxan türk!

“Gilqamış”dan, “Alpamış”dan, “Manas”dan
Geri qalmaz dastan olsun bu dastan.
Qurtar bizi bu həsrətdən, bu yasdən
Dəniz kimi dalğalan, türk, çalxan, türk!
Döyüşən türk, oyanan türk, qalxan türk!

Hardan hara getdiyini bilən yol,
Üfüqlərə qovuşanda gülən yol,
Atılladan Atatürke gələn yol,
Qalxan olsun başın üstə, qalxan, türk!
Çanaqqala, Malazgirdin davamı
Türk deyil ki, öz qanından qorxan türk!
Təmiz süddən mayalansın, doğulsun,
Mete kimi, Oğuz kimi bir xan, türk!
Yaddaşında sıralansın, anılsın,
Ərtoğrul bəy, Osman qazi, Orxan, türk!
Yenə Tanrı dağlarını qucaqla,
Dağlar olsun səngərin, türk, arxan, türk!
Döyüşən türk, oyanan türk, qalxan türk!!!

TANRIM, MƏNİ ŞƏHİD ELƏ

Yazma mənim qismətimə nəş taleyi,
puç günü,
Güllələrdən qaçan günü – günah günüm,
suç günüm.
Ölüm nədir – yer üstündən yer altına
köç günüm
Tanrım, mənə şəhid elə bu torpağın
yolunda!
Üreyimdə şimşək çaxsın, gözlərimdə
ıldırım,
Nəfəsimlə toza dönsün uçrum, yağın,
sıldırım.
Qayaları bayraq kimi başım üstə
qaldırım
Tanrım, mənə şəhid elə bu torpağın
yolunda.

Ac qurd kimi daraşdılar, o soxuldu,
bu cumdu,
Bilmədilər insan mənəm Allahımdı,
gücümdü.
Son saatım, son xilasım, son əlacım
hücumdu
Tanrım, mənə şəhid elə bu torpağın
yolunda.
Üç yüz ildə aralanmır mənə tapan
bir bəla,
Yezid, Şümür hökmündədir göyden yağın
hər bəla.
Kərbəlanın adı çıxıb, mənəm əsil
Kərbəla
Tanrım, mənə şəhid elə bu torpağın
yolunda.
Özüme bir den olmuşam, özgəsinə
bir zəmi,
Qorxum yene əsarətdir, yerim yene
zurəmi.

Çaşdırıblar tariximi, tarixçimi,
mürzəmi
Tanrım, mənə şəhid elə bu torpağın
yolunda.
Qəzəbimi şəhid elə, qeyrət kimi
cücərsin,
Gəncliyimi şəhid elə, şəhidliyi
becərsin.
Oğul gerek varlıq üçün yox olmağı
bacarsın,
Tanrım, mənə şəhid elə bu torpağın
yolunda,
Bu məsləkin, bu millətin, bu bayrağın
yolunda.

ÖLÜMƏ SƏFƏRBƏR OLMAYAN KİŞİ

Ölüme səfərbər olmayan kişi,
Ölüm öz işini görəndə necə?
Özü istədiyi gündə, saatda,
Gəlib öz barını derəndə necə?

Qaç bilərsənmi birçə günündən?
Qaç bilərsənmi birçə anından?
Qaç bilərsənmi vaxtın, zamanın
Ən ağır, ən çətin imtahanından?

Sorğuya–suala hazır olmasan,
Vaxt sənə üstündən qara xətt çəker.
Ölüme səfərbər olmayan kişi
Ölüm qarşısında xəcalet çəker.

Tələ bu milləti çəkir sınağa,
Sözünü kim ötkəm, kim yavaş deyir.
Hərə bir arzusun sevdəsindədi,
Kim barış istəyir, kim savaş deyir.

Savaş istəyənin içində hünər,
Barış istəyənin içində qorxu.
Qələbə hansının payına düşər?
Görək, kim birinci hoppanır arxı.

Ölümə hazır ol, çəkilsin geri,
Əzrayıl yaxına gələ bilməsin.
Ölümə hazır ol, yağı tamahı
Gəlib torpağını bölə bilməsin.

Ölümə hazır ol, çax şimşək kimi,
İçində qezəbin selləri daşsın.
Göylər elə yansın, elə parlasın,
İşıqdan düşmənin gözü qamaşsın.

Vicdanın əzabı sırımlar açar,
Ürəkdə, beyində, üzde, sifətdə.
Ölümə səfərbər olmayan kişi
Gərək yaşamasın bu məmləkətdə.

 Mənim ömrüm –
Adəm ömrü

GƏLMİŞƏM

Alıb çiyinlərime ömür adlı bir yükü
Qışdan yaza çıxmışam, yazdan yaya gəlmişəm.
Yağış kumi hopmuşam torpağın ciyeyinə
Süzülüb çeşmələrə, axıb çaya gəlmişəm.

Şimşəklə, ildırımla döyüşüm, davam olub,
Könlümdə tufanlarım, başımda havam olub.
Qarlı zirvə, dağ döşü mənim ilk yuvam olub,
Gülləri, çiçəkləri saya-saya gəlmişəm.

Dən-dən olub ələlib, əleyindən keçmişəm,
Çərxində fırlanmışam, fələyindən keçmişəm,
Beşiyindən çıxmışam, bələyindən keçmişəm,
Haqqın mənə verdiyi haqqı-saya gəlmişəm.

Ağladım, gözlərimin yaşını sildi dünya,
Qədir ağacı ekdim, qədrimi bildi dünya,
Mən ki doğulmamışdım, mənim deyildi dünya,
Dünya mənim olanda mən dünyaya gəlmişəm.

MƏNİM ÖMRÜM – ADƏM ÖMRÜ

Mənim ömrüm torpaq ömrü,
Kotandan, xışdan gəlirəm.
Bir zərrə qum dənəsiyəm,
Ayrılib daşdan gəlirəm.

Mənim ömrüm gözəl ömrü,
Xoş bir baxışdan gəlirəm.
Tanrının əlləri çəken,
Sirlili naxışdan gəlirəm.

Mənim ömrüm aşıq ömrü,
Kırpıkdən, qaşdan gəlirəm.
Ürəklərdən yanaqlara
Süzülən yaşdan gəlirəm.

Mənim ömrüm ayaz ömrü,
Qarlı bir qışdan gəlirəm.
Dolub boşalan buluddan,
Yağan yağışdan gəlirəm.

Mənim ömrüm – Adəm ömrü,
İştahdan, aşdan gəlirəm.
Qovulmuşam cənnətimdən
Qalxıb o başdan gəlirəm.

28 iyul 2002

XATİRƏ

Bir körpə vardı Kəpənəkçidə,
Sevgisi dumduru bir bulağıydı.
Hələ qayğılarla yüklənməmişdi,
Hələ qayğılardan çox uzağıydı.

Məhəbbət ürəkdə, istək dərinədə,
Hərə öz işində, dərdi-sərində.
Nənələr, babalar həndəverində
Bir evin gözündə şam-çırağıydı.

Hələ içəridən yeyilməmişdi,
Köntöy baxışlarla döyülməmişdi.
Hələ yetimliyə eyilməmişdi,
Ata gümrahiydi, ana sağıydı.

Gözə görünmədi vaxtın ötdüyü,
Elə bil dünəndi çəndə itdiyi.
Görüb-götürdüyü, gəlib-getdiyi
Qışda aranıydı, yayda dağıydı.

Yamyaşıl çəmənlər neşəsi idi,
Bulaqlar aynası, şüşəsi idi.
Hər səhər gül dərmək peşəsi idi,
Güllər qucağında bir qucağıydı.

Çox zaman gecələr çöldə yatardı,
Şehə bələnerdi, suya batardı.
Tonqal qalayardı, ocaq çatardı,
Özü də bir parça od-ocağıydı.

Çiçəyə baxardı, çiçəklənərdi,
Göyçəyə baxardı, göyçəklənərdi.
Mamırlı daşlara dirsəklənərdi,
Üst-başı həmişə toz-torpağıydı

O günlər elindən tutası deyil,
Əli o günlərə çatası deyil,
Onda dörd övladın atası deyil,
Zəlimxan utancaq bir uşağıydı.

YOLÇUSUYAM YOLLARIN

Yolçusuyam yolların, yormaz yoxuşlar məni,
Ruhumda yaz fəslidir, qar deyil, sazaq deyil.
Niyyətin haradırsa, mənzilin də oradır
Bu sınıanmış həqiqət boş deyil, nahaq deyil.

Yolu uzaq olanlar gecələr yata bilməz,
Yata-yata gəzenlər mənzilə çata bilməz.
Haqqa qovuşmaq üçün bir addım ata bilməz,
Hər kimin başı üstə məsləki bayraq deyil!

Votənin göylərindən bulud keçir, çən keçir,
Axşamlarım kədərli, sabahlarım şən keçir.
Yurdumun hər cığırını mənim qəlbimdən keçir
Nursuz qalsın o göz ki, yurd ona çıraq deyil!

Yolçusuyam yolların, hava yolu, su yolu,
Başlamışam, sonacan getməliyəm bu yolu.
Mənimçün şərın yolu – müqəddəs arzu yolu
Qırılsın o qələm ki, sirdaşı varaq deyil!

Şirin-şirin ötən saz, dinən taram dünyada,
Nəğməmlə, nəfəsimlə hələ varam dünyada.
Baş qaldırıb bircə gün yaşamaram dünyada,
Desələr mayası xalq, dayağı torpaq deyil!

Könül, yaxına qoyma nə yamanı, nə bədi,
Olsun sevən ürəklər sevənlərin məbədi.
Torpağa sevgisiylə əbədidir, əbədi,
Zəlimxan bu dünyada beş günlük qonaq deyil!

MƏNİ

Ana torpaq, dağa döndər eşqimi,
Yaylaq elə, yamac elə sən məni.
Qanadından yaralanmış quşların
Ağrısına olac elə sən məni.

Ürək olub, bu sevdaya düşənim,
İstəmişəm dağa qalxım, döş enim.
Çiçək olum, çəmənininə düşənim
Ərişinə arğac elə sən məni.

Gec yetirib, tez-tələsik itirmə,
Yaz keçməmiş ömrə xəzan getirmə.
Bitirəndə tikan kimi bitirmə,
Palıd kimi ağac elə sən məni.

Ucalmağım – daş üstə daş qoymağım,
Yaşamağım – anlamağım, duymağım.
Ölməyimdir gözəllikdən doymağım,
Gözəlliyə möhtac elə sən məni.

ARXAYIN OLMA

Baxtım gətirər deyib
Çox da arxayın olma!
Tale sən özünsən
Baxta arxayın olma!

Könül bağlasan elə
Dönərsən coşqun sele.
Qızıldan olsa belə
Taxta arxayın olma!

Ömrü keçirmə hədə
Ucal zirvələr qədə.
Yorulanda nəfəs də
Toxta, arxayın olma!

Yağdırar saçına qar,
Gələr qış, gəder bahar.
Quş olub uçmağı var
Vaxta arxayın olma!

AYRIDI

Vaxtın ancaq bir adı var, zamandı,
Keçmişləri, indiləri ayrıldı.
Beşik birdi, tabut birdi, taxta bir
Baltaları, rəndələri ayrıldı.

Öz kökündən birdefəlik qopan var,
Öz kökünü həmişəlik tapan var,
Tanrı adlı yoğuran var, yapan var,
Xəmir birdi, kündələri ayrıldı.

Aldanırq bu rütbəyə, o çinə,
Yem olmuşuq tamahların köçünə.
Şeytan girib adamların içinə
Allah birdi, bəndələri ayrıldı.

HƏSRƏT

Köhnələr yaddan çıxıb,
Təzə qəbirlər üstə
Təzə güllər əkillər.
Hansı qəbrə baxırsan
Sinə üstə yazılar,
Baş daşında şəkillər.
Baxıram şəkillərə
Qəmli sükutdan bezib,
Boylanmağın, baxmağın,
Həsretini çəkillər!

ÖLÜMDƏN SONRA HƏYAT VAR

Dilim sözümdən başlanıb,
Sözüm dilimin davamı.
Qələm əldən sonra gəlir
Barmaq əlimin davamı.

Çəsməyə nur, arxa suyam,
Səsəm, sözün arxasıyam,
Bəmdən zilə qalxasıyam,
Bəmdi zilimin davamı.

Ölənleri kim yaşadıb,
Pərdə dinib, sım yaşadıb.
Çölümü içim yaşadıb
İçim çölümün davamı.

Kimi cılız, kimi şişman,
Gedən peşman, qalan peşman.
Qara gün ağ günə düşməni,
Ağ gün zülümün davamı.

Qat içində neçə qat var,
Yer var, göy var, Kainat var.
Ölümdən sonra həyat var
Həyat ölümün davamı!

YATIR

Gecə yarıdan keçmiş, büsbütün şəhər yatır,
Şəhərin qucağında xeyir yatır, şər yatır.
Yatmasa dincələrmı insan oğlu həyatda?
Sığınıb qaranlığa bu boyda şəhər yatır.
Xoşbəxtin gözələrində xoş duyğular uyuyur,
Bədbəxtin gözələrində qəm yatır, kədər yatır.
Dünya hazırlıq görür sabaha qovuşmağa
Səsi səhər çıxacaq nə qədər xəbər yatır.

DÜNYA MƏNİ BULANDIRA BİLMƏDİ

Ömrüm boyu baxdım duru sulara,
Dünya məni bulandıra bilmədi.
Qan yerinə saflıq axdı damardan
Dünya məni bulandıra bilmədi.

Fil yıxsa da palçıqları, lilləri,
Ev yıxsa da böhtançının dilləri,
Dağlar söküb, daş oysa da selləri,
Dünya məni bulandıra bilmədi.

Telli sazam, saz üstündə sədəfəm,
Şərəfimlə çoxlarına şərəfəm.
Sən baxma ki, böhtanlara hədəfəm
Dünya məni bulandıra bilmədi.

Şimşəkləri döydü, çaxdı, gurladı,
Fırtınası fırım-fırım fırladı.
İçərimdə haqq işığı parladı
Dünya məni bulandıra bilmədi.

Göy çəmənlər paltar biçdi əynimə,
Ulduz axdı ürəyimə, beynimə.
Səhər-səhər mələk qondu çiynimə
Dünya məni bulandıra bilmədi.

Çirkab atdı, palçıq atdı, lil atdı,
Toz doldurdu, gözlerimə kül atdı,
Çox işlərə, oyunlara əl atdı,
Dünya məni bulandıra bilmədi.

Dənsizlərin dənciyinə dən atdım,
Nə qan saldım, nə bir könül qanatdım,
Mən dünyanı durultmağa can atdım,
Dünya məni bulandıra bilmədi.

23 may 2002

ZƏLİMƏAN

Rahatlıq verməyib şairə Allah,
Hər gün öz ömrünü çapar Zəlīməan.
Buluddan sıyrılar ildırım kimi,
Dağdan qaya kimi qopar Zəlīməan.

Qalxar dan yerindən günəştek doğar,
İşığı, zülməti parçalar, boğar.
Nur kimi süzülər, yağıştek yağar
Torpağın bağına hopar Zəlīməan.

Bir əli yazdadı, biri qışdadı,
Gündə bir mənzildə, bir yarışdadı.
Bütün ömrü boyu axtarışdadı
Çətin itənləri tapar Zəlīməan.

22 mart 2000

ZAMAN ADLI YUMRUĞU VAR DÜNYANIN

Qış vaxtına budaqlarda bar qalmaz,
Əncir nədi, alma nədi, tut nədi?
Hünəri var saralması payızda,
Çiçək nədi, sünbül nədi, ot nədi?

Qoyma ömrü çürütməyə nəm olsun,
Nə gözde yaş, nə könlüdə qəm olsun,
Torpaq üçün teki yaxşı yem olsun
Sümük nədi, dəri nədi, et nədi?

Qazi, şəhid, alim, şair, əfəndi,
Tuta bilməz nə bərəni, nə bəndi.
Hər birinin son qisməti kəfəndi
Varlı nədi, yoxsul nədi, lüt nədi?

Uzun olan quyruğu var dünyanın,
Quyruqlara buyruğu var dünyanın.
Zaman adlı yumruğu var dünyanın
Qaya nədi, heykəl nədi, büt nədi?

HAYIF, VAXTIMIZ AZDI

Həvəsi alov saçıb,
Nəfəsi gül qoxuyan,
Bülbülmü, yoxsa insan,
Belə qaynar oxuyan?
Bu nə gözəl nəğmədi,
Bu nə şirin avazdı!
Oxumaq istəyirik,
Hayıf, vaxtımız azdı!

Bu incə döndərmələr,
Zənf xallar kimindir?
Bu müqəddəs arzular,
Xoş xəyallar kimindir?
Könüllərə od vuran
Kimin çaldığı sazdı?
Dinləmək istəyirik,
Hayıf, vaxtımız azdı!

Güllərin insafı yox,
Çiçəklərin Allahı.
Aynlıq vaxtı gəlsə,
Bizə çəkdirər ahı.
Bu nə sehirlə bahar,
Bu nə ətirli yazdı,
Qoxlamaq istəyirik,
Hayıf, vaxtımız azdı!

Gözəlliyi, gözəli
Gözümüzədən qoymuruq.
Yüz il yaşasaq belə,
Yoruluruq, doymuruq.
Həyat da heç soruşmur
Kimin işi tarazdı
Yaşamaq istəyirik,
Hayıf, vaxtımız azdı!

ZAMAN

Zamana nə var ki, vaxta nə var ki,
İstəsə, tökecek gözələrimizi.
İstəsə, göz üstə qaş düzəldəcək,
Bu daşı bir zaman qurna döndərüb,
Bu qumdan bir zaman daş düzəldəcək.

Bir də görəcəksən dönüb geriye,
Kotan düzəldəcək, xış düzəldəcək.
Bir də görəcəksən çıxıb qabağa
Demirdən düşünən baş düzəldəcək.

Huşu yeridəndi, huşsuz qalmaz o,
Yeyer nəsilləri, dişsiz qalmaz o,
İşini biləndi, işsiz qalmaz o
Yox yerden özünə iş düzəldəcək.

NAĞIL KİMİ GƏLİR MƏNƏ BU DÜNYA

Nağıl danışardı nənəm gecələr,
Nağilla dolardı sinəm gecələr.
Uzun illər keçib aradan indi
Bütün olmuşları, olacaqları
Nağilla döndərüb Yaradan indi,
Nağıl kimi gəlir mənə bu dünya.

Ağ qoç aydınlığa atardı məni,
Qara qoç atardı zül qaranlığa.
Nağilla günlərim qayıdan deyil,
Qayıdıb yangını soyudan deyil.
Nağıl kimi gəlir mənə bu dünya.

Tanrım, bu mənəmmi, mən deyiləmmi,
Bu "mən" burdadırsa, o "mən" hardadır?

Qoynunda üzdüyüm dəli dağ çayı,
Qoynunda gəzdiyim çəməni hardadı?
Nağıl kimi gəlir mənə bu dünya.

Bu dünya nə qədər böyükmüş, Allah,
Bir dərəm, bir dağım var indi mənim.
Bir dəli köhlənəm, bir düzəngahım
Bir yaşıl yaylağım var indi mənim.
Yaşılım sarıya çevrilir indi,
Gözəlüm qarıya çevrilir indi
Nağıl kimi gəlir mənə bu dünya.

Qayğılar içində batdıq, talandıq,
Fikrimiz dağıla-dağıla qaldı.
Ay nənəm, hardasan, yetir özünü,
Yenə ümidimiz nağıla qaldı
Nağıl kimi gəlir mənə bu dünya.

Böyüklər ürəkdən sevinə bilmir,
Uşaq sevincimi qaytaran ola.
Dəniz istəmirəm, dalğa gezmirəm,
Bulaq sevincimi qaytaran ola.
Ömür vaxt əlində talanmış demək,
Gördüyüm nə varsa, yalanmış demək
Nağıl kimi gəlir mənə bu dünya.

Ay geri boylana, il geri dönə,
Diz nənəmdən ola, baş mənədən ola.
Söz-söhbət uzana xoruz banına,
Dinləmək həvəsi, kaş, mənədən ola.
Heyif, "ol" dediyim olası deyil,
Kövrək uşaqlığım, dəli gəncliyim
Mənimlə bir yerdə qalası deyil.
Ürək hər nisgili çəkir özünə,
Hər şeyi düşünən ağıl oluruq.
Şirin nağıllara çox qulaq asdıq,
Dönüb özümüz də nağıl oluruq
Nağıl kimi gəlir mənə bu dünya.

ÇOX ŞÜKÜR

Yerdən göyə ilahiden razıyam,
Özüm üçün yaşamadım, çox şükür.
Kimə bəxtəm, kimə qismət, yazıyam
Özüm üçün yaşamadım, çox şükür.

Qaş-qabağım qara bulud görmədi,
Qəlbim zülmət, könlüm sükut görmədi,
Evim qıfıl, qapım kilid görmədi,
Özüm üçün yaşamadım, çox şükür.

Elim-günüm elli-günlü, nəsilli,
Səs arxalı, səs obalı, səs elli.
Bir ömürdən birçə budur təsəlli
Özüm üçün yaşamadım, çox şükür.

Ömrü boyu şər uduzan, haqq udan,
Çox dedilər haqqı unut, haqqı dan.
Bəndəlikdən yol yeridim haqqatan,
Özüm üçün yaşamadım, çox şükür.

Ömür yolu öz məsləkim, öz andım,
El dərdini sözə tutan ozandım.
Rahət ölmək xoşbəxtliyi qazandım,
Özüm üçün yaşamadım, çox şükür.

ANA LAYLASI

Hardan aldın bu sehri,
Bilim, ana laylası!
Sənsiz açıldımı
Dilim, ana laylası!

Bax könlümün halına,
Düşüb xəyal dalına.
Bu yaşımda çalına
Həlim ana laylası!

Baxmır amana, aba,
Zaman baş öymir şaha.
Yox, sənə çatmaz daha
Əlim, ana laylası!

Gül çəmənsiz olmasın,
Sünbül dənsiz olmasın,
Bır gün sənsiz olmasın
Elim, ana laylası!

BƏNDƏNİN ALLAHA DUASI ANAM

Yaman darıxırsan kənddən öteri,
Səni yaman çəkir bu kənd yolları.
Üzür üreyini illərdən bəri
Ömrün bir-birinə peyvənd yolları.

Dua, gözmuncuğu, üzərlik, nəzir,
Məni hər xətdəndən qoruyan anam.
Bütün ömrü boyu mənə müntəzir,
Yolumda ağactək quruyan anam.
Könlümü qüssədən, gözümlü yaşdan,
Ruhumu əzabdan, başımı daşdan,
Qəlbimi kədərdən qoruyan anam.

İxtiyar çağında, kövrək günündə,
Mən necə qoruyum səni, bilmirəm.
Acizəm zamanın, vaxtın önündə
Bir əsim küleyə çevrilə bilsəm,
Qalxarmı gözələrin çəni, bilmirəm.

Bu, dərman deyil ki, alam, getirəm
Bu, həkim deyil ki, çağırəm, gələ.
Vaxtı dayandıran, anı saxlayan
Bir oğul anadan olmayıb hələ.

Səni qocalığa çəkir ömür-gün,
Gözümün işığı, şüası anam.
Oğlunu nəzərdən qorumaq üçün
Bəndənin Allaha duası anam.

Sevgiyə yaşadığı vaxtı, vədəni
Mən əlli, sən yetmiş yaş arasında.
Gözüməndən uzağa qoymaram səni
Ölüm var göz ilə qaş arasında.

BU SEVİNCİ ALMA MƏNİM ƏLİMDƏN

Düz addımla doğru yolu, gəncliyim,
Geri durma, yağsa dolu, gəncliyim,
Uzun yaşa, dəli-dolu gəncliyim,
Dil nəğməli, dodaq sözlü, ürək şən,
Bu sevinci alma mənim əlimdənd!

Qarlı zirvə şöhrətimdi, tacımdı,
Dağ qardaşım, yaşıl yaylaq bacımdı,
Könlüm yenə yüksəklərdən bac umdu,
Çökən duman, enən bulud, gələn çən,
Bu sevinci alma mənim əlimdənd!

Qoy bezənsin Bakım, Gəncəm, Borçalım,
Eşqi ilə saz götürüm, tar çalım,
Yazmaq üçün bir ömrü də borc alım,
Yavaş-yavaş saçlarıma düşən dən,
Bu sevinci alma mənim əlimdənd!

Bu dünyada söhbətim var, demim var,
Bu deryada ömür adlı gəyim var,
Bu torpaqda biçilməmiş zəmin var,
Vaxtsiz əcəl, yetişməmiş hələ dən,
Bu sevinci alma mənim əlimdənd!

Nəgmə qoşum tarixinə, yaşına,
Həmdəm olum baharına, qışına.
Qoy dolanım ana yurdu başına,
Son ayrılıq, nə sən tələs, nə də mən,
Bu sevinci alma mənim əlimdən!

ÖMRƏ YAZILAN DƏQİQƏLƏR

Çiçəyi sayrısan, gülü ballanan,
Vədəsi yaz olan dəqiqələrdi.
Nəgməylə dodağın, qızla bulağın
Arası saz olan dəqiqələrdi.

Bu demlə hər saat görüşmək çətin,
Ola, ya olmaya bir də qismətin.
Amanı qırılıb qəmin, həsrətin,
Pərəni pozulan dəqiqələrdi.

Kaman xoş dillənib, ney xoş olubdu,
Yerın söhbətindən göy xoş olubdu,
Şair eşqə düşüb, meyxoş olubdu,
Heyif ki, az olan dəqiqələrdi.

Qapımı kəsməyə qış tələsməsin,
Baş daşım olmağa daş tələsməsin,
Zelimxan, ötməyə yaş tələsməsin,
Ömrümə yazılan dəqiqələrdi.

DEMƏMİŞƏM

Gözüm görə-görə kor olammaram,
Baxıb görməyəne göz deməmişəm.
Dilin ağasıyam, ürəyin qulu,
Qəlbim hökm edəndə döz, deməmişəm.

Düz söze çoxları incidi, küsdü,
Yayıldı, açıldı sirtinin üstü.
Oda od demişəm, tüstüye tüstü,
Yandırıb yaxmasa, köz deməmişəm.

Çiçəkli baharam, şaxtalı qışam,
Soyuq bir nəzərəm, odlı baxışam.
Tikanı olanı tikanlamışam,
Gülə, güldən ağır söz deməmişəm.

ÖMRÜN YOLLARI

Allah! Ömrün yolları nə daşlı-kəsəklidi,
Addımbaşı yolumda qar gördüm, şaxta gördüm
Sinələrin altına diqqət ilə baxanda
Çoxlarının qəlbini daş gördüm, taxta gördüm.

İnsan sınır, alçalır sərt ehtiyac olanda,
Şah olur, fərman verir başında tac olanda.
Dünyanın zilletini lüt, yoxsul, ac olanda,
Dünyanın ləzzətini mədəsi toxda gördüm.

Od özümün olsa da, özgələr isindilər,
Heyalılar susdular, həyasızlar dindilər.
Yalançılar doğrunu heyvan kimi mindilər,
Haqqın belində palan, başında noxta gördüm.

Yasım yas üstə gəldi, toyumu çaldıranda,
Düşmən gəlib başımı ayağa saldıranda,
"Haqqımı verin" deyib səsimi qaldıranda,
Yolların sinəsində qanıma laxta gördüm

Hər adamın ürəyi el yolunda şam deyil,
Bütöv gördüklərim də bütöv deyil, tam deyil,
Dünyaya gələnlərin hamısı adam deyil,
İnsanın azını saf, çoxunu saxta gördüm!

ATAMA, MÜƏLLİMİMƏ

Heyatın yolları yayla qış kimi
İstidi, bürküdü, borandı, qardı.
Mənim taleyimi, gələcəyimi
Düşünə-düşünə saçın ağardı.

Gözümde eynək yox, əlimdə əsa,
İstədiyın qədər sağlamam, sağam.
Necə saçlarını ağartmışamsa,
Elə də üzünü ağardacağam!

XEYİR-DUA VER, ANA

Uzun yola çıxmışam
yol uzaqdan uzaqdı,
Yer var bürkü, istilik,
yer var şaxta, sazaqdı
Xeyir-dua ver, ana!

Ağı qatan olmasın
iştahama, aşıma,
Yandır üzerliyini,
duzu çevir başıma.
Bir xəter toxunmasın
zehnimə, yaddaşıma
Xeyir-dua ver, ana!

Başın çəkib, bilirsən
karvan nədi, köç nədi,
Bu karvanda, bu köçdə
savab nədi, suç nədi,
Xeyir-duası yoxsa,
keçən ömür heç nədi.

Başı belalar çəken
bütün oğullar üçün
Qeriblərə yar üçün
xeyir-dua ver, ana!

Dünyanın göz yaşadı
dizəcən batdığın su,
Məni kövrək böyüdüb
göz yaşı qatdığın su.
Ruhumuzu qorusun
arkamca atdığın su
Dünyanın bu başından
özün yola sal məni.
Dünyanın o başıdı
məni getdiyim yer, ana,
Xeyir-dua ver, ana!
Xeyir-dua ver, ana!

12 dekabr 2000

ANAMIN GİLEYİ

*Ay oğul, evə gələndə bir imkan tap, bizi də
söhbət elə. İcari girən kimi çəkilişən otağına
Bu qədər yazmaqdan, oxumaqdan, telefonla
danışmaqdan nə tapmışan?*

Səninlə az danışib, az dinirəm, ay ana,
Sən bunu məndən ötrü günah sayma, savab say.
Öz-özümle o qədər dərdsiz danışmışam
Ömrümü öyləncə yox, başdan-başa ezab say.

Sinəm güllə hədəfi, könlüm dərdsiz önündə,
Ömrüm çətin sınaqlar, ağır şərtlər önündə,
Hələ ki, dayanmışam bu namərdlər önündə,
Odda yanan bağrımı köz üstündə kabab say.

Ağrılar çşir moni kotan kimi, xış kimi,
Dərd dondurur buz kimi, qəm uşüdür qış kimi,
Suallar başım üstədən hey yağır yağış kimi,
Hər an keçən vaxtımı bir suala cavab say.

Məni qəmli görəndə gözü dolanlar da var,
Məndən ötrü gül kimi açıb solanlar da var,
Qanıma içmək üçün hazır olanlar da var,
Göz yaşımı mürəkkeb, al qanıma şərab say.

Şəri mən yazmıram ki, eşqin şahı yazdırır,
Sozün öz Tanrısı var, öz Allahı yazdırır,
Yazılan hər kitabı eşqin ahı yazdırır,
Hər günümü bir varaq, hər ilimi kitab say.

Gecə-gündüz qovrulur ürək yağın içində,
Can möhnətin, göz yaşın, sinə dağın içində,
Elə bilmə gəzirim kef-damağın içində,
Mənə verilən ömrü ən böyük iztirab say.

Əyləşib dincəlməyə taxtımın var, ay ana?
Əylənməyə, söhbətə vaxtımın var, ay ana?
Vaxt sarıdan qismətim, baxtımın var, ay ana?
Vaxtı gəzib tapmağı ən müşkül bir hesab say.
Səni ilə qoy sözlərim, şeirlərim danışsın
Qəlb nin hər telini bir könüllü rübab say!

YOLA ÇIXMAQ NƏ GÖZƏLDİ

Yola çıxmaq nə gözəldi,
Yollara yoldaş olasan.
Səndən ötrü gen açılan
Qollara yoldaş olasan.

Ağlayasan, kiriyəsən,
Dincələsən, yeriyəsən,

Yazda qarnan əriyəsen,
Səllərə yoldaş olasan.

Fikir düzlərdən atlana,
Dağların dili qatlana,
Dəli könül qanadlana,
Ellərə yoldaş olasan.

Yana-yana, duya-duya,
Qarıxasan oda, suya,
Gədəndə şirin yuxuya,
Güllərə yoldaş olasan.

Atasan nəfsin çulunu,
Həm varını, həm pulunu,
Tapasan haqqın qulunu,
Qullara yoldaş olasan.

11 fevral 2001

XOŞBƏXT ELƏ

Bir səfərdi çıxmışam,
Yol, məni xoşbəxt elə!
Uğur söylə ürəkədən,
El, məni xoşbəxt elə!

Azdı hələ barım, az,
Zirvəm təzə, qarım az.
Yaratmayan yarımaz,
Əl, məni xoşbəxt elə!

Nə göyərər, nə bitər,
Susmaq ölümdən bəter,
Bəmdə çaldığın yetər,
Zil, məni xoşbəxt elə!

Sən çiçək, mən ac arı,
Sənsiz kim nə bacarı?!
Xəzinələr açarı
Dil, məni xoşbəxt elə!

Çəsmə – ilham, çay – ilham,
Ən müqəddəs pay – ilham.
De, hardasan, al ilham,
Gəl, məni xoşbəxt elə!

QALACAQ

Yox, mənimlə getməyəcək bu dünya,
Mən getsem də nələr, nələr qalacaq.
Ağlayan da tapılacaq, gülən də
Yenə sevinc, yenə kədər qalacaq.

Bezəyəcək xonçasını-xonunu,
Dünya hər il deyışəcək donunu.
Görməsəm də mən zamanın sonunu,
Öz yerində axşam-səhər qalacaq.

Kim yedisə çörəyi tək, duzu tək,
Əriyəcək o, dağların buzutək.
Çox adamlar meləyəcək quzutək,
Çox adamın yurdu mələr qalacaq.

Ulu Günəş işıq çilər dünyaya,
Öz nurunu hər gün elər dünyaya.
Biri geder, mini gələr dünyaya
Yerdə heyat, göydə ləngər qalacaq.

Dərd daşdım, qəm yüklədim şөлəmə
Şərə döndü, səsim düşdü aləmə.
Ay Zəlimxan, yaxşı sarıl qələmə,
Qalsa, yenə bu nəğmələr qalacaq!

QOŞALAŞDIRIB

Yaradan heç nəyi tək yaratmayıb,
Çəmənə bulaqla qoşalaşdırıb.
İlhamı şeirle, ürəyi sözlə,
Nəğməni dodaqla qoşalaşdırıb.

Yerləşmir otağa, sığışmır evə,
Baxırsan, saçları qapqara şevə.
Babanın yanında darıxmır nəvə,
Qocanı uşaqla qoşalaşdırıb.

Dünyanın hesabı yazılmalıymış,
Sevinci, əzabı yazılmalıymış,
Tarixin kitabı yazılmalıymış,
Qələmi varaqla qoşalaşdırıb.

Həyata can verib qəlbin səsləri,
Dünya unutmayıb duyan kəsləri.
Ürəkdə yaşayan müqəddəsləri,
Alışan ocaqla qoşalaşdırıb.

Zəlimxan, yurdunda bu doğma diyar,
Burda beşiyin də, məzarın da var.
Təbiət özüdür böyük sənətkar,
İnsanı torpaqla qoşalaşdırıb.

DÜNYADA

Həyatda hər kəsin öz qiyməti var,
Hər baş zinet olmaz taca dünyada.
Alçaqlıq insana bir sənət deyil,
Ucalıq yaxşıdı uca dünyada.

Düşsə yüz əmələ, girsə min dona,
Olarımı qarğadan yaşılbaş sona?
Koroğlu deyilməz korun oğluna,
Olmaz hər Əzizdən Xoca dünyada.

Ocağı alovu, közü yaşadar.
Bulağı suyunun gözü yaşadar.
Yaşatsa, söhbəti, sözü yaşadar,
Cavan Zəlimxanı qoca dünyada.

GEDƏSƏN

Yatma bu yollarda, yolçu qardaşım,
Gərək bu yerləri görüb gedəsən.
Söz alıb güllərin gül dodağından
Nəğmələr çələngi hörüb gedəsən.

Bağla öz meylini bəndə, bərəyə,
Göz yummaq olarmı, bu mənzerəyə?
Bir dəfə verilir ömür hərəyə
Gərək meyvəsini dərib gedəsən.

Yatmağa gəlmədin sən bu həyata
İnanma sozalan mənzilə çata.
İnsafımı, yuxular başımı qata
Ömrünü yellərə verib gedəsən?

Alışıb yanmasan gur ocaq kimi,
Eşqin gül açmasa bu torpaq kimi,
Qorxuram dünyaya bir qonaq kimi
Elə qərrib gəlib, qərrib gedəsən!

BELƏ QOCALASAN

Ya Qoşqar olasan, ya da Şah dağı,
Belə ucalasan, ucalanda da!
Borandan, tufandan, qardan, yağışdan,
Belə bac alasan, bac alanda da!

Hər esən küləklə yarışmayasan,
Toz olub yellərə qarışmayasan,

Alçaq əməllərə barışmayasan,
Belə öc olasan, öc olanda da!

Səni deyib gələ quşlar yuvadan,
Adın misal qala dedə-babadan.
Vətəndən, torpaqdan, eiddən, obadan,
Belə güc alasan, güc alanda da!

Olsa da canında qüvvətdən maya,
Döşünə döyməmiş bir daş, bir qaya.
Şöhret gözələrini qamaşdırmaya,
Başında Güneşdən tac olanda da!

Eşqinlə hər gecə bir gündüz ola,
Sevincin birdisə arta yüz ola.
Özün haqq olasan, sözün düz ola,
Yollar əl-ətəkdə keç olanda da!

Şimşək nərəsini mərəzə biləsən,
Bu köhnə dünyanı təzə biləsən.
Öz qaya səbrinlə dözə biləsən,
İstəyin ləngiyib gec olanda da!

Zəlimxan, dağlara təpə gülməyə,
Qaya parçalanıb, daş tökülməyə,
Başa qar yağsa da bel bükülməyə,
Belə qocalasan, qocalanda da!

ÖVLADLARIMA

Əlli illik ömrümün dörd çiçəyi, dörd barı,
Deyəcəklər sizlərə "şairin övladları".
Bəhlulum, Şəhriyarım, Aygünümle, Günayım,
Yaradanın qisməti, Tanrıdan gələn payım.
Təbiət dörd fəsildi, mənim dörd fəsilimsiniz,
Dan yerim, səhər çağım, gələcək nəsilimsiniz.

Mən sizi böyütmüşəm layla üstə, saz üstə,
 Mən sizin eşqinizlə
 Ömrüm boyu ötmüşəm şirin bir avaz üstə.
 Hərəniz bir sətirdə dörd mısralıq bayatım,
 Bayatı qəder şırın ömrüm, günüm, heyatım.
 İki oğul – qoşa dağ, iki qız – qoşa çiçək,
 Dağ söykənmək üçündür, çiçək qoxlamaq üçün.
 Bilirəm, hər birniz imtahan verirsiniz
 Atanın vüqarını məğrur saxlamaq üçün.
 Ruhumuz hardan uçub, kökümüz hardan gelib,
 Eşqimiz mayalanıb, hansı diyardan gelib?
 Duyğuları, hissləri,
 Hər gün başınız üstədən yağıştək oləmişəm,
 “Dədə Qorqud”, “Koroğlu”, “Əsli-Kerəm”, “Alpamış”
 Sizi nağıla büküb, dastana bələmişəm.
 Qorquddan danışmışam, nədir ağsaqqal olmaq?
 Nədir sözü-söhbəti şəkər olmaq, bal olmaq?
 Koroğludan demişəm, nədir bu qəhrəmanlıq?
 Qəhrəmanlar yurduna heç vaxt gəlməz qaranlıq.
 Əsli kimi alışıb, Kerəmtək yanmaq nədir?
 Sevgiyə bir qul olub, eşqə inanmaq nədir?
 Nədir Aşıq Qeribi qürbətə salan istək?
 Niyə Tahir deyirdi: “Zöhrə kimi bir çiçək?”
 Bir belə qətiyyəti Fərhad hardan tapırdı?
 Hansı gülün eşqinə qayaları çapırdı?
 Boşuna söz deyilməz, hər söhbətin canı var,
 Xalqımın yaratdığı
 Nağıllar, əfsanələr, laylalar dünyasında
 Bir ucalıq timsalı, böyüklük nişanı var.
 Zaman nəyə bənzəyir?
 Şütuyüb əldən çıxan qızılı bir balığa.
 Mən sizi çağırmışam
 Həmişə böyüklüyə, hər zaman ucalığa!
 Daşı-dağı görməyən nə bilsin bulaq nədir?
 Əlini-ayağını daş, çınqıllar əzməyən,
 Zirvələri dolaşıb, ətəkləri görməyən,
 Nədən bilsin, nə bilsin, aran nə, yaylaq nədir?

Mir bir naxış güllərin arasında gizlənən,
 Gül görüb ətirlənən, qar görüb təmizlənən,
 Qaynar bulaqlar görüb, göz yaşıtək durulan,
 Yerdəki çiçəklərə, göydəki ulduzlara,
 Düzde qaralan şuma,
 Səhrada yanan quma Məcnun kimi vurulan,
 Bilir, çox gözəl bilir,
 Allah nə, Yaradan nə, Tanrı nədir, Haqq nədir!
 Beləd olur heyatın dəymişinə, kalına,
 Allahını seven kes uymur dünya malına
 Qara daşı ləl bilir,
 Nəyi, necə sevməyi bilir, çox gözəl bilir!
 Mən sizə danışmışam
 Savalanın başında ərimeyən qar nədir!
 Mən sizə tanıtmışam
 Kimlər əyib Vətənin öyilməyən qəddini!
 Dərbənd niyə aralı?
 Təbriz niyə yaralı?
 Niyə Borçalımın da
 Rəngi-ruhu bozarıb, yarpaq kimi saralı?
 Mən sizə danışmışam
 Kim vurdu birdən-birə Göyçə kimi maralı!
 Mən sizə danışmışam
 İki yüz ildən artıq
 Bir millətin çəkdiyi bu qədər ah-vay nədir!
 Niyə ulu Şəhriyar şeir oxuyan zaman
 Sızıldayırdamarda yetmiş iki damarı.
 Özü demiş: “Görəsən,
 Biz niyə uduzmuşuq oyunda bu qumarı?”
 Ay mənim balalarım,
 Eşqim, sərvətim, varım!
 Kövrələn qəlbinizə, körpə üreyinizə
 Sevincdən daha artıq, daha çox dərddə vermişəm.
 Dərsimi ata kimi bir az da sert vermişəm.
 Səhrələmişəm sizi saz gələndə sinəmə,
 Mən sizi çağırmışam oylağıma, binəmə.
 Demişəm, fikir verin “Misri” nədir, “Cəngi” nə?
 Gümüşü tellər üstə tellərin ahəngi nə?

Hansı hava hayqırıb ürekden Vətən deyir,
 "Sarıtel" nə danışır, "Sultanı" nədən deyir?
 İgidlərmi qocalır, gözəllərmi zarıyır,
 "Zarıncı" zar-zar olub, niyə belə zarıyır?
 Kərəm niyə ərirtmir Ərzurumun qarını,
 "Ruhani" hara çəkür ruhun qanadlarını?
 "Qaraçı" nı çalanda
 Fikir vermisinizmi, niyə belə gərginəm?
 Mən bu məqamlarımda
 Vurulub döyülmüşəm, qaçqınam, didərginəm.
 Açın qulağınızı, mənim gül balalarım,
 Eşidin min illərin fəryadını, səsin!
 Açın bu vaxta qədər hələ də açılmamış
 Sazın fəlsəfəsini, sözün fəlsəfəsini!
 Yarım əsri yaşadım, artıq yaşım əllidir.
 Ölüm nə vaxt gələcək?
 Onu Yaradan bilir,
 Son günüm, son saatım yalnız ona bəllidir.
 Dediklərim gün kimi sizlərə bəlli olsun,
 Uca tutun sözümü,
 Bu ucaltıq sizlərə ən xoş təsəlli olsun!
 Mən köçəndə dünyadan,
 Daşıyın mənim kimi
 Xalqın, elin, obanın nisgilini, qəmini.
 Bir az asta tərponin,
 Şair atanız küser,
 Sındırmayın sazını, qırmayın qələmini,
 Sığal çəkin sazıma, tel dilində danışın.
 Çevrilin hər biriniz Süleyman peyğəmbərə,
 Təbiət ləhcəsində, quş dilində danışın.
 Yer üstündə gəzənlər
 Qoy, heç vaxt unutmasın
 yer altında yatana.
 Oğlu əsil bir oğul,
 qızı əsil qız olsa,
 O, qəbir evində də sevindirər atanı.

20 may 2001

DƏRDİMİZİN BAYATI DÜZÜMÜ

Nədir bu deyimlər?

Yetimliyin sərt üzünü gören Güllü anamın göynəyən ureyinin sızılı-tırlarımı, məni sazla yatırdıb, sözlə oyadan Fatma nənəmin zümrümlərini? Ən böyük sevincimi ən ağır kədəre çevirən körpəlik çağları-mın itirilən dünyasıdımı? Ölümədən çıxan yaylaq yerləridimi? Yaralanmış və paralanmış Azərbaycan dərdimi? Əsirə və girova çevrilən Zengezurumu, Dərələyəzdimi, Təbriz yarasıdımı, Borçalı nisgilidimi?

Köhnə dərdlərimizdən daha bətər olan Qarabağ harayı, Laçın fəryadı, Şuşa naləsidi? Ələsgərin kafer tapdağında inləyən məzarıdımı? Sarı Aşığın Güləbırdə, Dədə Şəmşirin Ağdabanda, Vaqifin Cıdır düzündə, Natəvanın Ağdamda bizi çağırən, bizsiz qalan ruhudumu? Nədirse, bilmirəm! Bildiyim odur ki, özüm öz ömrümü-günümü laylaya tutmuşam. Aylarla, illərlə içimdə nehrə kimi çalxanıb bu qəmli duyğular, həsrətli düşüncələr. "Yağı yağ üstə çıxıb, ayrıntı ayrıntı olan" fikirlərim bayatı dilində, layla dilində, oxşama dilində, ağı dilində ürekdən qələmə, qələmədən varəğa süzülüb. Bu yaralı duyğular qoy torpaq, yurd-yuva həsrəti ilə alışıb yanan insanların hər birinin ureyinə toxum kimi səpilsin, etiraz kimi baş qaldırsın, qisas və intiqama çağırınsın. Bu deyimlərdə gözümüzə sataşan hər bir tarixi ad qəlbimizdəki qəzəb qılıncını itiləsin, damarımızdakı qanı qeyrətə və hərəkətə gətirsin.

Dərd bizi dara bağlar,
 Yol kəsər, ara bağlar.
 QARABAĞI gədənələr
 Meylini hara bağlar?

Şər bizi şərə bağlar,
 Cam ağlar, şərab ağlar.
 Bülbül susub, gül solub,
 Yem olub xara bağlar.

QARABAĞ qara bağlar,
Qismətmiş sara ağlar.
TƏBRİZ göz yaşı töker,
Dərdimdən SƏRAB ağlar.

ŞUŞADAN LAÇINA bax,
QARABAĞDAN XAÇINA bax.
Yazıq anam saç yolur,
Əlində saçına bax.

AĞDAMIN keşik dağı,
Görünmür BEŞİKDAĞI.
Yüz il getməz ürekdən,
Ev dağı, eşik dağı.

Yaman gözə ağ dama,
Gül yanaqdan yağ dama.
Açıla bağlı yollar,
El qovuşa AĞDAMA.

Mey içən cama gəlsin,
Pərvanə şama gəlsin.
Qarabağı sevenlər
Dönsün, AĞDAMA gəlsin.

Çiçəyi bal GÜLABLI,
Qayası sal GÜLABLI.
Yarası üreyimdə
Bir qara xal GÜLABLI.

Durultmur şəh bulağı,
Küsdürdüm ŞAHBULAĞI.
Dərdi dünyanı tutub
Götürüb ah bulağı.

QARABAĞ tülü neylər,
Tarla sünbülü neylər?

Mən ki dərə bilmirəm,
GÜLLÜCƏ gülü neylər?

İLXİÇIDA ilxı yox,
Deyirmanın çarxı yox.
Dağılıb ağ otaqlar
Sahibi yox, xalxı yox.

Bu oba KƏNGƏRLİDİ,
Siperli, sengerlidi.
Dərdi də özü kimi
Ağırdı, ləngərlidi.

XOCALIDA xoca yox,
Cavan ölüb, qoca yox.
Od içində yandırır,
Tüstüsü var, baca yox.

Düz qandı, doğru qandı,
Dərd qandı, ağrı qandı.
Burda nəslim qırılıb,
Ada bax, BAĞRIQANDI.

Zəhəri aş altıdı,
İnləyən DAŞALTIDI.
Xalqın dərdi bir olar
Mənimki beş-altıdı.

Bu dərə nağıl dərə,
Barını ağıl dərə.
Bakıda mən ağlaram,
LAÇINDA OĞULDƏRƏ.

Nuru dağda yayır dan,
Şad xəbər yox bayırdan.
Qalxaram mezarımdan,
Səs gəlsə ÇALBAYIRDAN.

Dağ başı QUBADLIDI,
Şimşəkden qanadlıdı.
Hər gün qisas almağa
Oğulları atlıdı.

Əyinli əyin diler,
Bəysizlər bəyin diler.
BƏRGÜŞADA boylanan
Görəsən, nəyin diler?

Mən qəmin təkəriyəm,
Tək dərdin tək əliyəm.
Çırpınan QUBADLIYAM,
Hönkürən HƏKƏRİYƏM.

Haqqa səcdə qılandı,
Bu torpaq ZƏNGİLƏNDİ.
Boynumuza dolanan
Gör, neçə rəng ilandı.

Zəngilanda qar sızlar,
Qara düşər, yar sızlar.
BAHARLI əldən gedib,
Neyləsin BAHARSIZLAR?

El köçdü, binə qaldı,
Çən sine-sinə qaldı.
Sarı Aşıqla görüş
İnsafa, dinə qaldı.

Qible döş, qible sine,
Qibleyə qible sine.
Kafər ayağı deydi
YAXŞININ qiblesinə.

Ünüm ərşə yayıla,
Qan coşa, səbr ayıla.

DİRİDAĞA səs düşə,
Qovuşam CƏBRAYILA.

Cəbrayılım CANLIDI,
HACILI, MƏRCANLIDI.
Kəhrizlər qana batıb,
Düşməni əli qanlıdı.

Vətəndə ömür varlı,
Daş varlı, dəmir varlı.
Varı əlindən gedib,
Varsızdı ƏMİRVARLI.

Sev dağı, bəyən düzü,
Al yaşıl geyən düzü.
Qurbani bir saz çala,
Gül açə GƏYƏN düzü.

Bu qaya QARAQAYA,
Baş əydi sara qaya.
XOCALI kül olandan
Bağrımda yara qaya.

İş gəlib işdən keçib,
ŞİŞQAYA şişdən keçib.
Mənə dəyən yaranın,
Fəndi keşişdən keçib.

Sünbüləm dəndən uzaq,
Yaylağam səndən uzaq.
Tanrım, necə dözüürəm,
QIRXPİLLƏKƏNDƏN uzaq?

Kəndimiz MEŞƏLİDİ,
Qoynu bənövşəlidı.
Həsretdən sərxoş olub,
Kəderdən nəşəlidı.

Yas yası baxta düzdü,
Zamana, vaxta düzdü.
Göz yaşlarım KƏLBƏCƏR,
Nisgilim TAXTA DÜZÜ.

Yaman qonşu himlədi,
Yaralarım simlədi.
Qəlbi qəm qıfılladı,
Canı dərd tilsimlədi.

Hamının anası dərd,
Dünyanın mənası dərd,
Heç vaxt tək buraxmadı,
Toyu sevinc, yası dərd.

Bəxt yönü bərdən düşə,
İşiq səhərdən düşə.
Sevinc hər axşam gələ,
Dərd bizə hərdən düşə.

Saçda dən doğulmuşam,
Dərdə tən doğulmuşam.
Ana bətnindən əvvəl
Mən derddən doğulmuşam.

Çöldə yanan zəmidə,
Suda batan gəmidə.
Bu çalxanan dəryalar
Ürəklərin qəmidə.

SOFULU ah-zardadı,
Canım BARXUDARDADI.
BAĞANİS – AYRIM yanıb,
ƏSKİPARA dardadı.

İşlərin tərsinə bax,
Tarixin tərsinə bax.

Düşmənin hikkəsinə,
Tanrının hirsinə bax.

Gözümdən iraq yerlər,
Gözümə çıraq yerlər.
BƏRÇALITƏK yetimdi
Vətəndən qıraq yerlər.

Hardasan, KƏRKÜKÜM, gəl,
Çəkilməzdi yüküm, gəl.
MOSUL dedim, ağladım
Biz-biz oldu tüküm, gəl.

Hər oymaq, hər kənd ağlar,
Dərdimdən DƏRBƏND ağlar.
Dərdə şeir yazaram
Hər misra, hər bənd ağlar.

Əyilən qəddim, haray,
Çağıraram, cəddim, haray.
RƏVAN, səsime səs ver,
Gəl, ÇUXURSƏDDİM, haray.

Evi olmaz abadan,
Gələnin yox AĞBABADAN.
Babam dağdan ayrılıb,
İnciyib dağ babadan.

BƏŞKEÇİD başdan ağlar,
Kırpikdən, qaşdan ağlar.
Gecələr yuxu yatmaz
Durur obaşdan, ağlar.

XƏTAYİ atamızdı,
Sevgisi butamızdı.
Sevinci sevincimiz,
Xatası xatamızdı.

Yol gedəm ƏRDƏBİLƏ,
Dağ çəkəm dərdə bilə.
Mən çalam, yar oxuya,
Sim bilə, pərdə bilə.

Ərkimdi ƏRK QALASI,
Dünəni dərk qalası.
Tufanlı tarixlərin
Dizləri bərk qalası.

Gözde bəbək qalası,
Odu BABƏK QALASI.
Səsinə səs verməsək,
Meydanda tək qalası.

Kamanım, neyim ağlar,
Dizimdə heyim ağlar.
Quzeye qovuşmasa,
Ağlar güneyim ağlar.

Könlü imanlı gəzir,
Başı tufanlı gəzir.
ÇÖHRƏQANLI dünyanı
Çöhrəsi qanlı gəzir.

Göy ağlar, tavan ağlar,
Gənc ağlar, cavan ağlar.
XANQIZI gözü yolda,
Sızlar, NATƏVAN ağlar.

Gədələrdə hədə var,
Hədələrdə zədə var.
ƏLƏSGƏRSİZ, GÖYÇƏSİZ
Necə deyim dedə var?

Kəklük fərəsiz qalıb,
Ovu bərəsiz qalıb.

Küskündü VURĞUN ruhu,
DİLCAN dərəsiz qalıb.

Qurd yedi kəli dağda,
İtirdi əli dağda.
VURĞUN-ŞƏMŞİR dastanı
Dustaqdı DƏLİ DAĞDA.

Bu millət şərə düşdü,
Dağ uçdu, dərə düşdü.
ŞƏMŞİRİM AĞDABANA,
GÜLÜM TƏRTƏRƏ düşdü.

Yaş gözü yudu getdi,
Qəlbimin odu getdi.
Şəhidlər sıralandı,
Birinci XUDU getdi.

Oğul bizim canımız,
Ata dın-imanımız.
XƏLİL-TƏBRİZ dastanı
Şəhidlik dastanımız.

Qeyrət göynər, ar sızlar,
Yarsız qalsa, yar sızlar.
Burda BƏXTİYAR yanar,
Orda ŞƏHRİYAR sızlar.

Sevinci az elədi,
Dərdi taraz elədi.
Həsretimiz Məmmədi
MƏMMƏD ARAZ elədi.

Göy köhləni, Ay nalı,
Gözü səngər, Aynalı.
Necə yaddan çıxardım
HÜSEYN OĞLU ZEYNALI?

Gözü yolda qız qalar,
Qılıncım qınsız qalar.
MƏMMƏD ASLANSIZ ölər,
AĞA LAÇINSIZ qalar.

Yarsızam, yarım layla,
Layla, ŞAHMARIM layla.
Elə keşik çəkənim,
Yurda qahmarım, layla.

Dilimiz qısa qaldı,
Yasımız yasa qaldı.
Çadırlara dil demək
AQL ABBASA qaldı.

Arx dərdim, dəhnə dərdim,
Tamaşa, səhnə dərdim,
Ağlar təzə dərdimə,
Dil deyər köhnə dərdim.

ZƏNGƏZUR zəngim, haray,
Döyüşüm, cəngim, haray.
Yurd həsrəti çəkəndən
Açılmır rəngim, haray.

Başım üstən sar keçər,
Sar məni basar keçər.
Müxənnətə yurd olub,
Yasadı BASARKEÇƏR.

Gül çəmənin mehrimi,
Qaya dağın möhrümü?
MEHRİM uzaqda qalıb
Kıme salım mehrimi?

ÜZ kəndi, ÜZ elləri,
Yanşaq, qopuz elləri.

Hanı bəy babalarım,
Hanı OĞUZ elləri?

Bəxdim bağa-bostana,
Həsret döndü dastana.
Görünmür PALANTÖKƏN,
GÜLLÜ YURD, AĞYASTANA.

Yandıran sənəm ola,
Od tutan sinəm ola.
SARIYAL göy yaylağım,
ÇADIRDAŞ binəm ola.

YAYÇI DÜZÜ yaylamaz,
Könlümə nur paylamaz.
Mən onu çağırmasam,
O məni haraylamaz.

KİRS dağa gəl-gəl deyəm,
Boz başına ləl deyəm.
Şərimi şirin yazam,
Sözümü gözəl deyəm.

SALVARTI mənim idi,
Sünbülüm, dənim idi.
BƏRK DƏRƏNİN bərkliyi,
Düşməne qənim idi.

Gur çaylarım gur idi,
Həsret gördü qurudu.
Göz görmür, əl yetişmir,
Necə gəzim URUDU?

Səllərin səsindeyəm,
Zilində, pəsindeyəm.
Hər dən ələ bilirəm
OXÇU dərəsindeyəm.

Canımda bir sazaq var,
Yaxın yoxdu, uzaq var.
Nə NÜVƏDİ, QAÇARAN,
Nə də ki, AĞBULAQ var.

Elim-günüm QƏMƏRLİ
Gözəlləri nəmərlı.
Əli daşdan xınalı,
Beli güldən kəmərlı.

Bu bölgə AXTARDIMI,
Gözden uzaqdadımı?
Ondan ayrı düşənlər,
Daşdırmı, taxtadımı?

Gözümüze çən gəlib,
Dərd dağlara tən gəlib.
AŞIQ SADIQ yağısı
DƏRƏÇİÇƏKDƏN gəlib.

Dərd bizi yedi getdi,
Sözünü dedi getdi.
Göz yumdum ZƏNGİBASAR,
Göz açdım VEDİ getdi.

Ruh uçar, can tapılmaz,
Dərdə dərman tapılmaz.
VEDİDƏ tufan qopub,
Bir də FƏRMAN tapılmaz.

İçən su içməz oldu,
Göz gözü seçməz oldu.
DƏDƏLİ körpüsündən
Dədələr keçməz oldu.

DİKPİLLƏKƏN, MIXTÖKƏN
Oldu yada diz çökən.

SARIYERİN dərddi
Bağrımı didib sökən.

Tapıb bir belə göllər,
Qəmginmi ALAGÖLLƏR?
Üstə çən-duman çöküb
Bürünüb şala göllər.

Xeyrimizə şər dəydi,
Qəddimizi dərd eydi.
Əyilməzdi ƏYRİCƏ,
ƏYRİCƏNİ dərd eydi.

QAZAN gölün qazanı,
Qaytara yol azanı.
Yurdu məndən ayıran,
Allah versin cəzani.

Dağ üstündə dağ idi,
SOĞANLI yaylaq idi.
Gülləri balla, qaymaq,
Çiçəkləri yağ idi.

Dağ kimi duran ola,
Toy-büsat quran ola.
Yayda arxam, həmdənim
TƏKƏDONDURAN ola.

ARPAÇAY aşıb-daşar,
Bulaqlar sızıl-daşar.
DƏRƏLƏYƏZ deyəndə
Huş gedər, ağılım çəşar.

Hanı BAŞGÖZƏLDƏRƏ,
Gözə qaş GÖZƏLDƏRƏ.
VERS dağı kirpikdə nəm,
Gözde yağ GÖZƏLDƏRƏ.

Deyişen adlar, haray,
Sınan qanadlar, haray,
Doğmalar yas içinde,
Kefdedi yadlar, haray.

Kimdi yağım, kim, Allah?
Hardadı səhvim, Allah?
Torpağın itkisidi
Ölümüm, məhvim, Allah.

Nəsil qoru, ad daşı,
Damağında dad daşı.
Torpaq itirən kəsin
İtər ruhu, yaddaşı.

İnsanam, əlim hanı?
Dənizəm, ləlim hanı?
Axrım bu imiş demək,
Mənim əvvəlüm hanı?

Ahımdan duman sızlar,
Din yanar, iman sızlar.
Torpaq imanım idi
Aldılar imansızlar.

Qovrulan içim, layla,
Günahım, suçum, layla,
Mən nə qədər yol gedim?
Dayanmır köçüm, layla.

Burulğan burdu bizi,
Düşməni uçurdu bizi.
Tapdı zəif damarı,
Arxadan vurdu bizi.

Qovuşmadım haqlara,
Yem oldum balıqlara.

Nə var görüşlərdə var
Lənət ayrılıqlara.

Dad aldılar dadımdan,
Üzdülər əcdadımdan.
Mənə bir toy tutdular
Adım çıxdı yadımdan.

İtənlər ələ gəlməz,
İstərəm gələ, gəlməz.
KƏRƏM yüz yol çağırırsa,
Köməyə lələ gəlməz.

Sordular qanım getdi,
Aldılar canım getdi.
Torpağım gedən günü
Dinim-imanım getdi.

Can bağçalar, can bağlar,
Yaralarım şən bağlar.
Bayatı bir zəmidə
Dərzi ZƏLİMXAN bağlar.

ƏMRAH DAYI

Qışın oğlan vaxtı bir hava çaldın,
Açıldı könlümdə yaz, Əmrah dayı.
Bulaqlar qaynadı, gözlər süzüldü,
Gözəllər elədi naz, Əmrah dayı.

Min ömür uzadıb, ömür üzməyib,
Yersiz oynamayıb, yersiz süzməyib,
Usta bağlamayıb, zərgər düzməyib,
Sənə haqdan gəlib saz, Əmrah dayı.

Adın bir şöhrətdir obaya, elə,
Zəlimxan adına nə yazıb hələ?
Yüz il yaşasan da sən indən belə,
Az olar yenə də, az, Əmrah dayı.

AŞIQ KAMANDARA MƏKTUB

Ağrını, azarı qoyma yaxına,
Durma, usta tərpen, usta Kamandar.
Tutular gözlərim, yanar ciyərim
Görsem o telləri pasda, Kamandar.

Bəzəsin məclisi söhbətin xası,
Qoyma göz açmağa nisgili, yası.
Amandı, quyudan qurtar Abbasi,
Saxlama Gülgezi yasda, Kamandar.

Sazdı, havacatdı könlümün yarı,
Odur Zəlimxanın dövləti, varı
Beş gün ömrüm olsa, bölərəm yarı,
Verərəm sənə kimi dosta, Kamandar.

ƏDALƏTİ DİNLƏDİM

Kim keçərdi o keçdiyi yolları?
Kim aşardı o aşdığı yolları?
Kim vurardı o vurduğu xalları?
Əfsanəni, həqiqəti dinlədim,
Bir məclisdə Ədaləti dinlədim!

Barmağında köz olmuşdu təzənə,
Biz yanırdıq, ocağa nə, közə nə?
Daş deyərdim alışımayıb dözənə,
"Yandım" deyən təbiəti dinlədim,
Bir məclisdə Ədaləti dinlədim!

Tellərə bax, nə hikmətdi, nə sirdi?
Yenə qəlbim güllərinə əsirdi.
Qılınc kimi doğrayırdı, kəsirdi,
Pərdələrdə cəsərəti dinlədim,
Bir məclisdə Ədaləti dinlədim!

Həç bilmədi soyuq nədi, isti nə,
Baş endirdi telli sazın üstünə.
Talan etdi, durdu canın qəsdinə,
Neçə-neçə hekayəti dinlədim,
Bir məclisdə Ədaləti dinlədim!

Kərəm dağda Lələsini itirdi,
Abbas köçü yurddan-yurda ötürdü.
Qərrib özün Şahsənəmə yetirdi,
Ayrılıqdan şikayəti dinlədim,
Bir məclisdə Ədaləti dinlədim!

Söhbətini baxış dedi, göz dedi,
Tahir yenə Zöhrəsinə döz dedi,
Vaqif coşdu, gözəllərə söz dedi.
Dönə-dönə məhəbbəti dinlədim,
Bir məclisdə Ədaləti dinlədim!

Zili, bəmi bir-birindən təzə-tər,
Səs-sorağa gəldi Vurğun, Ələsgər!
Mün nəfərə layla çaldı bir nəfər,
Ölməz olan bir sənəti dinlədim,
Bir məclisdə Ədaləti dinlədim!

AŞIQ XANLARA

Deməsin dəlidi huşsuz görəndə,
Yersiz qınamasın baxanlar məni.
Qalarmı başımda ağlım, kamalım,
Azdımı yandırır baxanlar məni?

Aşıqın istəyi, gözəlin nazı,
Gətirər hər ömrə baharı, yazı.
Bilər nə deməkdi aşığın sazi,
Duyar sələ dönüb axanlar məni.

Ruhlar cərgəsində çəker sanımı,
El deyəritirdim Zəlimxanımı.
Xalları, gülləri alıb canımı,
Ya saz öldürəcək, ya Xanlar məni.

BU, SAZDIMI

Bu, sazdimı, ovsundumu,
Tələ bax, Allah, tələ bax!
Pərdə üstə dalğalan
Tülə bax, Allah, tülə bax!

Bir dəlisov atdı yenə,
Haqqa çatacatdı yenə,
Yeri göyə qatdı yenə,
Zilə bax, Allah, zilə bax!

Uçan dağım, dərəm oldu,
Yanan bəndim, bərəm oldu,
Mahmud döndü Kərəm oldu,
Külə bax, Allah, külə bax!

Nəfsi təzə, neğməsi tər,
Xan Əslinin düyməsi zər.
Açılbdı gümüş kəmə, r,
Belə bax, Allah, belə bax!

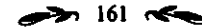
Ürəyimi qan ələyən,
Bağrımı şən-şən ələyən,
Məni Zəlimxan ələyən
Elə bax, Allah, elə bax!

TELLƏR

Yenə nə nələdi, yenə nə sədi,
Nədir o çəkdiyən haray, a tellər?
Yenəmi ayrıldı Gəncədən Kərəm,
Yenəmi dağıldı saray, a tellər?

Əslinin həsrəti, Qərribin qəmi,
Yükünü kədərdən götürmüş gəmi.
Məcnun intizarı, Leyli sitəmi
Haraya, sığışar, haraya, tellər?

Şair Zəlimxana doğmadır adın,
Qəddar düşmənisən sənətə yadın.
Sən bizi Allahdan az yandırmadın,
İnsafı gətirsək araya, tellər.

BƏLKƏ

Aşiq, ağrın alım, bir "Qaytarma" çal,
İnciyən gözəlim qayıda, bəlkə.
Sazda "Müxəmməs"im, tarda "Segah"ım,
Bayatım, qəzəlim qayıda, bəlkə.

Boranı əyləne, qışı dayana,
Tökə etəyindən daşı, dayana.
Ağlayan gözünün yaşı dayana,
Axırım, ezəlim qayıda, bəlkə.

Gəlişi qaytara ötən çağları,
Sağala aşiqin sinə dağları.
Gözə Zəlimxanla yaşıl bağları,
Söhbəti məzəlim qayıda, bəlkə.

DİNDİRƏ

Mənim bu yerimdə bir Güneş doğa,
Əridə atəşi qarı, dindirə.
Güllərin gözündən bir öpüş ala,
İncə çiçəkləri arı dindirə.

Eşqimin başında duman olmaya,
Bir də ayrılığa güman olmaya.
Arada-bərədə yaman olmaya,
Nola, Yaxşısını Sarı dindirə.

Çəkilə qapımdan qışın ayazı,
Dərinlər batıra eşqidayazı.
Həbil kamançanı, Kamandar sazı,
Əhsən asta-asta tarı dindirə.

Qəlbe sevinc adlı bircə qol gələ,
Dolana boynuma qoşa qol, gələ.
Budaqlar sallana, payız bol gələ,
Bağbanı bağların barı dindirə.

Zəlimxan, həsrətin ömrü az ola,
Saz şahlıq eyləyə, aşiq saz ola.
Yerlə göy birləşə, bir avaz ola,
Bəlkə, küsdürdüyün yarı dindirə.

AŞIQ ƏMRAH

Çox ustadlar gördü gözüm,
Əmrah bir gəldi, bir getdi.
Telli sazın meydanında
Əmrah şir gəldi, şir getdi.

Gah qış oldu, gah yaz oldu,
Həm ney oldu, həm saz oldu,
Təbi daşqın Araz oldu,
Əmrah Kür gəldi, Kür getdi.

Pərdə-pərdə, xana-xana
Hopdu ruha, keçdi qana.
Ocaq oldu yana-yana,
Əmrah pır gəldi, pır getdi.

Başımıza gəldi nələr,
Ay Zəlimxan, qaldıq mələr.
Açıldı çox möcüzələr,
Əmrah sir gəldi, sir getdi!

ÜÇ MÜQƏDDƏS DUYĞU

Üreyimdə üç müqəddəs duyğu var:
Bir övladım, bir qələmim, bir sazım.
Çırağıdı taleyimin, baxtımın
Bir övladım, bir qələmim, bir sazım.

El mənimdi, özülüm var, himim var,
Bir kök üstə min nəgməli simim var
Qoy danışsın kim olmuşam, kimim var,
Bir övladım, bir qələmim, bir sazım.

Övlad ruhum, qələm dilim, saz köküm,
Hər üçünə səcdə qılım, diz çöküm.
Dərdim olsa, həm dərməndi, həm həkim
Bir övladım, bir qələmim, bir sazım.

Əzizləyər torpağımı, havamı,
Döyüş olsa, özü çəkər davamı.
Məndən sonra dövrənamin davamı
Bir övladım, bir qələmim, bir sazım.

Bir çiçəyəm, torpağım var, göyüm var,
Bir ürəyim, kamanım var, neyim var.
Bu Vətənin keşiyində neyim var:
Bir övladım, bir qələmim, bir sazım.

GİLEYLİ DOSTUMA

Küsmə təbietin şıltaqlığından,
Duman bu dağlardan getmir, getməsin.
Torpaq yanımızda, su yanımızda,
Əlimiz bir yana yetmir, yetməsin.

Cana dərd eləmə çəni, dumanı,
Nə ahı yaxın qoy, nə də amanı.
Mən sazı götürürəm, sən də kamanı,
Bülbül özü bilər, ötmür, ötməsin.

Əgər ağıl varsa başın içində,
Dileklər gül açar daşın içində.
Zəlimxan yaz tapar qışın içində,
Tek arzu tükənib, ömür bitməsin!

ÇƏKƏR

Aşıq el oğludu, el anasıdı,
Qəlbindən fərəhlə qəm şirə çəkər.
Bağban da özüdür, bağ da özüdür,
Həm çiçək yetirər, həm şirə çəkər.

“Yanıq Kərəmi”ni gətirsən dile,
Əriyer odunda dağ gile-gile.
İncə barmaqların dad verər zilə,
Usta əllərindən bəm şirə çəkər.

Zəlimxan yollarda min köhlən yora,
Qəlbi düşən deyil heç zaman tora.
Çəkməz nanəcibə, çəkməz nankora,
Çəkse, Ələsgərə, Şəmşirə çəkər!

SARILDIĞIM SAZDI MƏNİM

Əzizlərəm ana kimi,
Sarıldığım sazdı mənim.
Sığallaram sona kimi,
Sarıldığım sazdı mənim.

O, çiçəkdi, arı mənəm,
O, zirvedı, qarı mənəm,
O, bağbandı, barı mənəm,
Sarıldığım sazdı mənim.

Dillənmişəm dili kimi,
Danışmışam teli kimi,
Yüksəlmişəm zili kimi,
Sarıldığım sazdı mənim.

Həqiqətim, doğrum odur,
Məşəqqətim, ağrım odur,
Göz-göz olan bağrım odur,
Sarıldığım sazdı mənim.

Bir Qərnbəm, qürbətimdi,
Bir Məcnunam, həsrətimdi,
Bir Kərəməm, hicrətimdi,
Sarıldığım sazdı mənim.

Ağrıdı, ah vergisidi,
Tanrının şah vergisidi,
Ruhu Allah vergisidi,
Sarıldığım sazdı mənim.

Odum orda, qorum orda,
Gücüm orda, zorum orda,
Qəbrim orda, gorum orda,
Sarıldığım sazdı mənim.

Qorqud quran bir yuvadı,
Yunusdan qalan havadı,
Dərək etməyən binevadı,
Sarıldığım sazdı mənim.

Çiçəklər yazdan doğulub,
Gözəllər nazdan doğulub,
Zəlimxan sazdan doğulub,
Sarıldığım sazdı mənim.

BU SAZ KİMİ

Təpə-dırnaq dərd oluram, vərəm oluram,
“Dilqəmi”yə qanad verən bir qəm oluram.
Qərib olur, Məcnun olur, Kərəm oluram,
Heç nə məni bu saz kimi oxuda bilmir.

Mən bu sazın dili kimi, əli kimiyəm,
Hər xalında məcnunlaşan dəli kimiyəm.
Mən bu sazdan yapışanda zəli kimiyəm,
Heç nə məni bu saz kimi oxuda bilmir.

Ciyərimiz dərd adlanan bir şişdən keçib,
Tilsimdəyik, tilsimimiz keşişdən keçib.
Saz neyləsin, baxıram ki, iş işdən keçib,
Heç nə məni bu saz kimi oxuda bilmir.

Çeşmə coşur, çay hönkürür, bulaq oxuyur,
Könül dinir, dil tərpenir, dodaq oxuyur.
Kökün şirin nəğməsini budaq oxuyur,
Heç nə məni bu saz kimi oxuda bilmir.

Dumana bax, qəlbim onu qalxan ah bilər,
Şah Xətai nələr çəkib, onu şah bilər.
Bu saz nədi, bəndə bilməz, bir Allah bilər,
Heç nə məni bu saz kimi oxuda bilmir.

Tanrı bizə bu dünyanı tamaşa verib,
Eşq odunu gah ürəyə, gah başa verib.
Heç kəs mənim dərdim ilə baş-başa verib
Bu saz kimi göz yaşları axıda bilmir,
Heç nə məni bu saz kimi oxuda bilmir.

NƏ DEMİŞƏM Kİ...

*Nə gözəl demisən, şair Zəlimxan
Oxucu məktubundan*

Qardaş, bal olsa da dostun tərifi,
Hələ bu torpağa nə demişəm ki...
İlahi baxışı seven ürəyə,
Nəğməli dodağa nə demişəm ki...

Fikrin sərhədi yox, eşqin sahili,
Dərələr bəmidir, zirvələr zili.
Qələmdə Allahın danışan dili,
Qələmə, varğa nə demişəm ki...

Yersizdir təkəbbür, yersizdir qürur,
Mövzu var, yetimtek boynunu burur.
Hələ yazılmamış kitablar durur,
Bu şama, çırağa nə demişəm ki...

Əslindən uzaqdır əslini danan,
Kökünə tapınar düşünən, qanan.
Ulu Borçalıda od tutub yanan
Mübarək ocağa nə demişəm ki...

Arzular muncuq tek düzülər səfə,
Çatdırar ömrümü şana, şərəfə.
Sanki söz deyirəm birinci dəfə,
Yaxına, uzağa nə demişəm ki...

Salsın sinəm üstədən yolu çeşmələr,
Eşq ilə doludur, dolu çeşmələr.
Saflığa çağırır ulu çeşmələr,
Çeşməyə, bulağa nə demişəm ki...

Ömür pay olmasın qara yellərə,
Təzə vurulmuşam qızılqüllərə,
Gərdənə tökülmüş qara tellərə,
Yar gəzən oylağa nə demişəm ki...

Yetirdi özünü min ilin başı,
Ömrüm bir əsrə durdu yanaşı.
Hələ çatılmasın şairin qaşığı,
Bu vaxta, bu çağa nə demişəm ki...

Fikrin qanadları görilməlidir,
Eşqin meyvələri dərilməlidir.
Şair nəfəsiylə, şair sözüylə
Ölmüş duyğular da dirilməlidir.

Tanrıdan pay olan, Allahdan gələn
O səsə-sorağa nə demişəm ki...
Uzaq ulduzlara, ulu göylərə,
Çiçəyə, yarpağa nə demişəm ki...
Müqəddəs torpağa nə demişəm ki...

DEYİŞMƏLƏR

OSMAN SARIVƏLLİYLƏ

Zəlimxan Yaqub

Gəl çıxmaq görməyə, ay Osman qağa,
Gözleyir yaylaqda gözəllər səni.
Şair hanı deyib yollara baxır,
O yerlər çox görüb əzəllər səni.

Osman Sarıvəlli

Quzeydə ağaran qayamı, qarmı,
Yaşıl yaylaqların heç tayı varmı?
Üç günle, beş günle doymaq olarmı?
Dağlardan doymağa yüz illər görək.

Zəlimxan Yaqub

MİN DƏFƏ GÖRSƏ DƏ, DOYMAMIŞ BAXAN,
ŞƏRİNDİ DAĞLARDAN SÜZÜLEN, AXAN.
KİMDİ QOCALIĞI BAŞINA QAXAN,
DƏ, NİYƏ KÖVRƏLDİR XƏZƏLLƏR SƏNİ?!

Osman Sarıvəlli

Qonardı xəyalım Qoşqar dağına,
Quş kimi qalxardım yar oylağına.
Ömür bağçasına, könül bağına
Vaxtsız düşməyeydi xəzəllər görək.

Zəlimxan Yaqub

Çiçəklər döşənib sən gələn yola,
Qışda da inanma saralıb-sola.
Təbiət zamanla verib qol-qola,
Yaşadar qəlbində yüz illər səni.

Osman Sarıvelli

Daha səməndimin ağarıb yalı,
Sökülüb dırnağı, tökülüb nalı.
Dağlara çıxmağa qalmayıb halı,
Gədəydim o yerə özəllər gerek.

TƏBRİZLİ QARDAŞIM SÖNMƏZLƏ

Zəlimxan Yaqub

Qardaş, sənın ɵllərini sıxanda
Döndü qəlbim yenilməzə, dönməzə.
Bele yerdə qoy anamız təbiət
En deməsin zirvələrdən enməzə.

Sönmez

Qardaş, mənı sən bağına basarkən
Danış! – dedin danışmaza, dinməzə.
Mən danışdım, sən də qulaq asarkən
Cana sindi dedin canasınməzə.

Zəlimxan Yaqub

Duyan könül heç olmasın viranlıq,
Qoy dağılsın başındakı qaranlıq.
Gəl unudaq dərdimizi bir anlıq,
Bu xoş gündə mən mey olum, sən meze.

Sönmez

Sazlı, sözlü şairimsən, al mənı,
Bir saz kimi al döşünə, çal mənı.
Qoy yetişim, dərməsinlər kal mənı,
Bəlkə, dönüm sənın kimi dönməzə.

Zəlimxan Yaqub

Aya deyək, bulud altıda yatmasın,
Günə deyək, dağ dalında batmasın.
Vaxta deyək, hələ gəlib çatmasın
Son danışiq, son zarafat, son meze.

Sönmez

Gəlib gözdüm dağda, daşda, düzdə mən,
İçim coşdu, kövrəlmədim üzde mən.
Əgər dünən sönmez idim sözdə mən,
Mənada da döndüm bu gün Sönmeze.

Zəlimxan Yaqub

Həsretə bax! O bir daşdı, o divar,
Vüsala bax! Odu dövlət, odu var.
Ürəyimin nə ki sönmez odu var,
Sovqat olsun Zəlimxandan Sönmeze!

Sönmez

Mərd oğullar doğru yolu seçsələr,
Haqq yolunda şirin candan keçsələr,
Azadlığın şərbətini içsələr,
Süfrəmizdə Ay mey olar, Gün meze!

AŞIQ KAMANDARLA

Zəlimxan Yaqub

Dünya bülbüllü bir bağıdır,
Sən ötməsən, mən ötmərəm.
Bu sehrdən, bu sevdadan
Sən getməsən, mən getməərəm.

Aşıq Kamandar

Bu dünya bir güllü bağıdır,
Sən açmasan, mən açmaram.
Öz ətirini bənövşə tək
Sən saçmasan, mən saçmaram.

Zəlimxan Yaqub

Biz bir eşqin butasıyıq,
Gülü gülə tutasıyıq,
Bir çəməndə bitəsiyik,
Sən bitməsən, mən bitmərəm.

Aşıq Kamandar

Hikmət var, hikmət doludur,
Ulusdan, eldən uludur.
Mənim yolum haqq yoludur,
Sən çəşmasan, mən çəşmaram.

Zəlimxan Yaqub

Qalalar var, yapan mənəm,
Qayalar var, çapan mənəm,
Seni məndə tapan mənəm,
Sən itməsən, mən itmərəm.

Aşıq Kamandar

Halallıq axsa qanından,
Od törəyər od canından.
Həqiqətin meydanından
Sən qaçmasan, mən qaçmaram.

Zəlimxan Yaqub

Tər çiçək ollam yazına,
Gümüş tel ollam sazına,
Zəlimxanam, murazına
Sən yetməsən, mən yetmərəm.

Aşıq Kamandar

Kamandaram həvəsində,
Yurd-yuvam var nəfəsində.
Ariflərin məclisində
Sən coşmasan, mən coşmaram!

AZAFLI MİKAYILLA

Zəlimxan Yaqub

Ay bulaq başına tələsən gözəl,
Könlümü əlimdən al, yavaş yeri.
Tərpənər yerindən dağların mehi,
Sürüşər başından şal, yavaş yeri.

Mikayıl Azaflı

Gözəllər eşqiylə çağlayan şair,
Qocanı da yada sal, yavaş yeri.
Qəlbini qəlbimə bağlayan şair,
Ay qarasaç, qaldı, çal, yavaş yeri.

Zəlimxan Yaqub

Ötməsin, aylara, illərə yalvar,
Gəzməyə nə qədər çiçəkli yal var.
Lələyə bənzəmə, bağrında xal var,
Düşməsin qəlbimə xal, yavaş yeri.

Mikayıl Azafılı

Hər uca dağlardan səfa gözləmə,
Hər həkim əlindən səfa gözləmə.
Hər keçən gözəldən vəfa gözləmə,
Sayma hər şirini bal, yavaş yeri.

Zəlimxan Yaqup

Üstümə od tökər, yel esdirərsən,
Bağrımın başında tel esdirərsən.
Dəyməmiş meyvəni tələdirərsən,
Düşər budağından kal, yavaş yeri.

Mikayıl Azafılı

Aşiq var ki, bülbül, gül aşiqidir,
Aşiq var ki, sərvət, pul aşiqidir.
Azafılı Mikayıl el aşiqidir,
Gəl onun həmdəmi ol, yavaş yeri.

Zəlimxan Yaqup

Senin şöhrətini aləmə yayır,
Zəlimxan özünü bəxtəvər sayır.
Qara saçlarından üçcə tel ayır,
Sevdiyim havanı çal, yavaş yeri!

AŞIQ ŞƏMŞİRLƏ

Zəlimxan Yaqup

Sənsiz Kəlbəcərdə darıxmazmı saz?
Yatma, bu yastıqdan dur, Dədə Şəmşir.
Ellər meclisinə bərəkət kimi
Yağsın sifətindən nur, Dədə Şəmşir.

Aşiq Şəmşir

Dürlü sözün nələr saldı yadıma,
Düşdü xəyalıma hara, Zəlimxan?
Ata övladına həsrət qaldımı,
Sənətkarı axtar, ara, Zəlimxan.

Zəlimxan Yaqup

Gümüşü tellərə çəkilsin sığal,
Ruhuma naxışdı hər vurulan xal.
Ömrün doxsanında "Qəhrəmanı" çal,
Desinlər eşqinə kür, Dədə Şəmşir.

Aşiq Şəmşir

Sığallı tellərə nə lazım sığal,
Fəhmimdə fərasət, başımda kamal.
Bir "Cəngi" oxuyum, eşit, ləzzət al,
Ses yayılsın o dağlara, Zəlimxan.

Zəlimxan Yaqup

Gör nələr yetirib bu ana torpaq,
Atalar kök olub, oğullar budaq.
Qurbanın əliylə çatılan ocaq
Gur olsun, daha da gur, Dədə Şəmşir.

Aşiq Şəmşir

Buraq təzənəni, tel budu, dostum,
Duraq xidmətində, el budu, dostum.
Qurbanın qoyduğu yol budu, dostum,
Rəhmət böyük sənətkara, Zəlimxan.

Zelimxan Yaqub

Gəl qoyma cavabsız sual-sorğunu,
Etmə Zelimxanı illər yorğunu.
Ceyran bulağından soruş Vurğunu,
Meclisi təzədən qur, Dədə Şəmşir.

Aşıq Şəmşir

Fikir ver Şəmşirin çəkdiyi aha,
Söz ağır getməsin qadir Allaha.
Vurğunu çağırmaq çətindir daha,
Qövr edir sinəmdə yara, Zelimxan.

Poemalar

SAZ

Sənsiz mənim bir məclisim,
Bir şənliyim olarmı heç?
Adın ilə öyünməse,
Ahənginlə döyünməse,
Sinəm sözle dolarmı heç?
Qorqud dədəm, ozan babam!

Qılınc belə kəsəmməzdi
Sənin ağlın, huşun kimi
El-obanın üstə sarı
Dərd gələndə qoşun kimi,
Bir qopuzun sehrı ilə
Qəm səfini pozan babam!

Hər gün sənə oğlun kimi
Dürlü-dürlü salam dedim.
Yaratdığın hikmətlərə
Öz səngərim, qalam dedim
Arzuladım, bahar sevgim,
Heç görməsin xəzan, dedim!

Körpələrin bəbəyinə
Gözlərindən od verənim!
Torpağımın nemətinə
Qopuzuyla dad verənim!
Hünərinə əhsən deyib,
İgidlərə ad verənim!
Hər bir sözün mənasını
Yüz mətləbə yozan babam!

Qoy mən sənə ellər üçün
Qəlbin susmaz simi deyim.
Keçmişimin özul daşı,
Bünövrəsi, himi deyim.

Sənə bənzər bir ağsaqqal
Səndən özgə kimi deyim?
Tariximi tarixlərə
Naxışlarla yazan babam!
Qorqud atam, ozan babam!

Sinələrdə dinən sazı
Daşdan-daşa çalan oldu,
Saz yaşadı!
Yeriş etdi qəm ləşkəri,
Könül şəhri talan oldu,
Saz yaşadı!
Şəriətə ziddir deyib,
Ocaqlara qaladılar.
Havacatı haram bilib,
Yası yasa caladılar,
Saz yaşadı!
Ellər özü heç elədi
El bağına daş atanı!
Məclislərdə başa çəkdi
Telli sazı yaşadanı!
Qarşı yatan qarlı dağlar
Elimizə yaylaq oldu.
Qurumadı "axar sular"
Könümüzə bulaq oldu.

Ad qoydular bayramında
Boy boyladın, soy soyladın.
Hünərsizə ad vermədin,
Nə söylədin, yey söylədin.
Burla xatın, Banuçiçək
Bizə doğma ana, bacı,
Ayağını öpən yerlər
Başımızın qızıl tacı!
Yüz illəri saldı yola,
Azalmadı xalqın yene
Ağsaqqala ehtiyacı!

Ay dedə Qorqudum mənim!
Arxalandım adındakı
Söz kökünə, qor kökünə,
Heç sönmedi odum mənim!
Hesrətləri qovuşduran,
Xataları sovuşduran,
Bir başbilən, bir er kimi,
Söz yurduna sərkər kimi,
Hər istəyin, hər diləyin
Atasısan, anasısan.
Ömrüm boyu üreyimdə
Məşəl olub yanasısan.
Sənin səsin haqq səsidir,
Uluların nəfəsidir!
Alqışlasan, sevincimdən
Göylər qədər ucalaram!
Qarğılaşsan, kədərimdən
Birçə gündə qocalaram!
Nə yaxşı ki, baba olan
Qarğamaz öz nəvəsinə.
Nəsil-nəsil qanad verər
İnsanların həvəsinə.
Yüksəklərə uçmaq üçün,
Mən də qanad istəyirəm.
Zirvələri qucmaq üçün,
Səndən inad istəyirəm.
Gözlerimi açan gündən
Saza, sözə meylim olub.
Mən hacavat Məcnunuyam,
Saz əbədi Leylim olub!
Telli sazın dastanını
Özün başla, ustad Dədə!
Söz şehrinə varmaq üçün,
Ver ruhuma qanad, Dədə!

Məndən ötrü ürəkləri
 Ocaq kimi dilim-dilim
 Yananlar da az olmadı!
 Varlığımı görə-görə
 Qorxub, mənə nahaq yərə
 Dananlar da az olmadı!
 Ancaq yenə mən mən oldum,
 Ötdüm ellər bağçasında,
 Min nəğməli Vətən oldum.
 Perdelərə yatdı əlim,
 Barmaqlarım deydi sime.
 Havaların gücü ilə
 Min yol açdım hər tilsimə!
 Sərt yoxuşlar bükəmmədi dizlərimi,
 Doğru sözdən, haqq deməkdən çəkinmədim,
 Həqiqəti şax deməkdən çəkinmədim.
 Eldən dedim,
 Elə dedim,
 El dinlədi sözlərimi.
 Yağan yağış, qopan tufan,
 Siləmmədi bu ocaqdan,
 Bu torpaqdan izlərimi!
 Bu dünyaya gəlməyim var,
 Getməyim yox!
 Bu dünyada ölməyim var,
 İtməyim yox!
 Arzum budur, nəsil-nəsil
 Xoşbəxt görüm insanları,
 Duru görüm,
 Təmiz görüm vicdanları.
 Bundan özgə
 Bir məqsədi güdməyim yox!

Zirvələri qucmaq üçün
 Məndən inad diler oldun,
 Bağışlaram, oğul, oğul!
 Yüksəklərə uçmaq üçün
 Məndən qanad diler oldun,
 Bağışlaram, oğul, oğul!
 Teki məndən
 İnsanları ucaltmağa,
 Yaxşı adla qocaltmağa
 Cürət istə – bağışlaram!
 Ürəkləri oxumağa,
 Fikirlərdən dəstə tutub,
 Söz çələngi toxumağa
 Qüdrət istə – bağışlaram!
 Giriş yükün ağırina,
 Xeyir çıxsın uğuruna!
 Sədaqətlə könül bağla
 Öz yoluna, çıxırına.
 Ünümünlə sözümlə dinlə,
 Sənə sazla öyüd verim.
 Açılmayan qapılara
 Açar verim, kilid verim.
 Səfərə çıx, yollar açım,
 Sularımdan keçid verim.
 Bu yollarda şabbaz atlı
 Ərənlərim arxan olsun.
 Elə danış, – söz dilində
 Qılınc olsun, qalxan olsun.
 Qoy ilhamın coşsun, daşsın,
 Qucaqlasın göyü, yeri.
 Söhbətində, əməlinə
 Dədələrdən qalma geri.
 Yaddaşında uluların
 Xatirəsin ulu saxla!

Sabahlara çatmaq üçün
Ürəyində zaman-zaman
Bir həqiqət yolu saxla!
Düzdür, bu yol ağır yoldur,
Ancaq heç vaxt bezikdirməz.
Doğru yolla addımlasan,
Varlığında iman yaşar,
Ürəyinə şübhe girməz!
El sənəti bir çeşmədir,
Bulandırma bu çeşməni,
Ömrün boyu duru saxla!
Bu sənətdən sənə çatan
Ruhu qoru, nuru saxla!
Ana yurdun, ana dilin
Olsun gücün, qibleğahın.
Poz zamanın sədlərini,
Həm dünyanın övladı ol,
Həm bu günün, həm sabahın!
Nəfəsinlə, ürəyinlə
Çək ellərin nazını sən.
İnam üstə köklə, oğul,
Sevirsənsə, yolda qoymaz
Saz adlanan bu yar səni!
Sazla hamı əzizləyer,
Sazla hamı duyar səni!

DANIŞ, TELLİ SAZIM

Əl açıb göylərə çox yalvarmışam,
Qoy bu gün saz olsun Allahım mənim.
İstəyim Tanrının xətrinə dəyşə,
Gərək bağışlana günahım mənim.

Təklənib, qəmliyə yalqız olanda,
Çiçəyim saralıb, güllüm solanda,

Qəlbim kövrələndə, gözümlə dolanda
Sazdı ümid yerim, pənahım mənim.

Doğrudan danışan, düzden oxuyan,
Ən nurlu kəlmədən, sözden oxuyan,
Odur ürəyimi gözden oxuyan,
Gizli nöqtələrdən aqahım mənim.

Xalları könlümə nur kimi yağar,
Güneşi gümüşü tellərdən doğar.
Təbrizi, Hələbi bir yere yığar
Ölkələr dolayan səyyahım mənim.

Dərd, ələm yerisə üstümə bir gün,
Dönse dumanıma, tüstümə bir gün,
Əzrayıl dayansa qəsdimə bir gün,
"Cəngi" di, "Misri" di silahım mənim.

Təzədən oyanar dünya səsimdə,
Alışar zülmədə, yanar pəsimdə,
Bir hava dinləsəm son nəfəsimdə,
Qalmaz nə amanım, nə ahım mənim.

İsiner ürəyim, qaynayar qanım,
Ən ağır yarayı unudar canım.
Güldürər ömrümü axşamım, danım,
Sazla açılarda sabahım mənim.

Xallar, güllər bir-birindən öyməli,
Telli sazı çalana bax, çalana!
Hayandayam, heç özüm də bilmirəm,
Məni məndən alana bax, alana!

Söz yaşayır zillər, bəmlər içində,
Ötən çağlar, gələn demlər içində.
Bir ələmdi bu ələmlər içində,
Bizdən sonra qalana bax, qalana.

Dağ yeriyir, qaya uçur, daş düşür,
Əsli yanır, gözdən qəlbe yaş düşür,
Ərzurumun gədiyinə qış düşür,
Lələ köçür, talana bax, talana!

Görən fikri harda, nədə qalıbdı,
Hansı xaldan canda zədə qalıbdı?
Dirsek dizdə, əl çənədə qalıbdı,
Xeyallara dalana bax, dalana!

Nesillərin yağısı var adında,
Hamıdan çox Kərəm qalıb yadında.
Mən desəm ki, külə döndüm odunda,
Deməsinlər, yalana bax, yalana!

Danış, telli sazım! Avazın, səsini
Ucalsın bəmlərdən zillərə doğru!
Dədə Qurbani tək coşsun həvəsin,
Axanda tökülsün sellərə doğru.

Susma, söhbətinə ehtiyacım var,
Ucal dalğa-dalğa, en pərdə-pərdə.
Xatırlat nə qədər ağrım, acım var,
Danış kəlmə-kəlmə, din pərdə-pərdə.

İncə mətləblərdən də sərini-sərin,
Çıx yenə köynəkdən, boyunu görüm.
Öpüm gül üzünü ağ sədəflərin,
Elin bayramını, toyunu görüm.

Əslimdən, soyumdan başla söhbəti,
Xalqın özülündən, kökündən danış.
Qəlbində el gücü, el məhəbbəti,
Dünəni varaqla, bu gündən danış!

Xallar xırdalanır hey narın-narın,
Tellərin üzdedir, sirtin dərinədə.

Qaynar bulaqların, axar çayların
Şirin ahəngi var kəlmələrində.

Baş pərdə Qorqudun yadigarıdı,
Çəkilib hörmətlə başa bağlanıb.
Ustad üreyinin böhrə-barıdı,
Varlığı torpağa, daşa bağlanıb.

Səsin könuillərdə aləm yaratdı,
Söylə, kim istəməz, sevməz kim səni?
Xalqımın şöhrəti göylərə çatdı
Bağrına basanda Xətəim səni.

“Bir gün ələ almaz oldum mən sazım,
Ərsə dirək-dirək çıxar avazım.
Dörd şey vardır bir qarındaşa lazım:
Bir elm, bir kəlam, bir nəfəs, bir saz!”

Səni belə duydu şeyx oğlu şahım,
Şah pərdə eşqindən bir nişan oldu.
O dedi: – Sazdadır gücüm, pənahım,
Sözü dodaqlarda zərnişan oldu.

Koroğlu nəresi tellərə düşdü,
“Cəngi” havalandı, “Misri” yarandı!
Bir igid sorağı dillərə düşdü,
Qalası, sarayı, qəsri yarandı!

Dəli Koroğluya çətində, darda,
Qoşa qanad oldu qılinc ilə saz.
Sınaq meydanında, vuruşmalarda
Qoluna güc gəldi, dilinə avaz!

Sən Xəstə Qasımın qaynar ilhamı,
Dədə Qurbanımın can sirdaşısən.
Abbasın tükənmez eşqi, ilhamı,
Gülgezin gözündə kədər yaşısən.

Rəsul qərib oldu, qürbətə düşdü,
Sazda "Qürbətə"yə döndü nalesi.
Yeddi il hicrana dözdü, döyüşdü,
Axdı üreyindən qəm şelalesi.

Gah zəhər quyusu, gah zəhərli cam,
Hərden zülm içində inlədi aşiq.
İtəndə insana hörmət, ehtiram,
Yenə də tək səni dinlədi aşiq.

Sən yetmiş havanın, üç kökün üstə
Axar çaylar kimi çağlayan oldun.
Yaşadıb varlığı nəğmədə, səsde,
İnsanı həyata bağlayan oldun.

Şirin nənələrin nağıl dünyası,
Ulu babaların dastan ömrüsən.
Hikmət xəzinəsi, ağıl dünyası,
İnsan kamalısan, insan ömrüsən.

Hansı havalarda acır çiçəklər,
Sevməyən nə bilsin, sevən kəs bilər.
Laylanın shrini duyan ürəklər
Səni ana qədər müqəddəs bilər.

Beşikdən, layladan başlanır həyat,
Ürək quzu kimi mələk laylasız.
Mənzilə çatmamış qurular qanad,
Zərif düşüncələr ölər laylasız.

Anaların dilində
Sığallandı, darandı.
Ən müqəddəs, ən təmiz
Dileklərdən yarandı.
Səhər mehinə döndü,
Çəmən şəhinə döndü,
Keçdi südə, sümüyə,
Axdı qana laylalar!

Oldu halal mayası
İlhamın da, təbin də,
Dəyişmədi heç zaman,
Qaldı köhnə dəbində.
Ellərin avazında,
Dillərin avazında
Süzüldü könüllərə,
Yatdı cana laylalar!

Laylasız bu dünyada
Nə ölkə var, nə diyar.
Biz ondan öyrənmişik
Nədi torpaq, nədi yar.
Eşqimiz, adımızdır,
Qoşa qanadımızdır.
Bizə ata laylalar!
Bizə ana laylalar!

Sən bu gün laylasan mənim sinəmdə,
Sabah övladımı dilləndirərsən.
Gün keçər, sevgidə, söhbətdə, dəmdə
Nəvəmin ömrünü gülləndirərsən.

Danış, telli sazım, sənindi meydan,
Olannan, keçənnən bir söhbət eylə!
Lələ, gədiklərdə yalnız qalmısan,
Kərəmi xatırla, kərəmət eylə!

Aşıqlar ürəklə çalsın "Cəngi"ni,
Seçim döyüşlərdə söz pələngini.
Görsün Şah İsmayıl Ərəbzəngini,
Yenə qiyam qaldır, qiyamət eylə!

Tez yetir özünü ustad elinə,
Şirin bir salam ver qıza, gəlinə,
Hər zaman baş endir Göyçə gölüne,
Ələsgər yurdunu ziyarət eylə!

Ürəkden ürəyə nur tək axmısan,
Sinələr coşdurub, əllər sıxmısan,
Köhnə sınaqlardan qalib çıxmısan,
Təzə sınaqlara cəsəret eylə!

Nəğmə naxış olsun dodağa, dilə,
Çəkinmə, səsini sən qaldır zilə.
Bütün arzuları yetir mənzilə,
Bütün xəyalları həqiqət eylə!

BAŞ "DİVANI"

Aşığın ilk sözü, ilk söhbətidir,
Qıfıllı qapıya açar "Divani".
Deyirlər, məclisdə el hikmətidir,
Bağlayar "Müxəmməs", açar "Divani".

Tanıdar, sevdilər mənə ilkimi,
İtirməz dadını yetirdiyi bar.
Dəyişməz bəşəri qanunlar kimi,
Sazın da müqəddəs qanunları var.

Duyanı qaldırar uca göylərə,
Duyğusuz kəslərə divan eyləyər.
Şərin çəmənidən gül dəre-dərə
Qocanı döndərər cavan eyləyər.

Yumşaldar boğazın səs tellərini,
Bəmdən zilə doğru oxunar gedər.
Danışar dünyanın derdi-sərini,
İncə mətləblərə toxunar gedər.

"Divani" havası dənizə bənzər,
Onda qabarmalar, çökilmələr var.
Könül, axtarmasan tapılarmı zər?
Baş vur bu deryaya, gör bir nələr var!

Söz ki, gəlib düşdü baş "Divani" dən,
Qoy dönsün qəlbimiz közə bu yerdə.
Ustadı köməyə çağıraraq hərdən,
Qurbani başlasın sözə bu yerdə.

"Fələk, sənən eyləşməyə bir belə meydan ola,
Açıla haqqın qapısı, ədalət, divan ola.
Mən gəlmişdim mürsidimin dərdinə dəva qılam,
Nə bilim ki, mən gəlincə xak ilə yeksan ola!

Bir gülü ki, dərəmmirsən, dərib xəndan eyləmə,
Bir könlü ki tikəmmirsən, yıxıb viran eyləmə.
Haqq-taladan səda gəldi: – Qurbani, qəm eyləmə,
Yazı yazan belə yazıb, çoxlara nişan ola!"

Bələ seçirlərin hər kəlməsində
Xalqın gözlərinin nuru yaşayır.
İstər zilində göz, istər pəsində,
Bulanmır, çəşmə tək duru yaşayır.

Düşündüm, daşındım, düşdüm axara,
Dedim öz-özümə, görən, nədir bu?
Kim isə çəkilib divana, dara,
Bəlkə, dar ayaqdan nişanədir bu.

"Əzizim nərdivanda,
Ayaq at nərdivanda.
Tülkü şahlıq eyləyir,
Can verir nər divanda".

Bəlkə, bir üsyandı bu, haqsızlığa,
Divani – məhkəmə, divan deməkdi.
Nahaqdan gedəndə güdaza insan,
Ürəkdə başlanan tufan deməkdi.

Cavablar dolaşır, suallar dərin,
Ömrün baharımı, yoxsa qışımı?
Divana, çarxıya çökilənlərin
Aman istəməsi yalvarışımı?!

Həqiqət, köməyə çatdır özünü,
Qurtarım yaxamı bu "bəlkə"lərdən.
Ürəyim ürekle desin sözünü,
Dalım bu havanın mənasına mən.

"Divani"nin dalğasında
Mənaya bax, hikmətə bax.
Söhbət edir tarixləri
Yola salmış ana torpaq.

Xəyalıma neçə-neçə
Nağıl gəlir, dastan gəlir.
Elə bil ki, keçmişlərdən
Yükü ağır karvan gəlir.
Bu karvanın daşdığı
Nə qızıldır, nə var-dövlet,
Mayasıdır ağıl, ürək,
Qazancıdır şeir, sənət.
İlahi bir səs yayılır
Telli sazdan bu cahana.
Nəğmələrin sehri ilə
Cansızlar da gəlir cana
Hava deyir: – Telli sazın
İlk övladı, oğlu mənəm.
Öz andına sadıq qalan,
Öz kökünə bağlı mənəm.
Çox oğullar eşqim ilə
Şeir dedi, söz yaratdı.
Verdi mənə ürəyini,
Nəfəsimə nəfəs qatdı.
Çox sinələr isindirdi
Babalardan qalan sazı!
Dünən Qorqud dilləndirib,
Xəstə Qasım gülləndirib
Bu gün ellər çalan sazı!
Qoy yaşasın zaman-zaman
Göz işıqda, könül nurda,
Söz üstündə yanan dilim
Bir "Divani" desin burda.

DESİN

Ey qələmim, elə yaz ki, söhbətinə, sözüne
Sənətkarın sazındaki tel bərəkallah desin!
Xalq ucaldar sənətkarı, xalq üçün yanmaq gerek,
Elə yan ki, atəşinə kül bərəkallah desin!

"Mən şairəm" deyən kesin ürəyi közdən gerek,
Ağır olsun, inciməsin hər quru sözdən gerek,
Qiyətini el içində salmasın gözdən gerek,
Yeriyəndə arxasınca el bərəkallah desin!

Ay Zəlimxan, dərya olsan, de, damladan azam mən,
Gəl özündən dəm vurma ki, yayam, qışam, yazam mən.
Tel olmamış söyləmə ki, bir sədəfli sazam mən,
Bu gedişə dodaq gülsün, dil bərəkallah desin!

TƏCNİS

Sazımın havası, şerimin adı,
Çəməni, çiçəkli, güllü təcnisim.
Dilimin şırası, ağzımın dadı,
Darçınlı, mixəkli, hilli təcnisim.

Mehli, qasırgalı, qarlı, yağışlı,
Sığallı, tumarlı, xallı, naxışlı,
Cığırılı, çehlimli, yollu, yoxuşlu,
Dənizli, bulaqlı, göllü təcnisim.

Təzə-ter nəfəsli, isti yuvalı,
Xəstəyə şəfalı, dərde davalı,
Nazlı gəlin kimi hallı, havalı,
Delisov qız kimi dilli təcnisim.

Səni leçək-ləçək qoxuyanam mən,
Səni şirin-şirin oxuyanam mən,
Səni ilmə-ilmə toxuyanam mən,
Cığalı, cığasız telli təcnisim.

Dillən, təcnisim, dillən,
Pərdə, danış, sim, dillən.
Görən, birinci dəfə
Seni kim dilləndirib?
Kim olsa da, nə fərqi,
Öz babam nəfəs verib,
Öz elim dilləndirib!
Nə müqəddəs iş görüb,
Nə ölməz əsər yazıb,
Eşqinlə ilk nəğməni
Hansı bəxtəvər yazıb?
İlk cinasın toxumu
Hansı elde cücərib?
İlk təcnisin bağını
Hansı bağban becərib?
Bır dünyalıq mənadır
Her sualın cavabı.
Yüz varaqla tükenməz
Xalqın ömür kitabı.
Təcnis nədir, göresən?
Sual verdim özümə.
Cavabını tapanda, işıq geldi gözüme!
Təcnis – söz meydanında
Ən sınaqlı imtahan.
Kamil ustad önündə
Varsa hünərin, dayan!
Atmaca yeri deyil,
Keçirəsen işini.
Tapmaca yeri deyil,
Qıcaşan dişini.
Yumruq davası deyil,
Oynadasan şilləni.
Silah davası deyil,
Boşaldasan gülləni.
Bu, cinas yarışdır,
Bu, söz imtahanıdır!
Her bir kəsi öz sözü
Öz ilhamı tanıdır!

Gəlirsənsə meydana,
Söz içində sözləri
Kəlmə-kəlmə oxu, gəl!
İlmələri yaxşı vur,
Naxışları toxu, gəl!
Unutma ki, qabaqda
Ələsgər var, Alı var!
Ustadlar dodağında
Her sözün, hər kəlmənin
Min sehri, möcüzəsi,
Min dürlü əhvalı var!
“Təcnis Alı” deyiblər
Babamızın adına.
Təcnisdən söz düşəndə
Onu gətir yadına.
Təcnis – birçə kəlmənin
Yüz çaları, rəngidir.
Herfin də, hecanın da
Axarı, ahəngidir!
“Məskən saldım astananda, dərinde,
Söz bağını becərin də, dərin də
Gövhər olar dəryalarda, dərinde,
Onu qəvvas çəkər Ay üzə tək-tək”.

Fikir verin cinasa,
Az qalır qalxa insan,
İstəkli bala kimi
Sözü bağına basa!
Ələsgərin ürəyindən
Axıb gələn sözə bax!
Qəvvasın gövhərindən
Ateşə bax, közə bax!
Bərəketin min olsun,
Bele yurd, bele torpaq,
Özülündə daş olum, sarayında çilçıraq!
Əlvan bir çiçəyinə sahilisiz çəməni deyim
Bayatı tək axarlı,
Qoy fürsət bele yerdə
“Dodaqdəyməz”in olsun!

Yay gələndə yaylaqlarda yaylayar,
El yeriş eyləyər dağlara sarı.
Açılar qanadı tərən xəyalın,
Qartal həsrət eylər dağlara sarı.

Kəklik qaya tacı, yar, yar aşığı,
Can alan çiçəklər yar yaraşığı,
Yaşıldı özəldən yar-yaraşığı,
Yaraşan deyil kı, dağlara sarı!

Ən ağır həsrətə dağlar dayanar,
Ay aşığı, eşq əhli dağlarda yanar.
Əsli yarasından dağlar da yanar,
Çeni yaylıq elə dağlara sarı!

“QARAÇI”

Dillən, ay “Qaraçı”, aman günüdür,
Qoyma, yaxaladı duman dağları.
Səsinlə silkələ, qaldır yerindən
Fikir deryasına cuman dağları.

Hanı Aşığı Cünun, gəlmir avazı,
Səslənmir havası, dillənmiş sazı.
Köçüb Koroğlusu, gedib Eyvazı,
Salıb bu həsrətə zaman dağları.

Sevinci dünyadan qəmlər silməsin,
Ürəklər bir daha ağır bilməsin,
İnsanın qəlbine dağ çökilməsin,
Yaxşılar görməsin yaman dağları.

Aşığı qardaş, burda zili bəm elə,
Endir sazı, asta-asta dem elə,
Fikrimizi bür kök üstə cəm elə,
“Qaraçı” çal, “Qaraçı” çal, “Qaraçı”!

Kim çəkəndi o dincəlməz, o yatmaz,
Ağlı olan yatan dərdu oyatmaz,
Dərman olsa, dərdu bu qədər boy atmaz,
“Qaraçı” çal, “Qaraçı” çal, “Qaraçı”!

Mən səni dinlədim, nə hikmətdi bu,
Dumanım çoxaldı bu dağlar kimi.
Dəmdə gözlərimdən damla-damla su
Kəsmədi, süzəldü bulaqlar kimi.

Əllərin çatmadı çörəyə, suya,
Bağbandan uzaqda bir acı oldun.
Yoxsulluq güc gəldi hissə, duyğuya,
Bəlkə, ona görə “Qaraçı” oldun?!

Təllərin qəminə mən verəndə can,
Kül olan ocaqlar yadıma düşür.
Qəm başımdan tutur, dərdu ayağımdan,
Qaralan çıraqlar yadıma düşür.

Bür namərd əlinde mərd ölümünü,
Qırılan qolları xatırlayıram.
Bür yana çatmayıb harayı, ünü,
Bağlanan yolları xatırlayıram.

Görəsən, bu dərdu varmı əlacı,
Təz düşən vəyləri xatırlayıram.
Ağlayıb içimdə mən acı-acı,
Körpüsüz çayları xatırlayıram.

“Qaraçı” dillənir yaralı, yaşlı,
Dərdu dile sığmır, dodağa sığmır.
Dinir qara günlü, qara libaslı,
Qəm daşqın çay olur, yatağa sığmır!

Nə qədər böyükmüş xalqın həsrəti,
Törpağın nisgili törpağa sığmır.

Hər xal yada salır bir hekayəti,
Dastana cəm olub, varğa sığmır!

“Qaraçı”, mər sənə çox qulaq asdım,
Bürüsdüm, açıldım nəğmələrinlə.
Səni saz qarışıq bağrıma basdım,
İndi də qulaq ver, bir məni dinlə!

Sənin bir adın da “El havası”dır,
Elə də qurbanam, havasına da!
Dilim yer üzündə dillər xasıdır,
Heyranam hər sözün yuvasına da!

Hardasa bir xalqı ağlatmırsa qəm,
Sevincin qədrini bilməz dünyada.
Sənintək havalar bəstələmişəm,
Mənim duyğularım ölmez dünyada.

Kövrəldim, çoxaldı saçlarımda dən,
Düzün çiçəyisən, dağın qarısan.
Yaxşı günlərimdə dil açsan da sən,
Yaman günlərimin yadığırsan!

Olarmı mən səni yada salmasam?
Hələ çox sirrini varammamışam.
Səni axşam-axşam özüm çalmasam,
Elə bilərəm ki, yaranmamışam.

Zilin də, bəmin də doğmadır mənə,
Ruhumu tellərə verməsəm, ölləm.
O zərif xalları çiçəklər kimi
Hər gün öz əlimlə dərməsəm, ölləm.

Düzlərin çiçəyi, dağların qarı,
Təravət – ellərin havasındadı!
Ömrümün şöhrəti, könlümün varı
Şəriyyə – ellərin havasındadı!

Sevərsən, arxanda dağ kimi durar,
Eşqinlə ən uca saraylar qurar.
Gözündən düşərsən, dağdan uçurar,
Fəlakət – ellərin havasındadı!

Terezi sayıblar elin gözünü,
Mərd insan o gözde çəkib özünü
Boğazdan yuxarı deməz sözünü,
Həqiqət – ellərin havasındadı!

Bir-bir yola salar gəlib-gedəni,
Düz görər, tez görər vaxtı, vədəni.
Ağsaqqal yerinə qoymaz gedəni,
Ləyaqət – ellərin havasındadı!

Şərbəti azalıb, balı tükənmez,
Yaşılı qurtarmaz, alı tükənmez,
Mün il bir hava çal, xalı tükənmez,
Bərəket – ellərin havasındadı!

“SARİTEL”

Dil ver yənə telli saza,
Obam, dillən, elim, çağla!
Göy çəməndə gur bulağım,
Dağ döşündə selim, çağla!

Qoy dillənsin neçə pərdə,
Sevincim dərd olsun dərdə.
Xallar ötsün nəğmələrdə,
Bəmin, səsən, zilim, səsən!

Qaynar səsən birçə hanı?
Tutsun yənə bu cahanı.
Boş keçirmə birçə anı,
Çağla, “Sartel”im, çağla!

Sən dil açıb dinən zaman
Qul Abbasım xatırlanır.
İsinəndə sözlər saza
Xəstə Qasım xatırlanır.

“Ay həzərat, ay camaat,
Dağa qar düşdü, qar düşdü.
Özüm qaldım qürbət eldə,
Yada yar düşdü, yar düşdü”.

Haraya bax, həsrətə bax,
Şair dərdi dilə düşüb.
Yandıran saz, yanan bizik,
Bizimki də belə düşüb.
Bir ürekdə ocaq yanıb,
Odu “Sartel”ə düşüb!

Qulaq asdım bir xəstəyə,
Duyğuları döndü neyə.
Baxdı yerə, baxdı göyə,
Çırağam, keçirəm, – dedi.

Heç nə əritməz donumu,
Zaman yetirdi sonumu.
Öz əlimlə öz donumu
Son dəfə biçirəm, – dedi.

Qırılmasın vaxtsız budaq,
Qoy yaşasın oğul, uşaq.
Aç qoynunu, ana torpaq!
Karvanam, köçürəm, – dedi.

Dedim: nədir bu intizar?!
Kövrelmə, qoca, kövrelmə!
Hamı üçün bu səfər var,
Kövrelmə, qoca, kövrelmə!

Kəder sənə xoşmu gəlir?
Gülən gözədən yaşımı gəlir?
Belə vaxtsız qışımı gəlir?
Kövrelmə, qoca, kövrelmə!

Gül bitirəm izlərinde,
Taqət ollam dızlərinde,
Nura dönnəm gözlərinde,
Kövrelmə, qoca, kövrelmə!

Gözü sağa, sola baxdı,
Məclis andı, el istədi.
Pəncərədən yola baxdı,
Könlü “Sartel” istədi.

Buludla yeriyib, şimşəklə çaxıb,
Səllərlə baş-başa çağlamışdı o!
Qarlı zirvələrə doyunca baxıb,
Ömrünü dağlara bağlamışdı o!

Buydu son xahişi, son iltiması,
Məni saz üstündə qaldırın, – dedi.
Əllər gözələrimə torpaq tökməmiş
“Sartel” havası çaldırın, – dedi.

Gəldi oğul kimi, getdi ər kimi,
Bir gün başa vurdu öz heyatını.
Qaldı üreyimdə nəğmələr kimi,
Bir yadigar qoydu bu bayatını!

“Viran qal, dağlar, səni,
Qar basar, bağlar səni.
Dostumun yaylağısan,
Dost gələr ağlar səni”.

Danışan, oynayan, oxuyan, gülən,
Bir kəs də beləcə itdi dünyadan.

Ağlaya-ağlaya dünyaya gələn
"Sartel" üstündə getdi dünyadan!

Gedən getdi bu dünyadan,
Qalan çaldı "Sartel"i.
Dağ da, daş da səsə düşdü,
Çalan çaldı "Sartel"i.

Hardan alıb axarını,
Görən, bu səs nəydi belə.
Dilləndirdi köntülləri,
Sarı simə deydi belə.

Bır-birindən şirin gəlir,
Bu havanın xalına bax!
Bir havada təbiətin
Dəymişinə, kalına bax!

Gah sərt olur, cəngə düşür,
Gah yumşaq ahəngə düşür,
Gör, bir neçə rəngə düşür,
Yaşılına, alına bax!

Anla sazın hikmətini,
Vaxtında ver qiymətini,
Duyansansa ləzzətini,
Gəl, beçenin balına bax!

Hayıf ki, tez gedir bada,
Ömür azdı bu dünyada,
Gör, nələri salır yada,
Duyan qəlbin halına bax!

Güneş doğur, qar ərriyir,
Yaylaqlara yol açılır.
İşıq verir gözlerimə
Yeni dünya, yeni aləm,
"Sartel"i dinləyirəm!

Səslər yatıb ürəyimə,
Eşqim qalxıb, oyaq olub.
Heç bilmirəm harda qalıb?
Unudulub kağız, qələm,
"Sartel"i dinləyirəm!

Baş götürüb qışım gedib,
Hər tərəfim çiçək olub.
Dünya elə durulaşıb,
İnsan dönüb melek olub.

Hesrət keçib, dərd azalıb,
Ürəyimdə qalan ancaq
Şirin arzu, dilek olub.
Təbiətin özü kimi
Duyğularla dolub sinəm,
"Sartel"i dinləyirəm!

Sanıram ki, kəsib daha
Yer üzünün davaları.
Xoş arzular isindirir
Beşikləri, yuvaları.
Zaman özü dilləndirir
Belə şirin havaları.
Şadlıq, bayram olan yerdə
Qərar tutub qalarmı qəm,
"Sartel"i dinləyirəm!
"Sartel"i dinləyirəm!

"MANSIRI"

Senin bu xalların nə deyir bizə,
Nakam aşıqlərin sorasısanmı?
Könüllər göynədən, yara sızladan,
Qəmli bir dastanın varasısanmı?

Gördünmü boşalıb dolan günleri,
Gül kimi açılıb, solan günleri?
Mecnunun Leylisiz qalan günleri,
Bextinin qaralan çırağısanmı?

Gözünde yaşsanmı öten anların?
Belke, şahidisən axan qanların?
Dünyadan ayrılıb gedən canların
Dünyaya sığmayan fərağısanmı?

Yene nə göynədib, nə yandırırsan,
Qəlbində min ahın, amanınmı var?
Şəhermi talanıb, ölkəmi batıb,
Üzüne gülməyən zamanınmı var?

Cöllərdə qızaran qanmı, lələmi?
Hönkürən gözəlmi, gur şələləmi?
Od dlob yandırır ahın ələmi
Dağlardan kəsilməz dumanınmı var?

Telli saz, tellərdə o qüdrət hanı,
Yolundan qaytara gedən karvanı?
Torpağın qoynunda çürüyən canı
Yoxsa, sağaltmağa gümanınmı var?!

Bir həftə toy vuruldu,
Mansır adlı atanın
Əkız oğullarına.
Könül verdi, söz açdı
Her igid öz yarına.
Qızlar gəldi bir evə
İki təmiz ocaqdan.
Şirin-şəkər nəğmələr
Heç düşmədi dodaqdan.
Xalılarla bəzəndi
Yeri, yurdu bəylerin.

Cavanların üstünə,
Mahnıyla, çal-çağrıyla
Nuru yağdı göylərin.
Çatdı vüsəl gecəsi,
Zamanın xoş anları,
Həyatın bal gecəsi.
Gözəllər eşqə gəldi,
Oğullar cəsarete.
Sən qoyuldu nəhayət,
Ayrılığa, həsrətə.
Axşamdan alışan şam
Hey yandıqca yanırdı.
Şölesi gəlinlərin
Eşqitək odlanırdı!
Bu sevincin üstünə
Ay da işıq çilədi.
Vüsala çatanlara
Xoş gələcək dilədi.
Dönəndə xoş arzular
Nəğməli bulaqlara,
Gülüş, sevinc içində
Həyat bəylik edəndə,
Ölüm girdi qapıdan!
Varam bu gecə mən də!
Soyuq, buz nəfəsiylə
O söndürdü şamları.
Heç elədi bir anda
Arzuları, kamları.
Gəlinlər baxa-baxa
Oxudu fərmanını.
Aldı göz qırpımında
İgidlərin canını.
Silkələdi dünyanı
İki gözəl fəryadı,
İki qadın nəlesi.
Çırpıldı, daşa dəydi
Məhəbbət piyalesi

Əllər yoldu saçları,
Əllər döydü dizləri.
Yarandı göz yaşının
Çayları, dənizləri.
Qara xəbər yeyindi,
Qara xəbər qanadı.
Gəldi eşidən kimi,
Gəldi piyada, atlı.
Dağ yandı, daş alışdı
Atanın harayından.
Göylər də külə döndü
Dilinin ah-vayından!
İki divar söküldü
Ömrünün sarayından.
Gördü zillət içində
Bəxtini, həyatını,
Söylədi yana-yana
Ağını, bayatını.

Əsil soylular, haray!
Çinar boylular, haray!
Qırdı ata belini
Təzə toylular, haray!

Qəm gəldi, oda saldı,
Coşdu, səs-səda saldı,
Məni Allah unutdu,
Əzrayıl yada saldı.

İki tabut götürdü
Əllər o gün çiyninə.
Ağbirçəkli analar
Qara geydi əyninə.

Bu dərdlə ömr eləmək
Ömürdümü, gündümü!
Belə dərdin içində
Yaşamaq mümkündürmü?

Gözü kömürə dönen
Odu, atəşi neylər?
Qoşa çırağı sönen,
Ayı, Güneşi neylər?

İki oğul itirən
Sağlam bir canı neylər?
Versələr bal içində
Bütöv cahanı neylər?

Dəm verdi dedə Mansır
Gözlərinin yaşına.
Ağladı, layla çaldı,
Hava gəldi başına.
Susmadı, yorulmadı,
Oxuduqca, oxudu.
Sığışmadı oğulsuz
Yurduna, yuvasına.
Döndü bir gün nalesi
"Mansır" havasına!
Gördü dərdin, həsrətin
Acısını, dadını.
Əllər "Mansır" qoydu
Bu havanın adını!
Aşırıq bağına basdı
Burda telli sazını.
Qəm üstündə köklədi
Səsini, avazını.
Qoşa məzar başında
Çağladıqca çağladı.
Bu qanlı hava üstə
Əllər belə ağladı!

Səhər yönüm düşdü qəbiristanlığa
Yatanlar "bizdən də yaz, qayıt", – dedi.
Heçliyə varmağa xoşunmu gəlir,
Sən bu viranəyə az qayıt, – dedi.

Nə dərman gərəkdir, orda nə həkim,
Yaralar sağaldım, çiçəklər əkim,
İstədim o yərə bir də baş çəkim,
Təllər haray çəkdi, saz qayıt, – dedi.

Hər məzar daşına baxdım, qəm yedim,
Zəlimxan, bu yeri necə tərk edim?
Qış məni çağırırdı ölümə gedim,
Açdı qucağını yaz, qayıt, – dedi.

“RUHANI”

“Ruhani” çalındı, haylı, haraylı,
Yəllər zirvələrdə tufan eylədi.
Dünya silkələndi bulaqlı, çaylı,
Səllər dərələrdə tüğyan eylədi.

Mın yol havalandı, yatdı dalğalar,
Nahaqdan günaha batdı dalğalar,
Tahiri qoynundan atdı dalğalar,
Zöhre taleyinə üsyan eylədi.

Daşdı dünyanın dərdi-sərini,
Axtardı dayazı, gözdi dərini,
Alı Xan yaralı tapdı Pərinə,
Eşqiylə dərdinə dərman eylədi.

Sevincin, şadlığın atdı daşını,
Bir dünya gözəli çatdı qaşını,
Vəzir oğulların kəsdi başını,
Dünyanı nəfsinə qurban eylədi.

Yudu ayağını çəmənin şəhi,
Daradı saçını dağların mehi,
Zərnigar çağırırdı Aşıq Valehi,
Eşqini dillərdə dastan eylədi.

Dinlədim ruhunu mən dönə-dönə,
Bircə an həvəsim qoymadı söne.
“Ruhani” çalındı, özünü yenə
Havalar içində sultan eylədi!

“Ruhani” çalındı, güllü, naxışlı,
Kitab ürəkləri saz varaqladı.
Bir tərhan cıvəli, maral baxışlı
Bu səsi eşidib ayaq saxladı.

Yolundan əylənən kimin yaradı,
Təllərin səhrindən halıdı, belkə.
Nakam bir aşiqin yadigarıdı,
Havanın ən qəmli xalıdı belkə.

“Ruhani” vaxtında duydu Pərinə,
Qaldırdı səsini zülə, danışdı.
Anladı gözəlin dileklərini,
O belə söylədi, belə danışdı:

– Qüdrətdən çəkilib qaşlar, ay gözəl!
Baxsan muma döner daşlar, ay gözəl!
Nə yaman dağılıb saçlar, ay gözəl!
Varlığın yəllərə sinəmi gərmiş?
Qızlar bulağından su içən zaman
İnsan da bu qədər gözəlləşərmiş!

Odlu baxışların heç olmaz sərini,
Eşqin ürəyimdə dərindən dərini.
Könlümün sazını çalan əllərin
De, hansı bağçanın barını dərmiş?
Bəyaz biləklərdə qar ağılığı var,
İnsan da bu qədər gözəlləşərmiş!

Sirrimi vermişəm, sirdaş olmuşam,
Məcnuna, Kərəmə qardaş olmuşam,
Gözəllik önündə ças-baş olmuşam,
Bilmirəm mələkmis, yoxsa bəşərmis.

Güneşdən nur alıb, Aydan yaraşlıq,
İnsan da bu qədər gözəlləşərmiş!

Söhbətə yad olar, sevgiyə uzaq,
Gözəlsiz, nəğməsiz çağlamaz bulaq.
Heyranı olduğum bu ana torpaq
Ayağın altına xalımı sərmiş?
Çiçəkden ətirli, güldən sığallı
İnsan da bu qədər gözəlləşərmiş!

Saz döze bilərmiş verməsən qiymət,
Yerəşin nəğmədi, duruşun hikmət.
Səni yaradanda ana təbiət,
Qələmi qızılmış, naxışı zərmiş.
Düşəndə dünyanın xoş saatına,
İnsan da bu qədər gözəlləşərmiş!

Var ol, telli sazım, vəsf elə məni,
Yarısevinc mənəm, yarıqəm mənəm.
Dinlə ürəyimdən gəlir keçəni,
Qərbin sirdaşı Şahsənəm mənəm!

Neynim, səndən ayrı ürək durmadı,
Hayını eşitdim, səsinə gəldim.
Məni qar üşüdü, buz dondurmadı,
Oduna isinə-isinə gəldim!

Səsinlə könlümün duruldu halı,
Nə yaxşı dünyanın sazı varıymış!
Dədələr yerində çəkib misalı,
Hər qışın çiçəkli yazı varıymış!

“Ruhani” çalındı, çeşmə çağladı,
Bir ceyran bulağın başına gəldi.
Gözü sevincindən doldu, ağladı,
Bu hal təbiətin xoşuna gəldi.

Qayanı söylədən, daşı dindirən,
O zilə qurbanam, pəşə qurbanam.
Ceyranı çeşmənin üstə endirən,
Gözünü dolduran səşə heyranam!

Quşlar göy üzündə qanad saxladı,
Lələk də “Ruhani” çalınır, – dedi
Göylər torpaq öpdü, yer qucaqladı,
Lələk də “Ruhani” çalınır, – dedi.

Hər yana nur yağdı, işıq süzüldü,
Biryolluq həsrətdən əllər üzüldü
Beşik də sevindi, körpə də güldü,
Bəlkə də, “Ruhani” çalınır, – dedi

Axdı yavaş-yavaş, çay tələsmədi,
Səllər dağ uçurub yollar kəsmədi,
Yer qulaq kəsildi, yellər əsmədi,
Külək də “Ruhani” çalınır, – dedi

Qəlbimdə ən çalğın ötən sim mənəm,
Ruhumun qidası, “Ruhani”m mənəm!
Çiçəkli baharım, şaxtalı qışım,
Babamdan balama çatan alqışım,
Ümman da, zərrə də səndə yaşayır!
Zirvə də, dərə də səndə yaşayır!
Quzu ləpələrin, şir dalğaların,
Yandıran Günəşin, donduran qarın,
Açan tumurcuğun, solan çiçəyin,
Hər qara tellinin, hər ağbircəyin,
Mənəli dünyası səndə yaşayır!
Eşqinin aynası səndə yaşayır!
Sənin ahəngini dinləyəndə mən,
Sözü də, təbi də rəvan oluram!
Bütün qocalardan aqıl, başbilən,
Bütün cavanlardan cavan oluram!

Qoymuram yaxına can ağrısını,
Əzabı ürəkdən qovan oluram!
Dərd mənı arabir üstələyəndə
Dərdin ürəyini ovan oluram!
Nəğməsiz, laylasız, səssiz, sədəsız
Qaxaca dönürəm, yavan oluram!
Sənsiz harayıma yetər kim mənım?
Yetiş köməyime “Ruhani”m mənım!!!

“YANIQ KƏRƏMİ”

Ovçu ova, qartal dağa bağlanıb
Çölüm, düzüm, dağım, dərəm olannan.
El tanıyıb Koroğlunu, Fərhadı
Ulu sevgim, deli nərəm olannan.

Telli sazdı aşıqların yarağı,
Yar sinesi yar şerinin varağı.
Ellər gözdi bircə eşqın sorağı
Məryəm Əsli, Mahmud Kərəm olannan.

Dağ yeliylə dağlar başı darandı,
Yardan ötrü Beyrək içdi yar andı.
Bu torpağın “Kərəmi”si yarandı,
Ruhda üsyan, könüldə qəm olannan.

Sən elə yandın kı, “Yanıq Kərəmi”,
Ellər yana-yana üstünə gəldi.
Deşəndə qəlbini dünyanın qəmi,
Görən dumanına, tüstünə gəldi.

Məni ki, bir belə oda salmışan,
Gərək sərınlıyi qardan alım mən.
Gör, kimi nə yerdə yada salmışan,
Bu zaman Əslini hardan alım mən?!

Ağrısı hələ də çıxmır canımdan,
Hardasa bir zaman kül olub Kərəm.

Qızaranda üfük, söküləndə dan
Alışan odlarda dil olub Kərəm.

Azdımı gözündən gur seller axan,
Davadan doydumu davalı dünya?!
Təkçə sən deyilsən yandırıb yaxan,
Mın hava yaradıb havalı dünya!

Namərdə qaydadı kəsər basdığın,
Hər kəs hesab çəksın öz arasında.
Yenə o yanğılı tellərə sığın,
Qalanda od ilə köz arasında.

Bağlayıb düyməni, itirib izi,
Nə ocaq yandırıp, nə şiş dağlayıb.
Biz sənə neylədik dağladın bizi,
Səni ki insafsız keşiş dağlayıb?

Təkçə Keşiş deyil mənı yandıran,
Çoxu yara vurub, çoxu yandırıp.
Dağdıb torpağı, bölüb Vətəni,
Qılını, nizesi, oxu yandırıp!

Aləmə sığmadı ahı, nalesi,
Dünyanı götürdü harayı, ünü.
Ağrıdan goynədi tellərin səsi,
Babəkin qolları kəsilen günü.

Yandırdım bir ocağın, bir közün üstə,
Diriykən məzara qoydular mənı.
“Ənəlheq” deyilən bir sözün üstə
Tutub dabanımdan soydular mənı.

Hayıf ki, ayılan çox gec ayıldı,
Özüme od vuran öz sağ əlimdi.
Bir dərdim yaralı Şah İsmayıldı,
Bir dərdim insafsız Sultan Səlimdi!

Qəmimdir qəlbimə yaralar vuran,
Min Kərəm olsa da, bu dərđ bəsidir.
Ölümdür həyatı yıxan, uçuran,
Hər günüm bir Gəncə zəlzələsidir!

Mən belə yanmazdım, inan Allaha,
Məni cəllad döyür, yağdı yandırır.
Böhtanın kəməndi, hiylənin toru
Çəkir üroyimə dağı, yandırır!

Dağılır, seyrəlik istekli kəslər,
Batır birdəfəlik doğmaca səslər,
Gəzir bəd əməllər, bayquş nəfəslər,
Solu qarşılayır, sağdı yandırır!

Yağlılar kəsilmiş elimdən mənim,
Od qopur bənimdən, zəlimdən mənim?
Ağrı azalarımı telimdən mənim?
Zəhər sızıldadır, ağdı yandırır!

Bütün zamanların dərđi, qəmiyəm,
Sızlayan yarayam, axan qanam mən,
Oğlunu itirmiş Qəmərbaniyam,
Üzülən nəfəsem, çıxan canam mən!

Oğul yox, şad günü gətirən ola,
Gəlin yox, nazımı götürən ola,
Nəvə yox, əmrimi bitirən ola,
Yurdu sona çatmış bir insanam mən!

Ömrümün çoxunu ağlar görmüşəm,
Zülmümü, zillətli çağlar görmüşəm,
Həsretdən sinəmdə dağlar görmüşəm,
Qapısı bağlanmış Ziyadxanam mən!

Canımda gördüyün bu zoqquqlular
Kəderdən pay olub, ələmdən keçib.

Tələ çiçək üstə ələyəndə qar,
Yağdı çiyyərimə Kərəmdən keçib.

Hər ölüm görəndə üreyim yanır,
Qarışır səsimə ahlər, amanlar.
Kərəm torpağından güllər boylanır,
Keşiş məzarından qarətikanlar!

Axı nəyə görə budağın üstə,
Həm qızılgül olur, həm tikan olur?
Bu niyə belədir, dodağın üstə,
Sevinc gül açanda, qəm tikan olur?

Dünyanın dərđini çəkdi duyanlar,
Belində zamanın şələsi yandı!
Ərdi, töküldü, əsdi, titrədi,
Yananda, həmişə beləsi yandı!

Ağardı ahından dağların başı,
Dindirdi nələsi torpağı, daşı,
Axdı sinəsinə Əslinin yaşı,
Qara gözlərinin gilesi yandı!

Meydanı gen oldu həsrətin, qəmin,
Ömrü gödək oldu söhbətin, dəmin,
Özü yad əllərdə yanan Kərəmin
Ərzurum dağında Lələsi yandı!

Sən niyə yanırıdın, ay yazıq Lələ,
Xanın bir əmrini yandırdı səni?
Daşındı çiyində qəm şələ-şələ,
Kərəmin ömrümü yandırdı səni?

Kimlər şirinləşib qəlbinə girdi,
Kimlər üreyinə deydi həyatda?
Kərəm Əsli deyib çöllər gəzirdi,
Bəs sən istəyin nəydi həyatda?!

Bələdəm, bələdəm etibarına,
Nə xanlıq istədin, nə də şahlığı.
Biryolluq göz yumub dünya varına,
Sən bayraq eylədin xeyirxahlığı!

Bu qoca dünyaya sən ömrün boyu,
Yaxşılıq toxumu səpmək istədin.
Dedin: – Qoy çalınsın Əslinin toyu,
Kərəmin alnından öpmək istədin.

Başına qar yağdı, dolu töküldü,
İnamın yolunda dönməz er oldun.
Dözümün önündə dizim бүküldü,
Sən mənim gözümdə peyğəmbər oldun!

Gəzir yer üzünü bələdən-belə,
Güvenir rütbəyə, güvenir çinə.
Çoxu yüz yaşına çatsa da, Lələ,
Ucalmır Lələlik mərtəbəsinə!

ALDI LƏLƏ NƏ DEDİ:

Yandı, ocağına tapındı ellər,
Yanmasa, minlərdən biriymiş Kərəm!
Belə alışmasa kim nə bilirdi,
Ölüymüş, yoxsa kə, diriymiş Kərəm!

Bu qədər yar deyib, görmək olarmı?
Bu qədər ürəyi üzmək olarmı?
Bu qədər hicrana dözmək olarmı?
Dözümün pələngi, şırıymış Kərəm!

Kül oldu, sovruldu göyə düymələr,
Od vurdu kamana, neyə düymələr,
Niyə açılmadı, niyə düymələr?
Eşqin möcüzəsi, sirriymiş Kərəm!

Saznan havalandı, telnən oynadı,
Bəmnən ağırlaşdı, zilnən oynadı,
Zəlimxan ocaqnan, külnən oynadı,
Sevginin Məkkəsi, piriymiş Kərəm!

“BORÇALI DÜBEYTI”

Aşiq Əmrah, çal “Borçalı Dübeyti”ni,
Qarış-qarış Borçalımı gözüm gəlim.
Öpüm yenə misraların hər beytini,
Tərhan kimi dağ başından süzüm gəlim!

Ürəklə çal, işıq gəlsün gözlerimə,
Nur ələnsin yollarıma, izlərimə.
Yüz pəhləvan gücü yığım dizlərimə,
Hünərimlə düşməni bağrı əzimi gəlim!

Söhbət eylə quzeylərdə yatan qarla,
Həvəyə gəl güneyləri tutan barla,
Bülbül kimi səs-səse ver Kamandarla,
Sevginizi sətirlərə düzüm gəlim!

Bəlkə, eilə bu havayla qanad açıb
Faxralıda pərvazlanan şair Nəbi.
İllər boyu məclislərə şölə saçıb
Xoş söhbəti, ötgün sözü, daşqın təbi.

Hər xal təzə qüvvət verir, ilham verir,
Xeyal yenə qanadlanıb dağlar aşır.
Eilə bil ki, aran dağa salam verir,
Qarayazı Başkeçidilə qucaqlaşır!

Aşiq çaldı, nələr duydu mən bu səsdə,
Şöhret oldu çəməni gülə, dağ bulağa.
Aman tapıb, özüm gedə bilməsəm də,
Fikrim getdi, sözüm getdi Ağbulağa!

Kəpənəkçi – isti yuvam, doğma kendim,
Doğmaları, əzizləri xatırladım.
Saflığını çox eşitdim, çox öyrəndim,
Doğmaları, əzizləri xatırladım.

Burulğanlı, boğanaqlı, qasırgalı
Hava dindi, nələr, nələr yada düşdü.
Aman Allah, dərd naxışlı, qəm sırğalı
Şırn, acı xatirələr yada düşdü.

Bu eldə bir aşiq olub,
Ellərə yaraşiq olub.
Dərdi-qəmi dalğa-dalğa,
Sevinci bır qaşiq olub.

Eşitmişdim babalardan,
Ləqəbi Sərdəroğluymuş.
Məclislərdə meydan açan,
Ərdən olan ər oğluymuş.

Danışanda nəfəsi gül,
Oxuyanda həvəsi gül,
Hər sözünün töhfəsi gül,
Təbiətin tər oğluymuş.

Bircə qaşiq sevinci də
Ocağından küskün oldu
Qapısını açdı belə,
Öz yurdundan sürgün oldu.

Təzənə yox, göz yaşıyla,
Aşiq çaldı "Dübeyti"ni.
Bu nə gündü, nə dövrəndi?
Dəhşət aldı "Dübeyti"ni.

Dağ-dağ oldu yenə sine,
Mətləbini elə dedi.

Sazı sıxdı sinəsinə,
Son sözünü belə dedi:

– Daha gəlin halallaşaq,
Yana-yana mən gedirəm.
Heç bilmirəm hansı yola,
Hansı yana mən gedirəm.

Sənə çatmaz səsim, ünüm,
Salamat qal, elim, günüm,
Güman yoxdu geri dönüm,
Düşdüm qana, mən gedirəm.

Zəhər içdim yad əlindən,
Çıxmadım fəryad əlindən,
Kəmfürsətin dad əlindən,
Gəldim cana, mən gedirəm.

Öldümü, qaldımı, bilən olmadı,
Həsret buza döndü, ərimez oldu.
Gedən çox olsa da, gələn olmadı,
Sevincin karvanı yerimez oldu.

İndi duydum mən, bu hava –
Bir az dərddi, bir az dəva.
Dağılan yurd, uçan yuva
Qərib, qürbət havasıdır.

Səsi qalxar zilə doğru,
Pərdə-pərdə yanar bağı.
Bir az nisgil, bir az ağrı,
Bir az həsret havasıdır.

Bənd uçuran selləri var,
Alov təkən dilləri var,
Borçalı tək elləri var,
Elin şöhrət havasıdır!!!

“DİLQƏMİ”

Hansı dağdı zirvəsini qar alan?
Hansı düzdü çiçəkləri saralan?
Kimdi gedib özgəsinə yar olan?
Könüllərin sitəmini bir də çal!
Aşiq dostum, “Dilqəmi”ni bir də çal!

Gözlər dolub, kirpiklərə nəm düşüb,
Ortalığa həsrət çöküb, qəm düşüb,
Yaxşı yerdə əlimizə çəm düşüb,
Yəhya bəyin ələmini bir də çal!
Aşiq dostum, “Dilqəmi”ni bir də çal!

Yaz kövrələr, payız ağlar, qış mələr,
Bu möhnətə dağ inildər, daş mələr,
Gözsüz qaldı qaynar gözlü çeşmələr,
Nakam eşqin ələmini bir də çal!
Aşiq dostum, “Dilqəmi”ni bir də çal!

Bundan artıq haray olmaz, ün olmaz,
Bundan ağır ömür olmaz, gün olmaz,
İnsafsızda insaf olmaz, din olmaz,
El dərini, el qəmni bir də çal!
Aşiq dostum, “Dilqəmi”ni bir də çal!

Gözü nurdan, dizi heydən ayrılıb,
Bəxti yatıb, günü göyden ayrılıb,
Dostu xanım Yəhya bəyden ayrılıb,
Fələk kəsib kərəmini, bir də çal!
Aşiq dostum, “Dilqəmi”ni bir də çal!

Bey olasan, bəyliyindən enəsən,
Atıb gedə can dediyin yar səni.
El içində başın ola aşağı,
Xəcil edə qeyrət səni, ar səni.

Fikir, xəyal dumanlara bürünə,
Gün yerinə qara bulud görünə,
Tərən eşqin ilan kimi sürünə,
Addımbaşı döyə boran, qar səni.

Gözde hər gün nisgil ola, yaş ola,
Qəmın arta, hər qəmlərdən baş ola,
Yarın döne, duyğuları daş ola,
Eşitməyə qulaqları kar səni.

Könül ağlar belə gündə,
Yanaqları nəm olarsan.
Allah kimi hökm ələsən,
Yenə bəxti kəm olarsan.

Dada çatıb, haya qalmaz,
Könül yıxan könül almaz,
Sən deyənə sazın çalmaz,
Zildən enib, bəm olarsan.

Qanadlanıb yayılmazsan,
Toyda, yasda sayılmazsan,
Bıhuş qalib ayılmazsan,
Dərd əlindən dəm olarsan.

Seçəmməzsən yeri göyden,
Canın, ruhun düşər heydən,
Əsər qalmaz Yəhya bəyden,
Dəyişib Dilqəm olarsan.

“Dilqəmi” dillənir Dilqəm eşqinə
Tezənə sustalır, tel yazıqlaşır.
Saz elə kövrəlir, elə yalvarır,
Barmaq fağırlaşır, əl yazıqlaşır.

Yanır taleyinə bir bəxti kəmin,
Xallar xal-xal olur, güllər ağlayır.

Əlləri yaraya çatmır mələhəmin,
Pərdələr dil deyir, tellər ağlayır.

Saz necə bağlanıb insan qəminə,
Eşidən sarsılır, çalan zarıyır.
Yəhya bəy çəkilib öz ələminə,
Təklidən qocalır, eşqi qarıyır.

Düşünür, daşınır bu taleyi kəm,
Arzusu, istəyi heç gəlmir yola.
"Bu dünyada yarı görməyən Dilqəm,
Barı o dünyada görüşmələ!"

Gözünə tor düşür, saçlarına dən,
Hər sözdən ürəyi qanlar ağlayır.
Torpağın üstündə sevinc görməyən
Torpağın altına ümid bağlayır.

Sevgisi olsa da şirindən şirin,
Vədəsiz ayrılıq qəlbini sıxıb.
Sevilən şairin, seven şairin
Evini həmişə gözəllər yıxıb.

"Dilqəmi" dillənir yaşlı, yaralı,
Dalaram xalların şəriyyətinə.
Seven sevdiyindən düşür aralı,
Salır arzuları bərəkə, çətinə.

"Dilqəmi" dillənir, dinləyən mənəm,
Çalanın yadına, görəni, kim gəlir?
Bu həsrət içində inləyən mənəm,
Yadıma dumanlı tarixim gəlir.

Könül, gah ağlayır, gah ağladırısan,
Axır göz yaşından Araza damla.
Həsrətin əlində üzülse də can,
Danışmaq istəmir Araz adamla.

İnləyən kamandı, ağlayan sazdı,
"Çöpü də ikiye bölərəm daha,
Mənə görüş verin, azadlıq azdı,
– Görüşsəm, ayrılmaq bilmərəm daha!"

"Dilqəmi" susarmı belə bir anda,
Dilqəm talelidir bu xalqın özü.
Qardaş o yandadır, bacı bu yanda,
Çoxdandır yollara dikilib gözü!

Qızdırıb arzusun yurd-yuvasını,
Görüşə, şadlığa can atmalıyam.
Çoxdan yaradıblar qəm havasını,
Mən sevinc havası yaratmalıyam!

"MİSRİ"

Sən ocaqdan, alovdan,
Qığılcımdan yarandın.
İldırımın od aldın,
Qığılcımdan yarandın.
Şax yerişim, düz sözüm,
Sərt baxışım sən oldun!
Yadellilər başına
Od yağışım sən oldun!
Döndün Misri qılınca,
Dağ doğradın, daş kəsdin.
Kəsərin olmasaydı,
Kəsərdilər başımı!
Daş üstə qoymazdılar
Mənim birçə daşımı!
Bu xalqı boğmaq üçün
Nə qədər hücum oldu.

* Bu mısralar Söhrab Tahirindir

Her gün sənin kəsərin
Qeyrətim, gücüm oldu.
Vaxt vardı ki, həyatda
Torpaq döşəyim idi,
Qaya balıncım mənim.
Ağır günlər gələndə,
Bu torpağın eşqini
Qoruyan da sən oldun,
Yaşadan da sən oldun,
Misri qılıncım mənim!
Vaxt olub ki, yurdumuz
Qıyma-qıyma doğranıb,
Xıncım-xıncım olubdu.
Yenə mənə yaşadan
Öz səsim, öz nəfəsim,
Öz qılıncım olubdu.
Bir yerdə öldürüblər,
Mən yerdə dirilmişəm.
Ox kimi atılmışam,
Yay kimi gərilmişəm.
Ümid yerim olmusan
Misri qılıncım mənim!
Sən bəxtimə düşəli,
Yoxdu qaxıncım mənim!
Misri qılıncım mənim!
“Misri” mənim nəyimdir?
Özümə sığmazlığım,
Döyüşüm, mübarizəm!
Bu dünyaya alovlu
Bır həvəslə gəlməyim,
Ər kimi yaşamağım,
Kişi kimi ölməyim!
“Misri” çalınmasaydı
Beşiyimin yanında,
Tamam itib batardım
“Çaldıran” savaşında!
“Misri” mənim nəyimdir?
Kamalda bitkinliyim.

Sınaqlarda dözümlüm
Döyüşdə yetkinliyim!
Mən onu çala-çala
Qeyrətimi qorudum,
Mərdliyimi yaşatdım!
İnadımı qorudum,
Sərtliyimi yaşatdım!
Qovğa düşdü çox zaman
Xalqımın qismətinə.
Qoymadım ləkə düşə
Anamın qeyrətinə
Bacımın ismətinə!
Deyirlər hərdən mənə
“Bu qəder ki vuruldun
Bu xallara, güllərə,
Bu saz sənə nə verdi?”
Başım uca, üzüm ağ,
Bu saz mənim xalqıma
Qələbə bağışladı,
Sevinc, təntənə verdi!
“Misri” çalınmasaydı
Körpələrin yanında,
Qeyrət gur çaylar kimi
Çağlamazdı qanında!
Koroğlu deyildimi,
41-45 arası
Gərayım, Həzim mənim?!
Mehdi – Şahdağım oldu,
Qafur Kəpəzim mənim!
Cəbhədən gəlmirdimi
Aşıq Əsədin səsi?
“Misri”nin bir xalığı
Hər igidin zərbəsi!
Bakıdan başlanan yol
Çatdı, Berlinə çatdı!
“Misri” mizin nəfəsi
Bir millət, xalqı yox,
Bu dünyanı yaşatdı!

Qüvvət olub gözümde, işıq olub gözümde,
Üreyimde ölməyən əsən var "Misri"nin!
Zülmətlərin içində şefəqləri solmayan,
Güneşi tutulmayan səhəri var "Misri"nin!

Qoca dünya nə qədər igid görüb, ər görüb,
Gözlerimiz heyatda xeyir görüb, şər görüb,
Döyüş meydanlarında gücümü bəşər görüb,
Mənə toxunan olsa, xəteri var "Misri"nin!

Harda qovğa başlanar, harda çalhaçal düşər,
Qorxaq aşar yehərdən, qulaq batar, lal düşər.
Bırlıyimdən düşmənin üreyinə xal düşər,
Aynalı, Nəbisi, Hecəri var "Misri"nin!

Hücumdadır hər zaman, nə dincələr, nə yatar,
Vaxtında dillənməyə, inam sönər, ad batar.
Ən uzaq mənzillərə səsi birinci çatır,
Havalar yarışında nəməri var "Misri"nin.

Tuş gəlsə də qemlərə, çılgın oldu, şən oldu,
Şan-şöhreti ən uca zirvələrə tən oldu.
Qazandığı qələbə, Tanrısı Vətən oldu,
Xalqın hər isteyindən, xəbəri var "Misri"nin!

Dağılmaz torpağımın nə bəndi, nə bərəsi,
Hansı havanı çalsam, bir qoşundu hərəsi.
Adıyla qoşalaşdı Koroğlunun nərəsi,
Misri qılıncım kimi kəsəri var "Misri"nin!!!

MÜXƏMMƏS

Bu gün ellər bayramıdı,
Cümlə aşıqlar oxusun.
Qorxmasın, çəkinməsin,
Nə qüdrəti var, oxusun.

Nəğməsinə, avazını,
Çəksin, eldə car oxusun.
Çiçəklənsin sənət bağı,
Bağban gülsün, bar oxusun.
Can versin, ölmez ələsin,
Gündə bir dastanı sazım!

Salam olsun el ruhunu
Bir saz kimi çalanlara.
Salam olsun bu dünyada
Dünya qəder qalanlara.
Salam olsun Yunus İmrə
Hikmətiylə dolanlara.
Diz çökürəm deryaların
Son qatına dalanlara.
Dönə-dönə xatırlasın
Qaracaoğlanı sazım!

El içində gör nə qədər,
Xəstə Qasım "xəstə"si var.
Qul Abbasa qulam – deyən
Pervanelər destəsi var.
Yaylaqların yaddaşında
Aşıq Alı bəstəsi var.
Hər aşığın öz havası,
Laylası, şikəstəsi var.
Qurbanidi, Ələsgərdi
Məclislərin canı, sazım!

Bu sənətin şöhrətidir
Dədə Şəmsir ləyaqəti.
Hər ürəkdə sözü qaldı,
Hər sinədə min sərəvəti.
Nəvələrə qanad verdi
Babaların əmanəti.
Zaman-zaman ellər gəzər
Vurğun – Şəmsir həqiqəti.
Ağsaqqallar dünyasına
Çağırar insanı sazım!

Sihirlənsin Aşiq Əmrah,
Axşamları dan eləsin.
Hər keçiddə, döndərmədə
Tezə bir nişan eləsin.
Hər havanın hikmətini
Bir şirin dastan eləsin.
Öz müqəddəs sənətini
Xalqa şərəf, şan eləsin.
Ər kişilər sınısında
Dolansın dünyanı sazım!

Saraclı Hüseyin sözünü
Kəlməbaşı dönsün bala.
Gah güldürsün, gah ağlatsın,
Məclis düşsün haldan-hala.
Yada gəlsin əslim, zatım,
Dalsın könül xoş xəyala.
Ozan olsun, dedələşsin
Telli sazı çala-çala.
Könüllərdən ayrılmasın,
Eləsin dövrünü sazım!

Aşiq Kamandar oxusa,
Bülbüllər kəsər səsini.
"Göydə gedən beş durmalar"
Dayandırar dəstəsini.
Eşqi ayağa qaldırır
Aylar, illər xəstəsini.
Könlü dustaq olan varsa,
Parçalayar qəfəsini.
Gül açılsın xallarında,
Görməsin xəzanı sazım!

Azaflı girsə meydana,
Baxışından nur tökülər.
Gözlerindən od, qığılcım,
Dodağından dürr tökülər.

Sinesindən məclislərə
Araz axar, Kür tökülər.
Coşub daşar söz bulağı,
Sısqa gəlməz, gur tökülər.
İstəsən, göyden endirər
Alıcı tərünü sazım!
Alov dili, od nəfəsi,
Desin min bir hekayəni.
Coşdursun Aşiq İmranı
Koroğluya məhəbbəti.
Özü versin ustad kimi
Nəğmələrə təvəti.
Qopsun yənə başımızda
Havaların qiyaməti.
Mənəm deməyə haqqı var,
Qoy alsın meydanı sazım!
Möcüzədir Ədalətin
Hər naxışı, hər ilməsi.
Möcüzədir duyğuların
Tez-tez ölüb-dirilməsi.
Tamaşadır gur saçların
Pərdə üstə sərilməsi.
Qəzəblənmiş çaya bənzər
Kök simlərin görilməsi.
Aşiq yənə gəlsin çuşa,
Başlasın tufanı sazım!

Aşiq Əkbər havalanır,
Dərman olur dərde səsi.
Elə qalxır zilə doğru,
Çatdıramırmı pərdə səsi.
Ölməzliklə qucaqlaşır
Cəh-cəhinə qurban olum,
Tanrı verir mərdə səsi.
Danış, bir də heyran elə
Mən dəfə heyranı, sazım!
Keçmişini xatırlasın,
Sabahını ansın yənə.

İncə-ıncə mətəbləri
Kəlmə-kəlmə qansın yene.
Düşsün Kərəm atəşinə,
Yan desələr, yansın yene.
Hər nəfəsdən bir od alsın,
Qoy ömrü uzansın yene.
Özüne sirdaş elesin
Şair Zəlîmxanı sazım!

SON SÖZ

Sənsiz mənim bir məclisim,
bir şənliyim olarmı heç?
Adın ilə öyünməse,
sinəm belə dolarmı heç?
Qorqud dədəm, Ozan babam!
İlk sözümlü sənə dedim,
son sözümlü də sənə bağlı,
Keçmişim də, sabahım da,
mən özüm də sənə bağlı.
Bağlılıqda bağ sözü var,
solmaz onun çiçəkləri,
Yaşadırsan zaman-zaman
ən müqəddəs diləkləri!
Səndən sonra min il keçdi,
sən yaşarsan!
Taleyimə bir yaraşır,
tariximə bir vüqarsan!
Vüqarını ana sazın
təllərinə bağışladın.
Nəfəsini candan əziz
əllərinə bağışladın.
Duysun dedin bu sənəti
oğlum mənim, qızım mənim.
Bu gərdeşin axarında,
qoy susmasın sazım mənim.
Saz susanda, onda gərəkdir,
zərif xallı təllər susa!

Tel susanda, onda gərəkdir,
nəğmə deyən dillər susa!
Dil susanda, onda gərəkdir
şeyr canlı əllər susa!
Yox-yox! Sazın təllərində
nə susmaq var, nə lallıq var!
Hər pərdənin ahəngində
bir ölümsüz halallıq var!!!

Axıt çaylarını simlərin üstə,
Yağdır sevincini qəmlərin üstə,
Dəm gətir bu şirin demlərin üstə,
Duyğusuz ürekdə nə bahar, nə yaz,
Yaxşı ki, sən varsan, ay sədəfli saz!

Qalxıb şəhər könlüm, meyli kəndədi,
Xəyalım yaylaqda, göy çəmənədi,
Özüm Göyçədə yox, Göyçə mənədi,
Hər yanı gəzməyə ömür də çatmaz,
Yaxşı ki, sən varsan, ay sədəfli saz!

Əfsanə saymasın ötən həsrəti,
Tapmaq çətin olur itən həsrəti,
Qərib könlüdəki Vətən həsrəti,
Yazılsa, kitaba, dəftərə sığmaz,
Yaxşı ki, sən varsan, ay sədəfli saz!

Səni Koroglutək er Nigar bilər,
Qədir-qiyəmetini hər nigar bilər,
Vələh nə deməkdi, Zərnigar bilər,
Oduğunu görəndə çəkilib ayaz,
Yaxşı ki, sən varsan, ay sədəfli saz!

Axıb dərələrdə sellənə bilməz,
Süzülüb, durulub, lillənə bilməz,
Bir kəlmə söz deyib dillənə bilməz,
Quruyar yanında ilhamı dayaz,
Yaxşı ki, sən varsan, ay sədəfli saz!

SİZİ QINAMIRAM

*Bu əsəri mənə Xocalı dərdli, Şuşa
azabı, Laçın ağrıları yazdırıb*

Sizi qınamıram, ay xocalılar,
Sizin başınızda şimşək oynadı,
Sizin başınızda dumanlar oldu.
Millətin dağ boyda fəlakətinə
Gözünün ucuyla dönüb baxmayan,
Nazlanıb, gözünü yumanlar oldu!

Mən qurban görmüşdüm qoçdan, quzudan,
Mən qurban görmüşdüm, qoyun qurbanı.
Bir belə milləti, bir belə xalqı
Gör, kimlər elədi oyun qurbanı.
Ay Laçın! Yaralı canına qurban,
Ay Şuşa! Ağlama boyun qurbanı!

Namussuz olanın nə vecinədir,
Harda namus gedir, harda ar gedir.
Hələ tapamırıq oyunçuları,
Ortada şıdırğı bir qumar gedir.

Laçın qayıtmasa Laçınlığına,
Şuşa qayıtmasa Şuşalığına,
Mən dəfə şübhəm var, tərəddüdüm var
Bugünkü bəylərin bəy olmağına!
Bu gün paşaların paşalığına!

Vaxtında yumasaq günahımızı,
Goru çatlayacaq babalarımın,
Sultan bəy Laçından baş qaldıracaq!
Pənah xan Şuşanın qalası boyda
Bizim başımıza yağdırmaq üçün
Qaya uçuracaq, daş qaldıracaq!
Yerin ağırlığı, göyün ləngəri,
Sıxıb xıncım-xıncım ezəcək bizi.

Çox əllər tutacaq çox yaxalardan,
Ruhlar addım-addım gözəcək bizi!
Ruhlar deməyəcək günah kimdədi,
Həkimdə, şairdə, ya hakimdədi
Ruhlar deyəcək kı, düşünəcək ki,
Dünyanın düz vaxtı bu yer üzündə
Xocalı adlanan qırğın olubsa,
Cavanlar yollarda pələng olub,
Qocalar çöllərdə yorğun olubsa,
Tək birçə nəfərin bu xalq üçün
İsməti, namusu ləkələnibse,
Bir Vətən övladı, bir Vətən qızı
Ağrılar əlində yeddi qat olub,
Düşmən sevincindən yekələnibse,
Məğrur bir dedəni kimsəsiz görüb
Bir gədə üstünə kəkələnibse,
Belə bir Vətənin vətəndaşları
Yersizdi üstündə yaraq gəzdirə!
Artıqdı başında papaq gəzdirə!
Belə bir torpağın adamlarına
Yüz dəfə, min dəfə haqlıdı düşmən
İt kimi yal tökə, yalaq gəzdirə!

Allah! Görünməmiş möcüzə göstər,
Qaldır bir anlığa Xanı məzardan.
Diriyənən ölünü üz-üzə göstər,
Qurtarsın yatanın canı məzardan.
İxtiyar vaxtında, qoca yaşında,
Qəlyan damağında, papaq başında,
Qoy görsün Şuşası nə günə düşüb!
Ellər tamaşası nə günə düşüb!
“Qırmızı kostalı, yaşıl tumanlı,
Şuşanın dağları başı dumanlı”,
Bu ulu mahnını mənim Xan babam
Oxumaq istəse, oxuya bilməz!
Ancaq qan qoxuyar onun nəfəsi,
Yəqin ki, gül-çiçək qoxuya bilməz!
Oxumaz, qavalı daşlara çıxpar!

Oxumaz, başını daşlara cırpar!
Səni and verirəm qadır Allaha,
Oxuma, ay Qədir, oxuma daha!
Cabbardan ayıbdı, Xandan ayıbdı.
Nəvəvan ağlayıb, göz yaş tökür,
Şəhəri dağılıb, ondan ayıbdı!
Tanrı soraqlasa, Allah çağırsa,
Səni oxumağa, məni yazmağa,
Sən qavalı tulla, mən də qələmi,
Gedək özümüze qəbir qazmağa!
Hələ qan axıdır İsa bulağı,
Hələ Cıdır düzü cıdırsız qalıb.
İllərdi Qarabağ alışıb yanır,
İllərdi burnunun ucu göynəyir,
Qənirsiz Qarabağ Qədirsiz qalıb!

Sizi qnamıram, ay şuşalılar!
Sizin taleyiniz, sizin bəxtiniz
Zamanın səsine, küyünə düşüb.
Qırx arşın quyunun dibi görünür,
İllərdi işiniz düyünə düşüb.
Açar əlindədi, qıfıl əlində,
Açmaq istəyənlər açmağa qorxur.
Bilir ki, üstünə dağ yeriycək,
Qaçmamağa qorxur, qaçmağa qorxur.
Xocalı dağıldı.. İstintaq gedir!
Şuşa bir nağıldı... İstintaq gedir!
İgidlər oylağı Laçın dağları
Qanında boğuldu... İstintaq gedir!
Təyyarə alışdı göyün üzündə
Oğullar kül oldu... İstintaq gedir!
Hər şey sirtə döndü sandıq içində,
Hər şey müşkül oldu... İstintaq gedir!
Bəsdirin,

bəsdirin,

bəsdirin daha,

Bir az fikirleşin, bəsdirin daha!

Bəsdır, az danışın ağ yalanları,
Yıgmayın dağ üstə dağ yalanları!
Gözü yaxşı görür xalqın, millətin,
Torpaq sata-sata dikə bilərsiniz!
Qarabağ bir yağlı quyruğa dönüb,
Torpaq yeye-yeye kökə bilərsiniz!!!
Əgər belə getsə, bizdən öteri
Göy göyə çəkiler, yerdə yer olmaz
Bir az xatırlayın Allahınızın,
Bir az cilovlayın tamahınızın,
Torpaqla bu qədər sərt alver olmaz!
Elə bu ağılla, elə bu başla
O boyda Təbrizi bada vermişik!
Keçi qiymətinə, su qiymətinə
Dərbəndi götürüb yada vermişik!
Bu gün əllərindən torpaq gedirsə,
Sabah gözlərindən yanan nur gedir
Gözünü yumanda Göyçə mahalı,
Gözünü açanda Zəngəzur gedir!
Ağbaba talanıb, Çəmbək yanıb,
Qafanımız gedib, Mehrimiz gedib
Nəcəfin belində qaynar samovar,
Sənətimiz gedib, səhrimiz gedib!
Vaqifə meqbərə tıqıb Qarabağ,
Məzarı düşmənin tapdağında!
Qan düşüb Nəvvabın naxışlarına,
Gözü xilaskarın sorağında!
Birdi qaytarsaq da, qaytarmasaq da,
Şuşa elimizdən gedibse əgər,
Şuşa qızlarının düşmən əlində
Bağrını şübhələr didibse əgər
Tarixin önündə, deməli, qardaş,
Aldıq boynumuza nanəciibliyi,
Aldıq boynumuza nakışiliyi.
Sel kimi yerişib, su kimi axıb
Nə rus götürəydi, nə çar alaydı.

Allah insaf versin İbrahim xana,
Bu gün ermənilər alan Şuşanı
Kaş elə o zaman Qacar alaydı!
Dini dinimizdən, donu donumdan,
İlki ilkimdəndi, sonu sonumdan.
O, bizə nə qədər yüngül olardı,
Bu, bizə nə qədər ağır olubdu.
İgid məmləkətin, məğrur millətin,
Dönüb birdən-birə fağır olubdu.
Məni bağışlasın Xətayi babam,
Yandıran özgələr, yanan biz olduq.
Vətən deyə-deyə vətənsizləşib,
Qeyrət deyə-deyə qeyrətsiz olduq!
Biri öz-özünə bəy oldu getdi,
Biri öz-özünə xan oldu getdi.
Yekəlik meydana çıxandan bəri
Millətin qazancı qan oldu getdi!
Çəkdi Çələbi xan Şəkiyə sarı,
Çəkdi Mustafa xan Talışa sarı,
Çəkdi Fətəli xan Qubaya sarı.
Hərə bir tərəfə, bir yana baxdı,
Nə günə qoydular bu məmləkəti?
Nə günə saldılar bu torpaqları?!
Evimiz nə zaman yıxılıb, babam,
Cavad xan meydanda təklənən günü!
Qızıl xəzinəsi qızıl Gəncənin
Dəvələr belinə yüklənən günü!
Günahı bizdədi "Türkmənçay"ın da!
Günahı bizdədi "Gülüstən"ın da!
Bir yana baxanda hərənin ağzı
Düşmənlər nəslimizi boğdu qanında!
Bizim gözümüzün qabağında
Yağılar taladı, çapdı Gəncəni.
Biz ki kef çəkmişik ağıl ucundan,
Gönü qalınlara, beyni kütlərə,
Tarix yaxşı verir bu əzabları,
Allah yaxşı verir bu işgəncəni!

Yerin bərəkəti çəkilib göyə,
Coşmur Araz indi, daşmır Kür indi.
Dünən xanlıqlara bölünən Vətən
Xırda bəyləklərə bölünür indi!

Servəti talanıb əlindən gedən,
Sonası ovlanıb gölündən gedən,
Kəməri açılıb belindən gedən,
Elə bil heç zaman biz olmamışıq!
Alovlar içində yanan, qovrulan,
Torpağı kül olub, göyə sovrulan,
Yeri tüstülənən, yurdu qıvrılan,
Elə bil heç zaman biz olmamışıq!

Qanadı qırılan, qolu bağlanan,
Arandan yaylağa yolu bağlanan,
Dodağı tikilən, dili bağlanan,
Elə bil heç zaman biz olmamışıq!

Alanlar yenə də almağında,
Satanlar yenə də satmağında.
Yenə mürğüdədi mürğü döyənələr,
Yatanlar yenə də yatmağında!

Bizdə ki bu qədər bigənəlik var,
Bizdə ki bu qədər divanəlik var,
İlahi, min şükür məsləhətinə!
Nə yaxşı çəkirik nəfəsimizi,
Nə yaxşı çevrilib buz olmamışıq!!!

Bəlkə, buz olmuşuq, xəbərümüz yox,
Bəlkə də çevrilib buz olmuşuq biz!
Qulağı eşitməz, gözləri görməz
Daş olub, daşlara qoşulmuşuq biz!
Bəlkə, meyitlərik bu yer üzündə
Yerin üstü deyil, yerin altıyıq.
Vətən nə, millət nə, başa düşməyən
Gərəksiz, quruca boş qaraltıyıq!

Kimin ətəyindən tutmağı bilmir,
Kimin ətəllərini sıxmağı bilmir.
Məqamı gələndə şilləyə dönüb
Barmağı gözlərə soxmağı bilmir.
Bəlkə də, elimiz əl deyil hələ?!

Əvvəli hardadı, sonu hardadı,
Biz tapa bilmirik onu, hardadı?
Bəlkə də, qolumuz qol deyil hələ?!
Bəlkə də, elimiz əl deyil hələ?!

Ən uca xitabət kürsülərinə
Arzu olunantək yol açma bilmir.
İtir dalğasında farsın, ərəbin,
Dillərin içində dil açma bilmir.
Bəlkə də, dilimiz dil deyil hələ?!

Nə bilim, bəlkə də, adam deyilik,
Biz adam olsaydıq başdan-ayağa,
Vətəndaş olardıq, Vətən olardıq,
Görən göz olardıq, eşidən qulaq,
Yurda baş olardıq, bədən olardıq!
Nə bilim, bəlkə də, millət deyilik,
Biz millət olsaydıq, bəlkə dünyada
Astar bir olardıq, üz bir olardıq!
Əməl bir olardıq, söz bir olardıq!
Hiyləli dillərlə haçalı dillər
Ayıra bilməzdi bir-birimizdən,
Bütün keçidlərdə biz bir olardıq!
Məhlə davasından yuxarı qalxar,
Tayfa davasından yuxarı qalxar,
Dilin dediyini əl yaradardı,
Əlin yaptığını dil yaradardı!
Birləşə bilseydi xalqın qüdrəti,
Qızıldan olardı damı, dirəyi,
Hamı qızıl tapar, ləl yaradardı!

Biz dövlət olsaydıq, bəlkə dünyada,
İyirmi üç aylıq dövlətin ömrü
Bütün ömürlərdən uzun olardı!
Oynada bilməzdi qılınıcı şər,
Meydan həqiqətin, düzün olardı!
Biz dövlət olsaydıq, qamaşardılar,
Bizi parça-parça qoparmazdılar!
Qızılı, gümüşü, pulu, axçanı,
Apara bildikcə aparmazdılar!
Zaman yaxşı bilir, biz biz olanda
Erməni kimiydi, gürcü kimiydi.
Tarıxdən soruşun, mün illər boyu,
Qafqazın qalası, bürcü kimiydi.
Yersizlər çıxanda yer davasına
Qalanı dandılar, bürcü dandılar!
Haqqı itirdilər, borcu dandılar!
Tarixi firsəti əldən verməsək,
Mənim mən olmağım danılardı mı?
Ağır həqiqətlər, acı xəyallar,
Nifrətlə, qəzəblə anılardı mı?
Laçında oğullar tanıyıram mən,
Erməni qarışıq Ermənistanı
Tutub qayalardan ata bilərdi!
Şuşada oğullar tanıyıram mən,
Nərəsi, harayı Bakıdan ötüb,
Gedib fələklərə çata bilərdi!
Kaş ki kar olaydım, eşitməyəydim,
İlahi, Laçın da basılardı mı?!Yetimtek dərini içinə qısıb,
Şuşa bir tərəfə qısılardı mı?!Oğuldan-uşağa güllədən keçib,
Xocalı boğazdan asılardı mı?!Heç nə özbaşına olmur dünyada,
Asan arxasında bir asdıran var!
Yerin sinəsini dağ-dağ eyləyib,
Göyün sinəsinə dağ basdıran var!

Arxayın olmasın qan udduranlar
Qan qusan bilir ki, qan qusduran var!
Bir gün haqqın özü ayağa qabxar,
Nahaqqı əbədi bir susduran var!

Sizi qınamıram, ay laçınlılar!
Mənim qınadığım, gileyləndiyim
Qardaşdan qardaşa biganəlikdir!
“Məndən ötdü” deyib, yana çəkilmək
Ağıllılıq deyil, divanəlikdir!
Sizi qınayıram, ağılı dayazlar,
Sizi qınayıram, çənəsi sazlar!
Sizi qınayıram, başı pozuqlar,
Sizi qınayıram, diri yazıqlar!
Sizi qınayıram, canlı meyitlər,
Sizi qınayıram, barsız söyüdlər!
Sizi qınayıram, qəlbi kirlilər,
Sizi qınayıram, boş fikirlilər!

Kimi eşşək gözür hərifləməyə,
Kimi yəhərənmiş hazır at gözür.
Şuşa əllərindən gedəsi olsa,
Çoxu kəlləsinə güllə sıxırdı,
Maşallah! Hələ də salamat gözür!
Tutaq kı, qaytardıq Şuşanı, qardaş,
Talanın namusu, tökülən gözü,
Tapdanın isməti kim qaytaracaq?!
Anadan, bacıdan, qızdan, gəlindən,
Alınan isməti kim qaytaracaq?!
Doğranın qisməti, donan qıçları,
Kəsilən başları kim qaytaracaq?!
Ana gözələrindən bala köksünə
Tökülən yaşları kim qaytaracaq?!
Qarabağ davası çıxıb ortadan,
Nə torpaq, nə millət davası gedir.
Meydanda şan-şöhrət davası gedir!
Meydanda pul-rüşvət davası gedir!

Kim kimi aldatdı, kim kimi satdı,
Badalaq, xəyanət davası gedir!
Ayaqda çığnandı ayaqdakılar,
Başda ayazımız başın davası.
Hərə bir kitabə eşşinə düşüb,
Vəzifə davası, maşın davası!
Gözüm yox heç kimin vəzifəsində
Kimin halalıdı, qoy, halal olsun!
Kimin haramıdı, qoy, haram olsun!
Görək el yolunda yanan üreklər
Doğan Güneş olsun, yanan şam olsun!
Yeri unutmasın göynən gedənlər.
Yerni, yurdunu unudanları
Tutub, birce-birce endirəcəklər!
Yəhərdən üzülüb yıxılanları
Palanın üstünə mindirəcəklər!
Hər kəs öz yerini tanımalıdı,
Xalqın sözü birdi, fikri qətidi.
Qəbul etsəniz də, etməsəniz də,
Yazdığım zamanın heqiqətidi!
Eşidin səsini aşağılardan,
Haqlı olduğumçün mənə haqq verin.
Gözucu baxmayın səturlərimə
Dediyim zamanın heqiqətidi!
Şairin səsini eşitməyən kəs
Xalqın səsini də eşidə bilməz!!!

MÜNDƏRİCAT

Ön söz	4

ŞEİRLƏR

Mələk dodağında dinən nəğmələr

Gəldim	13
Ruhum	14
Arasındasan	15
Ey Allahı sevenlər	16
Bir insan sevgisi, bir Allah eşqi	17
Şair süfrəsi	19
Məndədi	20
Haqqa doğru yol gedirəm	21
Gəldim	22
Köməyə haqqı çağırın	23
Quranı səhv oxuma	24
Allah evində	26
Məkkə yolu	27
Məkkədə	28
Açıldı üzümüzə Kəbənin qapıları	31
İşıqlan Kəbənin nurunda, könlüm	32
Həzreti Əliyə qəsd olan gecə	33
Kərbəla torpağı	35
Ucalıq	38
Ziyarətin qəbul olsun, insan oğlu	39
Şairin andı	40
Şəri varaqdan oxuma	45
Haqqın dili	46
Haqqa arxa çevirsən	47
Aydın üfüqlərə bax, durul – dedi	47
Tanrım	48
Qocatəpə cəməsində	49
Mövlana türbəsində	49

Unutma	51
Gizli	52
Arzu	53
Ruh	53
Ruhum	53
Şair	54
Heyif göy üzünə, heyif göylərə	55
Söz	56
Gəlib	57

Təbiət Allahın şah əsəridi

Çıraqqala	58
Bax, bu yaşamaqdı, bax, bu heyatdı	59
Başkeçid	60
Başkeçid yaylağı	61
Səhnə	62
Yaşıl çəmən	63
Göygöl	63
Bir şair “dost”uma	64
Gözəldir	65
Getmərim	65
Xoşbəxtəm	66
Çamlıca	66
Saxla	67
Təbiət Allahın şah əsəridi	68
Təbiətin qoynunda	70
Salam, Sarvan dağları	71
Təbiətin ovsununa düşəndə	72
Kəndirli qartal	73
Yol	74
Dağlar qonaqlıq verir	74
Dağlar oğlu	75
Qaytar aldıqlarını	76
Bir köhlən at mindim Qarabulaqda	76
Baharın gəlişi	78

Meydan həqiqətidir

Meydan həqiqətidir	80
Ən böyük qəhrəmanlıq	81
Hər şey gözəl olacaq	82
Barışmaram	84
Səbr eləmə	85
Şəhid qanı	86
And yerimiz	88
Qalmaz	89
Nifrətim	90
Sən qalib gələcəksən	91
Çıxış edir Xəlil Rza	92
Sual-cavab	94
Mən öləndə üzümü Borçalıya çevirin	94
Borçalıyla Azərbaycan arasında	95
Əsgər qardaşıma məktub	96
Şerim	98
Dur ayağa, məmləkətim	100
Azərbaycan torpağıyam	102
Torpaq məni yaman çəkir özünə	102
Həç nədir	103
Arxalanmışam	104
Əyilməz	105
Olar	105
Gözəlləşdirər	106
Yaxşısı	107
Bu xalqın	107
İki dövlət, iki tale	109
Əlini üzmə millətdən	109
Döyüşən türk, oyanan türk, qalxan türk	110
Tanrım, məni şəhid elə	112
Ölüme səfərbər olmayan kişi	113

Mənim ömrüm – Adəm ömrü

Gəlmişəm	115
Mənim ömrüm Adəm ömrü	115

Xatirə	116
Yolçusuyam yolların	117
Məni	118
Arxayın olma	119
Ayrıdı	119
Hesrət	120
Ölümdən sonra heyat var	120
Yatır	121
Dünya məni bulandıra bilmədi	121
Zəlimxan	122
Zaman adlı yumruğu var dünyanın	123
Hayıf, vaxtımız azdı	124
Zaman	125
Nağıl kimi gəlir mənə bu dünya	125
Çox şükür	127
Ana laylası	127
Bəndənin Allaha duası anam	128
Bu sevinci alma mənim əlimdən	129
Ömrə yazılan dəqiqələr	130
Deməmişəm	130
Ömrün yolları	131
Atama, müəllimimə	132
Xeyir-dua ver, ana	132
Anamın gileyi	133
Yola çıxmaq nə gözəldi	134
Xoşbəxt elə	135
Qalacaq	136
Qoşalaşdırıb	137
Dünyada	137
Gedəsən	138
Belə qocalasan	138
Övladlarıma	139

Dərdimizin bayatı düzüümü

Dərdimizin bayatı düzüümü	143

Yaxşı ki sən varsan, ay sədəfli saz

Əmrah dayı	158
Aşıq Kamandara məktub	158
Ədaləti dinlədim	159
Aşıq Xanlara	160
Bu, sazımı:	160
Tellər	161
Bəlkə	162
Dindirə	162
Aşıq Əmrah	163
Üç muqəddəs duyğu	163
Gileyli dostuma	164
Çökər	164
Sarıldığım sazdı mənim	165
Bu saz kimi	166
Nə demişəm ki	167
Deyişmələr	169

POEMALAR

Saz	179
Sizi qınamıram	232

**ZƏLİMXAN YAQUB
SEÇİLMİŞ ƏSƏRLƏRİ**

İKİ CİLDDƏ

I CİLD

“ŞƏRQ-QƏRB”

BAKİ-2006

Buraxılışa məsul	<i>Əziz Guləliyev</i>
Nəşriyyat redaktoru:	<i>Əlişirin Şukurlu</i>
Tərtibatçı-rəssam.	<i>Nərgiz Əliyeva</i>
Kompyuter səhifələyicisi:	<i>Ələkbər Kərimov</i>
Korrektorlar:	<i>Cəmilə Məcədova</i> <i>Elsevər Muradov</i>

Yığılmağa verilmişdir 25.04.2006 Çapa imzalanmışdır 22.05.2006
Formatı 60x90 ¹/₁₆. Fiziki çap vərəqi 15,5. Ofset çap üsulu.
Tirajı 25000 Sifariş 64

Kıtab "Şərq-Qərb" mətbəəsində çap olunmuşdur.
Bakı, Aşıq Ələsgər küçəsi, 17.

Ш6

Y-24

